F1 HIZLI OKUMA

iyi düşün
hızlı oku
hemen anla

Tuba Turgut
Melih Arat

NESİL

F1
hızlı okuma

MELİH ARAT-TUBA TURGUT

F1 hızlı okuma

MELİH ARAT-TUBA TURGUT

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan
Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu
Editör: Şule Genç
Kapak Tasarımı: İpekyolu İleşim
İç Tasarım: Sakine Güneş
ISBN: 978-975-269-908-3
Baskı Tarihi: Mart 2011
Baskı Cilt: İmak Ofset
Atatürk Caddesi Göl Sokak No:1
Yenibosna - Bahçelievler / İST.
Tel: (0212) 656 49 97

NESİL

Sanayi Cad. Bilge Sok. No: 2 Yenibosna
34196 Bahçelievler / İstanbul
Tel: (0212) 551 32 25 www.nesilyayinlari.com
Faks: (0212) 551 26 59 nesil@nesilyayinlari.com

NESİL YAYIN GRUBU
NESİL | ETKİLEŞİM | NESİL karakalem | SÖZ | NESİL ÇOCUK
Nesil olmasaydı birşeyler hep eksik kalacaktı...

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.

F1
hızlı okuma

MELİH ARAT-TUBA TURGUT

NESİL

TUBA TURGUT

Tuba Turgut, 2001 yılından bu yana Melih Arat tarafından BÜMED, Basın Müzesi ve Gelişim Platformu'nda gerçekleştirilen Girişimcilik Okulu, MBA ve Sıra Dışı Yaşam Becerileri seminer programlarının koordinatörüdür.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gören Tuba Turgut, bugüne dek çeşitli eğitim kuruluşlarında ders vermiş, uluslararası bir risk sermayesi fonu olan Panthera Fund International'da bireysel pazarlama sorumlusu olarak görev yapmış, 2004 yılında Almanya'ya giderek Hamburg'da çok uluslu bir şirkette incelemelerde bulunmuştur.

Hazırladığı vaka incelemeleri ile seminer içeriklerinin oluşturulmasına katkıda bulunan Tuba Turgut'un makaleleri muhtelif basın-yayın organlarında yayımlanmıştır. Sıra Dışı Yaşam Becerileri seminer programının İstanbul'daki ilk 25 öğrencisinden biri olup bu seminerleri lisanslı olarak sunmaktadır. Melih Arat ile birlikte geliştirdiği F1 Hızlı Okuma programının da eğitimcisidir.

MELİH ARAT

e-mail: melih@meliharat.com
web: www.meliharat.com
gsm: 0542 241 04 02

İstanbul Üniversitesi'nde Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitiren Melih Arat, Dokuz Eylül Üniversitesi'nde MBA yapmıştır. Aynı üniversitede Amerikan Kültürü ve Edebiyatı konusunda doktora yapan Melih Arat, ayrıca New York Üniversitesi'nin Girişimcilik ve Yönetim Sertifika Programı'nı birincilikle tamamlamıştır. MIT'de Kurumsal Strateji programına katılmıştır. Ayrıca Harvard Üniversitesi'nde iki ay liderlik eğitimi almıştır.

Melih Arat, ayrıca ABD Hükümeti'nin Küreselleşme ve İş Dünyası programı için Türkiye'den davet edilen tek kişidir. Söz konusu program çerçevesinde önemli şirketlerde incelemelerde bulunmuş; Amerika'nın önemli üniversitelerinde uluslar arası işletmecilik seminerleri almıştır. Türkiye, Avrupa ve Amerika'da sayısız eğitim almıştır. Amatör dağcılıkla uğraşan Melih Arat, dört kez Ağrı Dağı'na, bir kez de Kaçkar dağına tırmanmıştır.

Melih Arat düzenli olarak 1993 yılından beri Türkiye'nin önde gelen gazete ve dergilerine makale ve köşe yazısı yazmıştır. Bu gazeteler: *Milliyet, Sabah, Zaman, Finansal Forum, Dünya, Referans* ve *Yeniyüzyıl*. Dergiler: *KalDer Forum, Önce Kalite, Capital, Power, Macro Economy*.

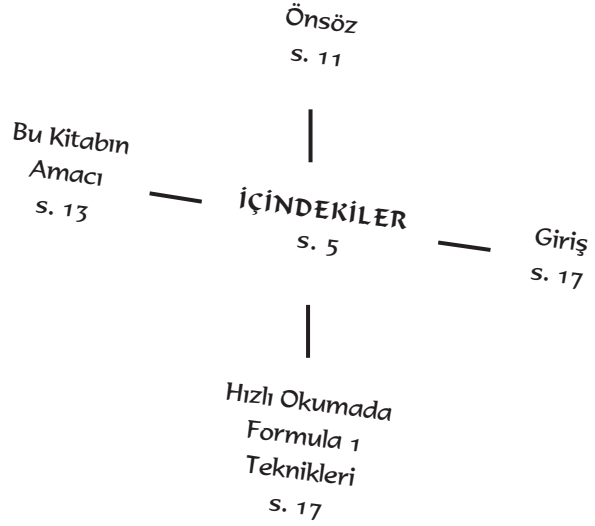
London School of Economics, New York Public Library gibi saygın eğitim kurumlarının çatısı altında İngilizce seminerler vermiştir. Sıra Dışı Yaşam Becerileri, MBA21, Girişimcilik Okulu, İkinci Şans Kişisel Değişim, Bilim Sevgisi ve Yaşam Bilgisi geliştirme programlarının tasarımcısı ve sunucusudur. Söz konusu programlar Boğaziçi Üniversitesi Mezunları Derneği (BÜMED), Okull İstanbul, Okull Ankara, Okull İzmir, Okull Kayseri ve başka saygın kurumların çatıları altında sunulmaktadır.

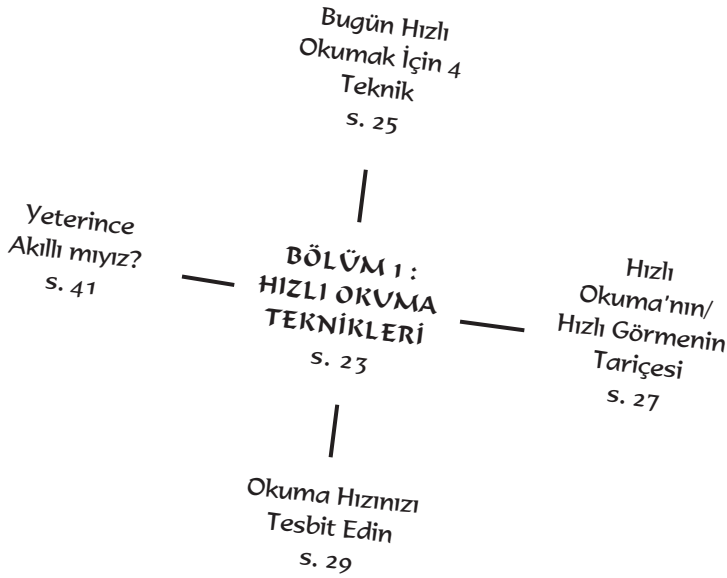
Dünyanın pek çok yerinde İngilizce eğitimler ve konuşmalar yapan Melih Arat, ayrıca Arnavutluk'ta Epoka Üniversitesi'nde İşletme Master derslerini İngilizce vermektedir.

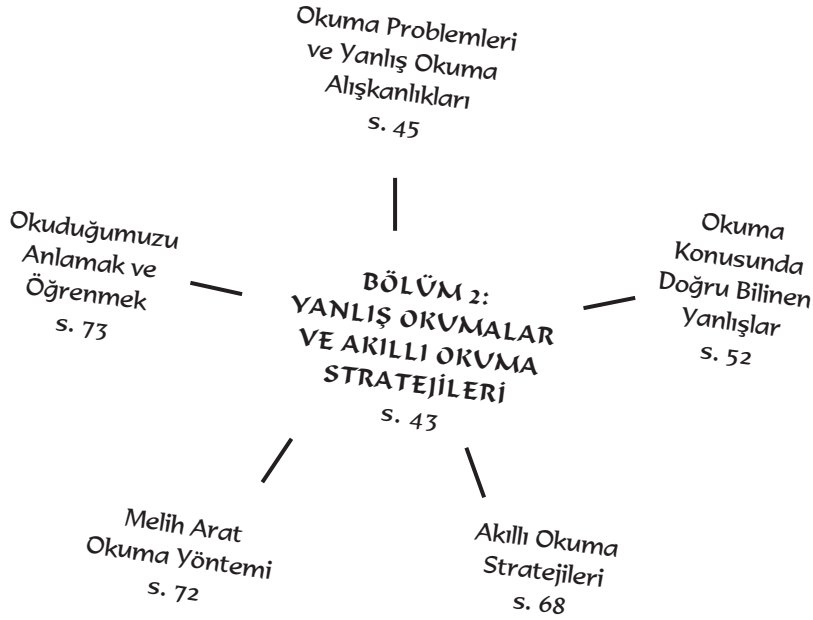
ESERLERİNDEN BAZILARI

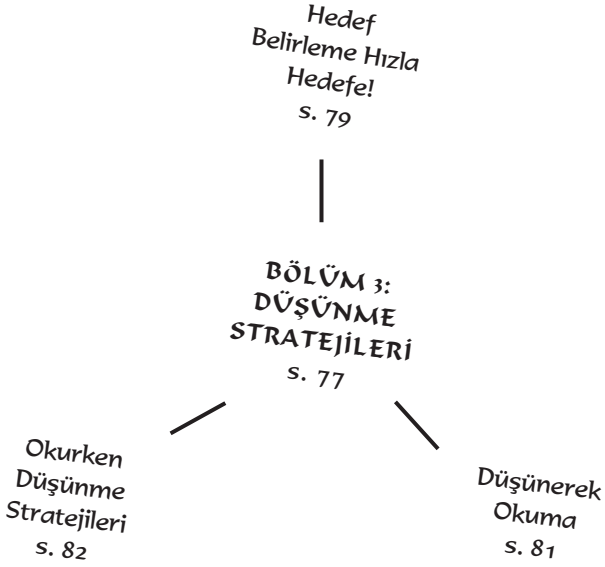
- 21. Yüzyıl İçin Yönetim
- Yönetimin Yazılı Olmayan Kuralları
- Öğrenen Organizasyonlar
- Değişimin Liderleri
- Kalitenin Seyir Defteri
- Yönetimin Geleceği
- Limit Siz
- Sıra Dışı Yaşam Becerileri
- Okumayı Hızlı Öğreniyorum
- El Yazısındaki Sır
- Pozitif
- F1 Hızlı Okuma

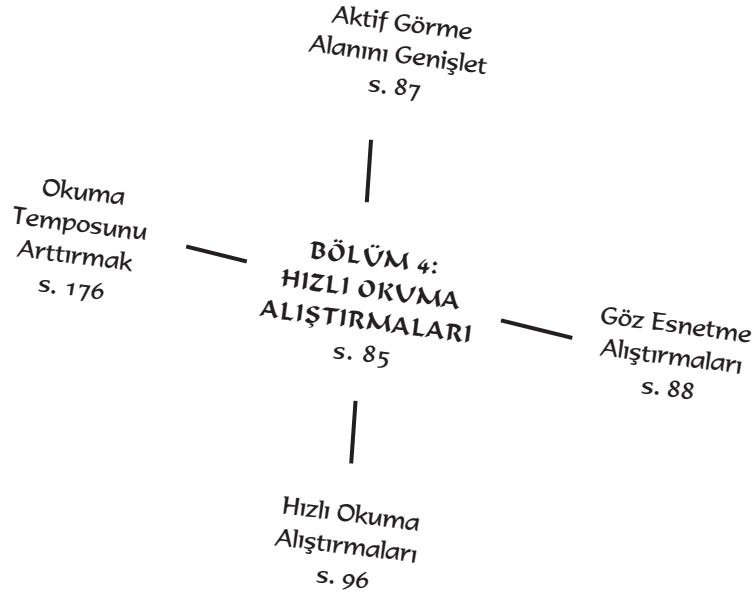
İçindekiler

Bugün Hızlı Okumak İçin 4 Teknik
s. 25
Yeterince Akıllı mıyız?
s. 41
BÖLÜM 1 : HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ
s. 23
Hızlı Okuma'nın/ Hızlı Görmenin Tariçesi
s. 27
Okuma Hızınızı Tesbit Edin
s. 29

Okuma Problemleri ve Yanlış Okuma Alışkanlıkları s. 45
Okuduğumuzu Anlamak ve Öğrenmek s. 73
BÖLÜM 2: YANLIŞ OKUMALAR VE AKILLI OKUMA STRATEJİLERİ s. 43
Okuma Konusunda Doğru Bilinen Yanlışlar s. 52
Melih Arat Okuma Yöntemi s. 72
Akıllı Okuma Stratejileri s. 68

Hedef Belirleme Hızla Hedefe!
s. 79
BÖLÜM 3: DÜŞÜNME STRATEJİLERİ
s. 77
Okurken Düşünme Stratejileri
s. 82
Düşünerek Okuma
s. 81

Aktif Görme
Alanını Genişlet
s. 87
Okuma
Temposunu
Arttırmak
s. 176
BÖLÜM 4:
HIZLI OKUMA
ALIŞTIRMALARI
s. 85
Göz Esnetme
Alıştırmaları
s. 88
Hızlı Okuma
Alıştırmaları
s. 96

Okuma ihtiyacı barut gibidir,
bir kere tutuşunca artık sönmez.

Victor Hugo

ÖNSÖZ

Bu kitabı neden yazdık? Herkes doya doya, sıkılmadan, korkmadan kitap okusun diye.

Birçok kişinin kitap okuyamamasının / kitap okumayı sevmemesinin temel nedeni aldıkları kitapların bir türlü bitmemesidir. Zaman geçer; ama ancak 15-20 sayfa okumuşlardır.

Kütüphaneler, kitaplıklar, kitapçılar okunacak kitaplarla doludur. Ama okumadaki yavaşlığın yarattığı zorluk, o kitapları hayatın kaynağı, esrarların sırrı olarak değil, altında ezileceğimiz yükler gibi gösterir.

Hızlı okumak mümkündür; bir çocuk, bir yetişkin ve bir yaşlı da hızlı okuyabilir.

BU KİTABIN AMACI

ÇOK OKUYAN MI bilir çok gezen mi? Bu aslında tuzak bir sorudur. Çünkü her ikisinin de sonucu aynıdır. Çok okuyan da, çok gezen de bilgiye ulaşır. Gezerek birinci elden bilgiye ulaşırız. Tecrübe ederek bilgi ediniriz. Okurken başkalarının ürettiği bilgiye ulaşırız. Birinci elden tecrübeyle bilgi edinmek çok zaman ister ve oldukça maliyetlidir; okumak ise başka insanların tecrübe ve araştırmalarına ulaşmaktır. Onun maliyeti ise sadece bir kitap okuma süresi kadardır. Bir işi kurup hata yapıp batıran kişi olmaktansa, bu tür işleri yapıp zarar edenlerin hayatlarını okumak, bize zaman kazandırır ve bizi kayıplardan korur. Okuma faaliyeti bu anlamda inanılmaz ölçüde ekonomik ve koruyucu bir faaliyettir.

Bu kitapta okuma alışkanlıklarınızı nasıl forma sokacağınızı, neden ve nasıl daha hızlı okuyacağınızı ve hızlı okumanın daha iyi anlama ve muhakeme yeteneği kattığını göreceksiniz. Bu kitaptaki yöntemleri takip edecek olursanız az ya da çok okuma hızınızı artıracaksınız. Şaşırtıcı bir şekilde okuma hızınız arttıkça anlama ve akılda tutma yeteneğinizin de geliştiğini göreceksiniz.

- **Hızlı okuma neden bir ihtiyaç?**

Dünya her geçen gün daha hızlı dönmüyor ama üzerindekiler daha hızlı hareket ediyor; bugün, dedelerimizden çok daha hızlı bir hayat yaşıyoruz. Mümkün olan her şeyi mümkün olan en kısa sürede yapmak zorunda kalıyoruz. Sı-

nav sorularını daha hızlı okumak; raporları daha hızlı bitirmek, proje araştırmaları için daha çok kitap okumak; internet sayfalarını daha hızlı bitirmeye ihtiyaç duyuyoruz. Hızlı okuyamayan insanlar değerli zamanlarını boşa harcıyorlar demektir. Bu bakımdan, okuma hızınızı artırmak, başarınızı doğrudan belirleyecek derecede önemlidir.

Hızlı okumayı öğrenmek, neredeyse okumayı yeniden öğrenmek demektir. Bu kitabı okuyan herkesi yeniden okumayı öğrenmeye davet ediyoruz. Yıllardır biriktirdiğimiz yanlış okuma alışkanlık zincirini kırabilmek için kitap boyunca göreceğiniz tavsiyelere uymanız gerekecek.

Hızlı okuyamıyoruz; çünkü neredeyse hepimiz ilkokulda yavaş ve görsel algılama temeli olmayan bir şekilde okumayı öğrendik; hece hece ve ses temelli okuma öğrenim yöntemi kolayca okumayı sökmemize yardım ediyor; ama hızlı okumaya izin vermiyor.

- **Hızlı Okumak yerine Hızlı Görme**

Aslında herkes hızlı okuyabiliyor ya da daha doğru bir ifadeyle görebiliyor. Ama bunu yapabildiğinin farkında değil. Yavaş okumamızdaki temel sorun, gözün okuma yaparken küçük sıçramalar yapmasıdır.

Bunu küçük adımlarla uzun bir yolu almaya çalışmaya benzetebiliriz. Adımlarınız ne kadar küçük olursa yol o kadar uzun süre alınır. Adımlar büyüdüğünde yolu daha kısa sürede bitiririz. Koşan birinin iki ayağının düştüğü uzaklık, geniş bir adımdan da büyüktür. Okuma faaliyeti sırasında koşan biri gibi değil, küçük adımlar atan biri gibiyizdir.

Gözlerimiz bir heceden diğer heceye ya da bir kelimeden bir kelimeye küçük bir sıçrama yapıyor. Onun için de yavaş okuyoruz. Hâlbuki gözümüz bir sıçramada beş kelime görebilseydi hızlı okuyor olacaktık.

Yavaş okuyan biri birçok örnekte şöyle okuyor.

"Sü...mük...lü bö...ce...ğe ben...zi...yor...sun, sırt... çan... ta...nı hiç çı...kar...mı...yor...sun!

Bu duraklamaları farkında olmadan yapıyoruz ve bu du-

raklamalar olmadan gerçekleştirdiğimiz okuma örnekleri de var. Diğer bir deyişle okuma yazma bilenlerin tamamı özel bazı anlarda hızlı okuyabiliyor / görebiliyor.

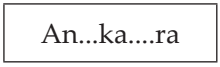
Bu anlar ne zaman mı? Özellikle oto yollarda tabela okuma okuduğumuz anlar.

Araç hızla giderken örneğin tabelada

yazıyor.

Biz bu yazıyı

diye okumuyoruz. Bir kerede

diye okuyoruz. İşte bu yazıyı bir kerede okuduğumuzda / gördüğümüzde aslında hızlı okumuş oluyoruz. Hızlı okuma faaliyeti temelde bir hızlı görme faaliyetidir. Tarihteki hızlı görme konusundaki gelişmeler, hızlı okumanın önünü açmıştır.

GİRİŞ:
HIZLI OKUMADA
FORMULA 1 TEKNİKLERİ

KISALTMASI F1 OLAN, Grand Prix Yarışları olarak da bilinen Formula 1; dünyanın en çok izleyicisi olan otomobil yarışıdır. Formula 1 yarışlarının kökeni 1920'ler ve 1930'lar da yapılan Avrupa Grand Prix motor yarışlarına dayanır. Formula tüm katılımcıların ve arabaların uymak zorunda oldukları kurallar bütününe verilen isimdir.

Şehir içinde araba sürmenin ilkeleriyle, Formula pistinde araba sürmenin ilkeleri nasıl farklılık gösteriyorsa, yavaş okuma ile hızlı okumanın ilkeleri de aynı şekilde farklılık gösterir.

- **Önyargısız Okuma**

Formula 1 yarışlarında her ülkeden her milletten insan birlikte bir operasyon yapar. Çinlisi, Japonu, Türkü, Amerikalısı gerek pistte, gerek hazırlık noktasında, gerekse yarış organizasyonunda işbirliği yapar. Bu işbirliğini yaparken de farklı insanlara karşı tamamen önyargısız ve iş yapmaya odaklı bir kültür vardır.

Benzer şekilde hızlı okuma, bütün metinlere önyargısız yaklaşmayı gerektirir. Bir metne önyargılı yaklaştığımızda o metni okumakta zorluk çekeriz. Örneğin, ders olarak okuyacağımız bir metne "sıkıcı" etiketini yapıştıracak olursak,

hızlı okumayı bilsek de artık o metni okumakta zorlanırız. Birçok insanın özellikle ders çalışmakta zorluk çekmesinin ve roman gibi bazı kitapları okuyamamasının nedeni bu etiketlemelerdir.

- **Okumanın Yeri Yok**

Formula 1 pistleri dünyanın herhangi bir köşesine yerleştirilmiştir. Bir çölün ortasında, Avrupa'da sarayların arasında ya da kalabalık bir şehrin yanı başında Formula 1 pistini görebilirsiniz. Formula 1 yarışmasının yapılmasının bir numaralı koşulu fiziksel şartlardan önce, bu yarışın yapılmasının istenmesidir; yerin önemi yoktur.

Okuma eylemi için de durum böyledir. Eğer niyetiniz okumaksa yerin bir önemi kalmaz. Otobüste, metroda, durakta dururken ve hatta yürürken bile okuyabilirsiniz. Televizyon karşısı, kitapçı dükkânı, mutfak, yatak fark etmez. Ancak niyetiniz yoksa fevkalade uygun bir koltuk ya da masa da olsa okumazsınız. Okuma işinin sırrı, mekândan ve koşuldan bağımsız olarak okuma isteğidir.

- **Metni Taramak**

Formula 1 yarışına başlamadan önce her yarışçı, pisti yarıştan önce fiziksel olarak gözden geçirir. Pistle tanışır ve yarışmadan önce zihninde yarışır.

Hızlı okumanın da püf noktalarından biri, okunacak metne aşina olmaktır. Onunla tanışmak, başına nerede ne geleceğini bilmektir. Birçok okur, eline aldığı kitabın tüm sayfalarını gözden geçirmeden okumaya başlar. Hâlbuki metni gözden geçirmek, beynin içinde metinle ilgili bir dosya açar. Bir havalimanında hiç tanımadığımız birini bulmaya çalışıyorsak işimiz zordur. Ama bir kez görmüş olduğumuz birini çok daha kolay tanırız.

- **Yarışı Bırakmamak**

Bir Formula 1 yarışçısının başına gelebilecek en kötü

şey, yarışı yarım bırakmaktır. Yarım kalan bir yarış, kişi de bir tamamlanmamışlık hissi oluşturur.

Kitap okurken de okumadaki yavaşlık kitabı bitirememe-mize yol açar. Bazen kitap gerçekten sıkıcı olur ve bitirmek istemeyebiliriz. Yine de sonuna kadar sayfaları çevirmek bile, kitabın tamamını tarayarak bitirmemize yardım eder ve bir tamamlanmışlık hissi yaratır.

Formula 1'de Grand Prix denilen yarışın uzunluğu toplam 300 km'dir. Yarışın bir turunu birinci bitirmek yetmez. Tüm turları kazanmak gerekir.

Kitap okurken de sadece bir bölümü hızlı okumayla bitirmek yetmez. Tüm bölümlere aynı konsantrasyonla yaklaşmak ve kitabını sonunu görmek gerekir. Birçok insan hevesle birinci bölümü bitirir; ama sonradan konsantrasyonunu koruyamaz ve ikinci bölümde hızı düşer. Toplumun içinde okuduğu kitapların ilk elli sayfasında havlu atmış sayısız insanla karşılaştım.

- **Konsantre Olmak**

Formula 1 yarışçılarının en ilginç özelliklerinden biri, onları heyecanla izleyen yüz binlerce seyirci olmasına ve çevrelerinde dünyanın en yetenekli yarışçıları olmasına rağmen tamamen yaptıkları işe konsantre olmalarıdır. Yarış arabasının içindeyken sadece pist ve kendileri vardır. Hatta araba bile yoktur; arabayla bütünleşmişlerdir.

En hızlı okuyanların en temel özelliği yoğunlaşabilmektir. Okuduğu metne odaklanabilmek, çevresiyle ilişkisini kesebilmektir. Televizyonda açık olsa, müzik de çalsa, yoğun bir sohbet de olsa onlar yokmuşçasına okuyabilmektir. Söz konusu unsurlar ne kadar dikkat dağıtıcı da olsa, insan zihni odaklanmaya karar verdiğinde hiçbir şey onun dikkatini dağıtamaz. Bunun en güzel örneği çocuklardır. Bir çocuk bir şey yapmaya karar verdiğinde, çevresel unsurları hiç dikkate almadan yapmaya karar verdiği işi halleder. Hızlı okuma işi bir tür transa geçmeyi gerektirir.

- **Saygıyla Okumak**

Formula 1 yarışlarında esas olan rekabet gibi görünse de bu bir yanılgıdır. Esas olan saygıdır. Yarışmacılar birbirlerine çarpmamaya, istemeden de olsa başka bir yarışçıyı pistin dışına çıkarmamaya özen gösterirler. Çünkü sonuçta bu bir yarıştır. Ödül ne kadar büyük olursa olsun, Formula 1 bir tür yetişkin oyunudur.

Kitap okurken, çevremizdekileri "Ben burada kitap okuyorum. Susun bakayım, televizyonu, müziği kapatın. " gibi sözlerle uyarmak mantıklı görünebilir. Ancak okuma ne kadar önemli olursa olsun bu uyarıların dozu önemlidir. Okuyacağız, ama insanları kırmak pahasına değil. Askerlik görevlerini yapanlardan bazıları yatakhanede yatarken diğer askerlerin gürültü yaptıkları için okuyamadıklarından şikâyet eder. Şikâyet etmek yerine ricada bulunmak ve herkesin kendi hayatına saygı göstermek daha centilmencedir.

- **Düzenin Önemi**

Formula 1 yarışlarında pek çok izleyicinin fark etmediği şey, yarışın her alanında bir düzenin var olmasıdır. Yarışçıların piste çıkması, hazırlık yaptıkları istasyonlar ve yarışçıların yarış dönemindeki tüm yaşamları bir düzen içerisindedir. Her şey istisna yapılmayan kurallara bağlıdır.

Hızlı okuma işi de belirli bir düzen gerektir. Her ortamda okunabilse de, ideal olarak oturur pozisyonda okumak, yatarak okumaktan daha verimlidir. Kitabın bir bölümünü okumadan önce bölüm sonuna kadar taramak, okuma hızını artırır. Kitabı okumadan önce, metinle ilgili aklımıza bir soru yerleştirmek yine okuma hızını artırır. Okuma eylemi sırasında bir taraftan sohbet etmemek ya da göz ucuyla televizyonu takip etmemek ve yoğunlaşmak gerekir. Kuralların ihlali, Formula 1'de yarış dışı bırakılmaya giderken, hızlı okumada ise okuma faaliyetinin sonlanmasına yol açar.

- **Kendini Tazelemek**

Formula 1 yarışlarına birden fazla kez katılma imkânı

bulursanız, her şeyin yepyeni olduğunu görürsünüz. Aslında her şey yeni değildir. Bazı şeyler eskidir. Ama hepsine çok ayrıntılı bir bakım yapılır. Tüm tabelalar, tüm tribünler, taşımada kullanılan tırlar, ilk günkü gibi pırıl pırıldır. Yeniliklerini hiç kaybetmezler.

Sıradan bir okur yılda birkaç kitap okumakla kalırken, hızlı okuyan birisi haftada birkaç kitap okur ve bu insanı zihnen taptaze tutar. Deyim yerindeyse kişinin yaşlanmasını durdurur. Hızlı okuma sayesinde edindiğimiz bilgileri ve fikirleri, çevremizle paylaşırken sosyalleşiriz ve bu da ayrıca bir enerji verir. Yeni fikirleri ve bilgileri olmayanların, beyin hücreleri yavaş yavaş ölürler. 70'lerini geçtiği halde Mimar Sinan, Verdi, Drucker gibi birçok efsane insan en iyi eserlerini yaşamlarının son döneminde vermiştir.

- **Düşünmek İçin Okumak**

Formula 1 yarışçılarının başına gelebilecek en kötü şey, arabanın uçmaya başlamasıdır. Yarış arabaları bazen hızlanarak yerle temaslarını kaybederek havalanırlar. Havalanan arabanın lastikleri yere değmediği için boşa döner ve araba hızını kaybeder. Onun için arabalara takılan kanatlar arabaların yere yapışmasını sağlar.

Hızlı okuma faaliyeti, hızlı okumak için değil, okumak ve düşünmek için yapılır. Kişinin okuma hızının çok üstünde bir performansla okumaya çalışması, okuma faaliyetini anlamsızlaştırır. Kitap bittiği halde kişi hiçbir şey okumamış gibidir. Dolayısıyla okumamız hızlı olmalıdır; ama bir Formula 1 arabası gibi uçmaya başladığımızda fiili olarak ilerlesek bile, anlam edinme anlamında ilerleyemeyiz.

- **Okuduklarımızı Değerlendirmek**

Formula 1 arabalarının lastikleri, lastik üreticileri tarafından her yarış sonrasında neler olduğunu anlamak için incelenirler. Aynı şekilde her yarıştan sonra yarışçı, yarışta hangi hataları yaptığını ve neleri daha iyi başardığını gözden geçirir. Bütün bu incelemeler bir sonraki yarışta daha iyi bir

yarış çıkarmak içindir. Yarışın genel sonucunun yanı sıra yarışma stratejisi de bir o kadar önemlidir.

Birçok okur, bir kitabı bitirdikten sonra kitap üstüne düşünür; ama çok azı kitabı okuma süreci hakkında bir değerlendirme yapar. Elbette kitaptan bir şeyler öğrenmek çok önemlidir; ama genel okuma performansımızı geliştirecek bir unsur da, okurken karşılaştığımız zorluklar ve yakaladığımız avantajlar konusunda düşünmemizdir. Zorlukları nasıl aşacağımızı bulur; yakaladığımız üstünlükleri tekrarlama imkânı bulursak bir sonraki okumamız daha hızlı olabilir.

- **Not Almak**

Her yarışçının lastikleri birçok yerde iz bırakır. İzler, o yoldan çılgınca bir hızla geçildiğinin delilidir. Aracın bir anlamda dönüm noktalarının bir haritasıdır.

Hızlı okuma sırasında da arada notlar almak gerekir. Jet hızıyla okuyup gittiğimizde geriye bir şeyler kalmalıdır. Yarışçı izini piste bırakırken, okur izini not kâğıdına bırakmalıdır.

1993 yılında Formula 1 yarışında bir yarışmacı aracı alev almasına ve bu alevler gözle görülür bir hal almasına rağmen yarışı bırakmamış ve yarışı kazanmıştı.

Birçok okurun hızlı okuma sırasında ellerindeki kitap deyim yerindeyse tutuşur ve ellerini yakmaya başlar. Hızlı okumanın buharından gözleri acırken, beyin hücrelerindeki elektriklenmeler ayrı bir ıstırap verir. Okumanın devam edip etmemesi önemli bir sorunun cevabına bağlıdır: Hangisi daha güçlü? Okuma tutkusu mu, yoksa hızlı okumanın verdiği acı mı? Sizin bu soruya verdiğiniz cevap hızlı okuyup okuyamayacağınızı belirleyecektir.

BÖLÜM 1
HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

BUGÜN HIZLI OKUMAK İÇİN DÖRT TEKNİK

OKUR OLARAK bir Hızlı Okuma kitabını elinize aldığınıza göre, bu işi hemen öğrenmek isteyeceksinizdir. Kitabın içinde yer alan birçok konu var; ama kısaca birkaç temel püf noktası aşağıda yer alıyor.

1- Rehber Kullanma Tekniği

Okumayı hızlandırmanın en kestirme yolu, okurken gözünüzün hızını belirleyecek bir rehber / bir kılavuz kullanmaktır. Kılavuz olarak bir kalemi kullanabilirsiniz. Okuyacağınız kısmın altını kalemle bir cm kadar yukarıdan işaretleyerek gözünüze rehberlik edebilirsiniz. Göz çok ilginç bir şekilde bir kalemin rehberliği ile odaklanarak daha hızlı okuyabilmektedir. Kılavuz olarak kullandığınız kalemin sabit bir hızda satır üstünde ilerlemesi, okuma hızınızı önemli bir ivme kazandırmaktadır. Kitabın yazarları olarak eğitimlerde yaptığımız gözlemlerde kılavuz kullanımının okuma hızını iki katına kadar artırabildiğini gördük. Kılavuz kullanıldığından neden hız iki katına çıkabiliyor? Akıl bir metni okurken dağılmaya çok hazır. Ertesi gün yapılacaklar, ödemeler, açılacak telefonlar, sorunlar, yapılmak istenenler her şey insanın aklını dağıtabiliyor. Bir kılavuz kullandığımızda ise, kılavuz sürekli metni işaret ettiğinden aklımız metne odaklanıyor. Kılavuz her zamanki okuma hızımızdan biraz daha hızlı ilerlediğinde okuma hızımız da otomatik artmış oluyor.

2- Paragraf Tekniği

Kitabın ilgili bölümlerinde belirtildiği gibi, hızlı okuma görme alanlarıyla ve görme ile ilgilidir. Görme alanlarını hızlıca aktif hale getirmek ve kelime kelime okuma alışkanlığını bırakmak için en etkili ve sıra dışı yöntemlerden biri, paragrafların sadece ilk cümlelerini okuyup bir sonraki paragrafa geçmektir. Bu teknikle bir paragraftan diğerine geçerken farkında olmadan tüm bir paragrafı görmüş oluruz. Eğer okuduğumuz kitap bildiğimiz bir konudaysa gözün şahit olduğu bölümleri ne kadar hızlı algıladığımıza da şaşırıp kalma olasılığımız yüksektir. Beyin eksik olan kısımları tamamlıyor.

3- Bölüm Okuma Tekniği

Birçok insan hızlı okuma sırasında kitap okumaya odaklanır; ama sadece bir bölüme odaklanmak daha mantıklıdır. Hızlı okuma uzmanları bir kitabı okumaya başlamadan önce, kitabın tüm sayfalarını çevirmeyi / taramayı önerir. Bu çalışma faydalı bir çalışmadır. Ancak 300 sayfalık bir kitabı çevirme gayreti bir süre sonra, kişiye toplam okuma süresinden kaybettiğini düşündürebilir. 300 sayfalık bir kitabın tüm sayfalarını bir çırpıda çevirmek yerine, sadece okuyacağımız bir bölümün sayfalarını çevirmek daha verimli olabilir. Bölümün sayfalarını çevirirken kişi farkında olmadan tüm bölümü taramış olur. Bölümü okumaya başladığında ise, daha önce sayfaları çevirmemiş birine göre çok daha hızlı okur.

4- Soru Tekniği

Bu kitapta belirtildiği gibi, okuduğumuz metne başlamadan bir soruya sahip olduğumuzda şaşırtıcı bir şekilde okuma hızımız artar. Çünkü metin sorunun cevabı olan kısımlar ve cevabı olmayan kısımlar olarak ikiye ayrılır. Gözler sorunun cevabına odaklanırken diğer kısımları da en az tanımlayacak kadar okumuş oluruz.

HIZLI OKUMANIN/ HIZLI GÖRMENİN TARİHÇESİ

"Hızlı Okuma" öğrenilebilir mi sorusu aklında takılı kalanların bu soruyu cevaplaması açısından Hızlı Görmenin Tarihçesini incelemesi anlamlı olacaktır.

Tarihte ilk kez 1878 yılında göz hastalıkları uzmanı Emile Javal, normal okuma hızına sahip bir insanın tek bir satırı okurken 3–4 kez durakladığını veya atlama yaptığını tespit etti.

1925–1940 yılları arasında ABD hava kuvvetlerinde pilotların hızlı görmesine ilişkin makineler kullanılmaya başlandı. Bir avcı pilotunun hedefini vurabilmesi, hızlı görmesine dayanıyordu. Uçak görüntülerinin saniyenin beş yüzde biri kadar kısa bir süre gösterilmesine rağmen pilotlar uçakları seçebiliyorlardı. Bu becerinin uçak tanımlamadan hızlı okumaya da uyarlanabileceği düşünüldü. Hava Kuvvetleri'nde pilotlara düzenli olarak hızlı görme kursları verilmeye başlandı. Aynı yıllarda takiskop adı verilen mekanik bir düzenek yardımcı ders materyali olarak kullanıldı. Bu alet dakikada 200-400 kelime hıza eşdeğer hızlarla kelimelerin bir düzlem üzerinde görülüp kaybolması esasına dayanıyordu.

1940'larda Harvard Üniversitesi hızlı okuma konusunda eğitim filmleri hazırladı ve hızlı okuma ders konusu olarak işlendi.

1959 yılında Bir öğretmen olan Evelyn Wood "Reading Dynamics (Okuma Dinamikleri)" başlıklı bir kitap yayımladı. Kitabın içinde ilk kez "Speed Reading-Hızlı Okuma" ifadesini de kullandı. Wood, çok hızlı okuyan Amerikan Başkanı John F. Kennedy'nin okuma tekniğini inceledi ve bu sayede kendi okuma tekniğini mükemmelleştirdi. Hızlı okumayı herkesin öğrenebileceği hale getirdi.

Okuma tekniği bizim bu kitapta da önerdiğimiz gibi, bir kalem ya da parmağı okunacak satırın altında ilerletmeye

dayanıyordu. Yavaş okuyanlar okuduklarını tekrar okuyordu. Hızlı okuyanlarsa okuduklarına dönmüyorlardı. Bir kalem ile okuma temposu kuruluyor ve beynin okumuş olduğu kelimelere dönmesi engelleniyordu.

Okuma sırasında okunmuş kelimelere dönünce beyin, bir sürü kelimeyi anlamlandırmakta zorlanıyordu. Hızlı okuma yapıldığında ise inanılanın aksine anlama performansı gelişiyordu.[1]

Okuma Hızı Nereye Kadar Yükselebiliyor?

Sıradan bir insanın okuma hızı dakikada 150-250 kelime kadardır. Okuma hızı konusundaki yarışmalar ve gösterilerde okuma hızının dakikada 4251 kelimeye kadar yükselebildiği görülmüştür. Kitabımızın yazarlarından Melih Arat, aşina olduğu bir alanda dakikada 1500 kelime kadar okuyabilmektedir (1 saatte 300 sayfalık bir kitap).

Bununla birlikte kaydedilmiş en yüksek okuma hızı dakikada 4000'leri geçmektedir.

25 Haziran 2007'de Dünya Hızlı Okuma Şampiyonu Anne Jones, Londra'da bir kitapçıda 1000 kişinin önünde 607 sayfalık bir kitap olan Harry Potter'ı 47 dakikada bitirdi.

199,900 kelime olan kitabın 47 dakikada bitirilmesi, Anne Jones dakikada 4251 kelimede okuduğunu gösteriyor.

Anne Jones kitabı okuduktan sonra kitabın tam bir özetini verdi. [2]

Dünya hızlı okuma rekoru dakikada 3850 kelime Sean Adam'ın elindeydi. 1993 yılında kırılan bu rekorun sahibi Sean Adam 300 sayfalık bir kitabı 24 dakikada okuyabiliyordu.[3]

1 Evelyn Wood, http://en.wikipedia.org/wiki/Evelyn_Wood_(teacher)

2 Harry Potter book is released, http://itn.co.uk/news/ab2b73c509b54b5c11a5fcabf1bf07e.html

3 The Learning to Learn Course was created by Sean Adam/ http://www.alphalearning.ch/sean_adam.htm

OKUMA HIZINIZI TESPİT EDİN

Okuma hızı, bir dakikada okunan kelime sayısıdır.

Ölçemediğimiz şeyleri yönetemeyiz. Diyelim ki 1500 kelimelik bir metni 5 dakikada okudunuz. 1500/5=300. Dakikada 300 kelime okuyorsunuz, demektir. Okuma hızına hâkim olmak ve okuma becerisini geliştirmek için önce mevcut okuma hızını tespit etmek gerekir. Aşağıdaki yazıyı normal okuma hızınızda ve anlayarak okuyun. Okumanız bittiğinde toplam kelime adedini okuma sürenize bölerek dakikada kaç kelime okuduğunuzu bulun. Sonucu okuma grafiğine kaydetmeyi unutmayın. Daha sonra en fazla beş dakika ayırarak yazının ana noktalarını ve bu noktaların varsa detaylarını akıl haritası şeklinde yazın. Akıl haritası hazırlarken yazıya ikinci kez göz atmayın. Metnin sonunda verilen doğru-yanlış sorularını cevaplayın. Doğru sayısını soru sayısına bölüp yüzle çarptığınızda okuduğunuzu anlama yüzdenizi bulmuş olacaksınız. Sonucu anlama grafiğine kaydetmeyi unutmayın.

Not: Sağ tarafta yazılı olan sayılar, bir önceki satır sonuna kadar olan kelime sayısını ifade eder.

Alıştırma:

Okuma Parçası - 1

Saatinizi tutmaya başlayın.

Süper Kahramanların Kişilikleri

Melih Arat

Süper kahramanların hangisinin esas kişiliği, hangisinin alt kişiliği olduğunu kesin olarak söylemek mümkün olmayabilir. Örneğin, maske takan Batman ve Örümcek Adam'ın esas

kişilikleri, Bruce Wayne ve Peter Parker gibi görünmektedir. Ancak Batman, Bruce Wayne'i saklanmak için kullanmaktadır. Öyleyse Bruce Wayne'in alt kişilik olduğu söylenebilir. Peter Parker ise Örümcek Adam'ı saklanmak için kullanmaktadır; öyleyse Örümcek Adam Peter Parker'ın alt kişiliğidir denebilir. Superman için de benzer bir karmaşa vardır. Superman'in alt kişiliği Clark Kent gibi görünüyor. Çünkü Clark Kent kendini gizlemek için gözlük takıp kostüm giyiyor. Bu tartışma ileride ele alınacaktır.

Aşağıda kahramanların kişilik analizleri yapılırken "Süper Kahraman" kişilikleri esas kişilik, diğer kişilikleri ise alt kişilik olarak belirtilmiştir.

Superman'in Kişiliği

Siegel ve Shuster'in öykülerinde Superman kişilik olarak, kaba ve saldırgandır. İlk öykülerde Superman eşlerini dövenleri, banka soyguncularını, gangsterleri ve genel olarak suçluları durdurmaya çalışıyor. Onlara karşı oldukça da sert. Ancak ilerleyen öykülerde Superman, daha idealist ve ahlaki kurallara daha fazla bağlı. Örneğin, karşısındaki düşman ne kadar kötü olursa olsun, Superman kesinlikle düşmanını öldürmüyor. Alt kişiliği olan Clark Kent ise ondan da insancıl.

Superman'in alt kişiliği Clark Kent, insanların kendileriyle benzerlik ve ilişki kurabildiği bir tipleme. Clark Kent ile Superman'in aynı kişi olduğunun tahmin edilmemesinin nedeni şu olabilir: Superman'in maske takmaması. Superman maske takmadığı için kimse onun ikinci bir kimliği olduğunu düşünmüyor.

Bununla birlikte özellikle Clark Kent'in yakınındakiler, onun Superman olduğunu düşünebilirler. Çünkü ne zaman Superman ortaya çıksa Clark Kent ortadan kayboluyor. Ancak Clark Kent'in davranışları ve kişiliğinin de Superman'e benzemezliği de bunda bir etken. Clark Kent zayıf kişilikli, beceriksiz ve korkak. Bununla birlikte New York Times kalitesinde bir gazetede gazetecilik yapıyor. Superman gibi bir süper kahraman kendine ikinci bir kimlik seçecek olsa, böylesini seçmez diye düşünüyor insan.

Batman'in Kişiliği

Batman, adalet için savaşan, sert, saldırgan ve gerektiğinde acımasız olan bir kahramandır. Sürekli maskeyle gezen, gizemli bir kişiliktir. İlk öykülerinde Batman düşmanlarını öldürür. Ancak daha sonra bu özelliğini terk eder. Son derece zeki olan Batman aynı zamanda teknolojik araçlarla da üstün güçlere sahip olmaya çalışmaktadır. Diğer süper kahramanlardan farklı olarak, ne uçabilmekte, ne gözünden lazer ışınları çıkmakta ne de duvarlara yapışabilmektedir. Sıradan bir insandır.

Ancak kendini dövüş sanatlarında eğitmiş, değişik bilim dallarında uzmanlığını geliştirmiş, dedektiflik becerilerini ilerletmiştir.

Alt kişiliği Bruce Wayne, ailesinden miras kalan serveti ve önde gelen teknoloji şirketlerinden olan Wayne Enterprises'ın kârını harcayan sorumsuz ve sığ bir mirasyedidir. Bruce Wayne, zenginliğinden kaynaklı bir kibre sahip olmakla birlikte, yardımsever tabiatlıdır.

Kendi malikânesinde uşağı ve Robin ile yalnız kaldığında Batman kişiliği öne çıkar. Kuruluş amacı suç kurbanlarına yardım ve gençleri suçtan korumak olan Wayne Fonu ile yaptığı bağışlar ile de tanınır. Wayne bu mirasyedi kişiliğini, Batman kişiliğini gizlemek amacıyla yaratmıştır ve bazen ahmak ve bencil tavırlar da takınır

Örümcek Adam'ın Kişiliği

Spider-Man, esprili, alt kişiliği olan Peter Parker'ın çalıştığı gazete olan Daily Bugle'ın yaptığı haberler yüzünden çoğu zaman yanlış anlaşılan ve kendini toplum karşısında ezik hisseden bir kişilik. Bununla birlikte kötülerle olan savaşında öldürmek yerine, suçluları emniyet güçlerine teslim etmeyi seçiyor. Zamanında yakalayabileceği halde yakalamadığı bir soyguncunun amcasını öldürmesi üzerine, sahip olduğu gücün sorumluluğunu taşımayı kabul ediyor. Dünyada olup biten kötülüklere seyirci kalmak yerine, sürece müdahil oluyor. Alt kişiliği Peter Parker, daha farklı bir tip. Zengin değil ve saygın bir gazeteci de değil. Dersleri iyi olan, utangaç bir yetim. Okul arkadaşlarının dalga geçtiği, bir kız arkadaş edinemeyen, ne kadar uğraşırsa uğraşsın karizmatik olamayan bir genç. Üstelik her zaman parasızdır. Hem parasızlıktan, hem de sorumlu olduğundan May Halasıyla yaşamak zorundadır.

Dolayısıyla toplumdaki her anormal, biraz aptal, içe dönük, kitap kurdu, tutunamayan, kendini yalnız hisseden, okulun hiç bitmeyen kâbusunun içinde kendi hapsolmuş hisseden herkes onu kucaklamıştır. Halktan ve özellikle

okurlarına benzeyen biridir. Süper kahraman tiplemesinin diğer kişiliği, tamamen ters yapıdadır. Bir adım öteye, Peter Parker'ın süper kahraman kişiliği gizlidir. Her içe dönük, sakar ya da beceriksiz, parasız genç, aslında kendi değerini anlamayan dünyaya karşı içinde bir süper kahraman barındırır ve kendini Peter Parker ile özdeşleştirir

Süper Kahramanlar ve Geçiş Teması

Superman, Batman ve Örümcek Adam'ın neden ikinci bir kimlikleri olduğu ve toplum içinde bu kimliklerle yaşamlarına devam ettikleri oldukça ilgi çekici bir sorundur.

Superman'in bebek kimliği her ne kadar Kriptonlu Kal-El ise de, aslında dünyaya düştükten sonra kendini Clark Kent olarak bulmuştur. Yani Superman'in esas kimliği Clark Kent'tir. Clark Kent zaman içinde kendisinin, Güneş Sistemi alanında üstün yetenekli bir insan olduğunu, Superman olduğunu keşfetmiştir. Ancak bu kadar muhteşem bir yetenek setine sahip olduğunu keşfetmesine rağmen Clark Kent olarak yaşamını sürdürmesi şaşırtıcıdır.

Quentin Tarantino'nun Kill Bill serisinin ikincisinde Bill isimli karakter bir diyaloğunda şöyle der: "Superman, Superman olmamıştır. Superman, Superman olarak doğmuştur. Superman sabah uyandığında Superman'dir. Onun alt kişiliği Clark Kent'tir. Gözlükleri, takım elbisesi; esas kostüm bunlardır. Clark Kent, Superman'in diğer insanları görme şeklidir. Clark Kent'in özellikleri nelerdir? Zayıf... Kendinden emin değil. O bir korkak. Clark Kent, tüm insanlık yarışının bir

eleştirisidir." Bu yorum kendi içinde tutarlı görünüyor. Ancak bazı iyileştirmelere ihtiyacı var. Örneğin Kal-El de doğduğu gezegende aslında sıradan bir insan. Güneş'in etkileri onu bizim Güneş Sistemimizde üstün kılıyor. Bu anlamda ismi Kal-El ya da Clark Kent, psikolojisi açısından yaklaştığımızda sıradan bir insan. Ancak Clark Kent üstün güçlerini keşfettikten sonra, özellikle gözleri bozuk olmadığı halde gözlük takmaya başlaması, Clark Kent kimliğinin aslında alt / gizli kimliği olduğu fikrini veriyor. Bununla birlikte soru hala ortada duruyor. Süper güçleri olan biri, neden Clark Kent olarak yaşamaya devam eder ki? Hangi büyük güç ya da baskı, kendisini ikinci bir kişilik olarak yaşamaya itmektedir?

Bu soruya öykülerden birinde verilen cevaplardan biri şöyle: Clark Kent'i evlatlık edinen Martha, Kripton'dan gelen rokette bebeğin sarılı olduğu kumaştan Superman kostümü ve pelerini diker. Martha'nın kocası Jonathan da ilave eder: "Biz ona hiçbir zaman sahip olamayacağı bir şey verdik: "Özel Hayat". İnsanlar kostüme bakacaklar, sıradan bir adama değil. Böylece normal olanların arasında özgürce hareket edebilecek. Martha devam eder: "İnsanların büyük sorunlar karşısında ihtiyaç duyduğu yardımı zayıf ve sıradan Clark Kent yapamaz; bu yükü taşıyamaz." Aynı yaklaşımı tersinden de ele alabiliriz. Günün 24 saatini Süpermen olarak geçirme yükünü de Superman taşıyamayabilir. Dünyanın dört bir tarafında felaketler, suçlar, savaşlar devam ederken herkes Superman'in müdahale etmesini bekleyecek. Superman'in yetiştikleri ve yetişemedikleri olacak. Hem

yetişip karıştıklarından, hem de yetişip karışamadıklarından sorumlu olacak. Düşmek üzere olan bir uçağı kurtarmak için, uçağın bir daha kalkış yapamayacağı bir tarlaya indirdiğini düşünelim. Bu durumda yolcular her ne kadar kurtarılmış olsalar da o tarlada esir kalacaklar.

Ayrıca öykünün başlarında kendi başına buyruk bir cezalandırıcı gibi suçluları, adalete teslim etmeden ve yargılanmalarına fırsat vermeden öldürmesi; adaleti başına buyruk bir şekilde dağıtması polisin öfkesini çeker. Ancak daha sonraları suçluları sadece yakalayarak polise teslim etmesiyle, polis ile ilişkileri iyiye gitmiştir.

Ancak yine de tamamen Batman olmaya "geçiş" yapamaz. Çünkü Bruce Wayne'in ekonomik imkânlarına, şirketlerine ihtiyacı vardır. Dolayısıyla o da gerektiğinde Bruce Wayne olacak, gerektiğinde Batman olacaktır. Her iki kimliğinde diğerine avantajlı olduğu durumlar vardır. Bruce Wayne kimliği, daha üstün olan toplumla işbirliği yaparak elde edilecek avantajlar için gereklidir. Yine de kendi içinde kahramanımız Batman'dir malikânesinde yalnızken ve onun kimliği bilen uşağıyla birlikteyken hal ve tavır olarak Batman'dir.

Örümcek Adam

Diğer süper kahramanlardan farklı olarak, hızlı olmak, ağlar fırlatmak, binaların arasında sallanarak ilerlemek, gökdelenlere tırmanmak ve süper suçlularla mücadele etmek, Peter Parker'ın yaşamını daha iyi hale getirmemektedir. Tam aksine Parker'ın yaşamı daha kötü hale gelmektedir. Daily

Bugle gazetesinin genel yayın yönetmeni Jonah Jameson'ın haberleri sürekli olarak Örümcek Adam'ı bir baş belası ve şehir için bir tehdit olarak göstermektedir. Örümcek Adam tüm tatil ve hafta sonlarında çalışmasına rağmen kimse onu takdir etmemektedir. Bütün bunlar onu üzgün, kızgın ve yalnız hale getirir. Kendine güveni de oldukça kırılmıştır.

Thomas Friedman, The New York Times gazetesindeki köşesinde maskeli Hamas gerillalarının maskelerinin ne kadar güç ve korku verdiğini belirtir. Aynı zamanda Oscar Wilde'ın bir sözünü hatırlatır: "Kişi kendisi hakkında konuştuğunda en az kendisi gibi olur. Ona bir maske verin, o gerçeği söyleyecektir. Batman, Bruce Wayne'den ve Clark Kent ve Peter Parker'ın kostümlü halleri, kendi kişiliklerini sivil hallerinden daha iyi ifade eder. Süper kahraman janrının en önemli özelliği, insan kişiliğinin ikili yapısıdır. Bu ikili yapının bir kısmı topluma karışan içe dönük taraftır (Clark Kent ve Peter Parker) ve diğer toplumun dışında duran ama toplumu koruyan (Süpermen ve Örümcek Adam) taraftır. Birçok örnekte bu ikili yapı, aynı bireyin iyi ve kötü tarafıdır. …." Gerçekten de süper kahramanların maskeleri, bu kahramanlara özgürlük vermektedir. Peter Parker'ın üstünde günlük giysilerle New York Gökdelenleri arasında sallanma gibi bir hakkı yoktur ya da günlük kıyafetlerle süper suçlularla mücadele etmesi tuhaf olur. Ayrıca o çatışmalar sırasında ortaya çıkan hasardan ötürü de mahkemeye verilir.

Yine aynı şekilde Batman maskesi de Bruce Wayne'i de serbest bırakmakta ve dilediği

gibi şiddet uygulayabilmektedir. Superman de Superman olunca dilediği gibi uçabilmekte, beğendiği kadınla yemeğe çıkamasa da ona gökyüzünde bir tur attırabilmektedir.

Superman, Batman ve Örümcek Adam'ın temel sorunlarından bir tanesi de ekonomiktir. Süper kahraman kimlikleriyle para kazanma imkânları oldukça az. En azından öykülerin bize sunulduğu şekliyle... Superman de, Örümcek Adam da yemek yiyor ve uyuyorlar; dolayısıyla barınmaya ve yemeğe ihtiyaç duyuyorlar. Bunları karşılamak için de paraya ihtiyaçları var. Batman'in zaten süper gücü de yok ve onca yüksek teknolojik araç için çokça paraya ihtiyacı var. Dolayısıyla bu kahramanların ya çalışması gerek ya da gizli kimlikleriyle para kazanıp yaşamlarını sürdürmeleri gerekiyor. Elbette üçü de aslında süper kahraman kimlikleriyle film çevirebilirler. Ancak bu da yine toplumun arasına karışmalarını gerektirecek ve birçok yan sorun getirecektir. Sözleşme adresi, sosyal sigorta numarası, vergi beyannamesi vb. gibi. Süpermen'in vergi beyannamesi doldurması fikri bile oldukça komik görünüyor ya da o yıl daha az vergi ödemek için mali müşaviriyle konuşmalar yapması. Vergiden kaçınmak için villa alması, en güzel villayı daha uygun fiyatla almak için satıcıya ısrarlı davranması ve bir anlamda zorla ucuza alması da söz konusu olabilir. Maskelerinin ardındaki kişiyi keşfettiğimizde süper kahramanların aslında Tanrı olmadığını, sıradan insanlar olduğunu keşfediyoruz. İnsanlar kendilerine güvenmeyi başardıklarında üstün yetenekleri ortaya çıkıyor. Yanan bir binaya giren itfaiyeci

ya da kopya çekmeyi bırakan bir öğrenci ya da beyazlara ayrılmış bir bölüme oturmaya cesaret eden bir siyah kız da aslında bir tür süper kahramandır.

Toplam Kelime Sayısı: 1.615
Toplam Satır Sayısı: 315

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Anlama Oranını hesaplamak için aşağıdaki değerlendirme sorularını cevaplayın ve kaç tane soruyu doğru yanıtladığınızı sayfa sonundaki cevap anahtarından kontrol edin. Doğru cevap sayısını toplam soru sayısına bölüp sonucu 100 ile çarptığınızda anlama oranı yüzdesini bulmuş olacaksınız. Örneğin aşağıdaki 10 sorunun 8 tanesini doğru cevapladıysanız anlama oranınız 8/10 x100 = %80'dir.

Değerlendirme Soruları:

1- "Kişi kendisi hakkında konuştuğunda en az kendisi gibi olur. Ona bir maske verin, o gerçeği söyleyecektir." sözü Bruce Wayne'e aittir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- The New York Times gazetesinin genel yayın yönetmeni Jonathan Jamestang'ın haberleri sürekli olarak Superman'i bir baş belası olarak göstermekteydi.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Bruce Wayne, küçük yaşta anne-babasının suçlular tarafından öldürülmesinden sonra suçlularla savaşmaya karar vermişti.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Clark Kent'i evlatlık edinen anne ve babanın isimleri Martha ve Jonathan idi.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Superman'in Kripton'daki ismi Kal-El idi.

a. Doğru
b. Yanlış

6- Batman hem parasızlıktan, hem de sorumlu olduğundan May Halasıyla yaşamak zorundaydı.

a. Doğru
b. Yanlış

7- Peter Parker'ın çalıştığı gazete The New York Times idi.

a. Doğru
b. Yanlış

8- Bruce Wayne önde gelen teknoloji şirketlerinden olan Wayne Enterprises'ın kârını harcayan sorumsuz ve sığ bir mirasyedidir.

a. Doğru
b. Yanlış

9- Superman'in çalıştığı gazete New York Times idi.

a. Doğru
b. Yanlış

10- Siegel ve Shuster'in öykülerinde Peter Parker kişilik olarak, kibar ama saldırgandır.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. a, 4. a, 5. a, 6. b, 7. b, 8. a, 9. b, 10. a

Okuma Hızı Değerlendirmesi:

Okuma Hızı	Yorum
50-100 Kelime	Çok düşük okuma performansı
100-50 Kelime	Türkiye ortalamasından düşük
150-250 Kelime	Türkiye ortalaması
250-350 Kelime	Türkiye ortalamasına göre yüksek
350-450 Kelime	İyi okuma performansı
450-550 Kelime	Çok iyi okuma performansı
550-1000 Kelime	Türkiye'nin en iyi okuyucuları (%2)
1000< Kelime	Bu kitabı okumayı bırakabilirsiniz.

YETERİNCE AKILLI MIYIZ?

Hızlı Okuma prensipleri ve alıştırmalarına başlamadan önce bazı önyargılarımızı değiştirmemiz gerekiyor. İnsanlar hızlı okumada ve alıştırmalarda başarı olamıyorlarsa bunun nedeni hızlı okuyarak anlayabileceklerini düşünmüyor olmalarıdır. Bir başka önyargı da yeterince zeki olduğumuzu düşünmememizdir. Diğer bir deyişle hızlı okuma zeki insanların işidir diye düşünülüyor. Halbuki kafatasında beyin olan herkes fazlasıyla kapasitelidir. Beyni, şehir trafiğinde kullanılan bir spor arabaya benzetebiliriz. Şehir trafiği hiç akmadığı için spor araba da hız yapamaz. Sonunda bir tür öğrenilmiş çaresizlikle spor bir arabayla otobana da çıksak alışkanlıkla saatte 50 km. hız ile gitmeye devam ederiz.

İngilizce'deki "Intelligent" kelimesi, Türkçe'ye "zeki" veya "akıllı" olarak tercüme edilmektedir. "Intelligent" kelimesi Latince'de "Intel-legere" kökünden gelmektedir. "Intel-legere" ise okuyan ve anlayan demektir. Diğer bir deyişle çok okuyan kişi "zeki" kabul edilmektedir. Demek ki, okudukça zeki oluyoruz.

Çok önemli bir ayrım vardır: Organik kapasiteler ve eylemsel kapasiteler farklıdır. Organik kapasite bizim vücudumuzla ilgili bir kapasitedir; eylemsel kapasite ise, bir eylemi yaptığımız zaman ortaya çıkan kapasitedir. Örneğin, bisikletin pedalını çevirdiğimiz zaman enerji üretiriz ve ürettiğimiz enerji ile bir bisikletin farını yakabiliriz. Hareket etmek için bir enerjiye ihtiyacımız varsa da, eylemin kendisi de bir enerji üretir. Okuma işinin bizzat kendisi, bu anlamda bizi daha zeki kılmaktadır.

Sıradan bir insan, herhangi bir kapıyı rahatça açabilir. Kapının kolunu çevirir ve kapıyı kendine doğru çekerek açar. Aynı işlemi bir robota yaptırmaya kalktığımızda bu işlemin aslında ne kadar karmaşık olduğu ortaya çıkar. Robot öncelikle kapının kolunu algılamalı, kendi kolundan ne kadar uzakta olduğunu tespit etmelidir. Ardından kolunu oraya götürmek için bir rota belirlemeli, kapı kolunun üs-

tüne geldiğinde onu kavramak üzere parmakların her birine ayrı komutlar göndermeli, kapının kolunu kırmayacak kadar az, kolu çevirebilecek kadar çok enerjiyi hesaplamalı ve o enerjiyi doğru zamanda göndermelidir. Aynı zamanda kapının açıldığı anı kamerasıyla tespit edip kolu çevirmeyi durdurmalıdır. Farkındaysanız robotumuz henüz kapıyı açamadı. Ancak kolunu çevirdi. İnsan beyni, birçok karmaşık şeyi son derece kolaylıkla yapabiliyor. Yürümekten bilgisayar kullanmaya, yemek yapmaktan yazı yazmaya kadar birçok değişik ve aslında çok fazla miktarda beyin kullanımı gerektiren şeyi kolayca yapıyoruz. Neden ve nasıl? Çünkü insan beyni mükemmel bir sistem ve kullandığımızda bize sürekli olarak seyirlik bir gösteri yapıyor.

BÖLÜM 2
YANLIŞ OKUMALAR VE AKILLI OKUMA STRATEJİLERİ

OKUMA PROBLEMLERİ VE YANLIŞ OKUMA ALIŞKANLIKLARI

YAVAŞ OKUMAMIZA neden olan şey daha önce belirttiğimiz gibi daha az akıllı olmamız değildir. Yavaş okumamızın nedeni okumayı öğrendiğimiz ilk günden itibaren edindiğimiz alışkanlıklarımız ve önyargılarımızdır. Yapılması gereken yavaş okumamıza neden olan alışkanlıkları ortadan kaldırmak ve hızlı okumamızı sağlayan alışkanlıklar edinip onları pekiştirmektir. Yanlış okuma alışkanlıklarını terk edebilmek için planlı alıştırmalar yapmamız gerekir.

Aşağıdaki değerlendirmeleri birden beşe kadar puanlama sistemiyle kendinize göre yapın. Tavsiye edilen alıştırmaları tamamlayıp okuma hızınız sizi mutlu edecek seviyeye geldiğinde aynı değerlendirmeyi tekrar yapın. İkinci denemenizde cevaplarınızda radikal değişiklikler olması muhtemeldir.

	Değerlendirme Soruları: 1: Hiçbir zaman 2: Nadiren 3: Bazen 4: Çoğu Zaman 5: Her zaman	İlk Değerlendirme Tarih:_____

1	Okuyacağımı Önceden Belirlerim.	1	2	3	4	5
2	Okuma Hedefim Var.	1	2	3	4	5
3	Yılda en az 6 kitap alırım.	1	2	3	4	5
4	Okumak için hep zamanım olur.	1	2	3	4	5
5	Kitap okumak ve kitap okuma fikri genel olarak eğlenceli gelir.	1	2	3	4	5
6	Okumam gerekenleri zamanında yetiştiririm.	1	2	3	4	5
7	Okumadan önce yazıyı tarayarak veya konuyla ilgili öğrenmek istediklerimi belirleyerek zihinsel hazırlık yaparım.	1	2	3	4	5
8	Yazıya odaklanmada rahatımdır.	1	2	3	4	5
9	Okurken aklımda sadece okuduğum vardır.	1	2	3	4	5
10	Metnin bütününe bakarım.	1	2	3	4	5

11	Okurken doğru ve rahat bir oturma pozisyonum vardır.	1	2	3	4	5
12	Okurken zihnim hep açıktır.	1	2	3	4	5
13	Okurken rahat nefes alıp veririm.	1	2	3	4	5
14	Okuduğuma geri dönüş yapmadan okurum.	1	2	3	4	5
15	İçimden seslendirmeden okurum.	1	2	3	4	5
16	Dudaklarımı kıpırdatmadan okurum.	1	2	3	4	5
17	Gözlerim (gözlük kullananlar gözlükle) iyi görür.	1	2	3	4	5
18	Okuduğumu anlarım.	1	2	3	4	5
19	Okuduklarımı aklımda tutarım.	1	2	3	4	5
20	Okuduklarımı eksik bırakmadan başkasına rahatça anlatırım.	1	2	3	4	5

Değerlendirme:

Şimdi lütfen yukarıdaki sorulara verdiğiniz cevapları kontrol edin ve cevaplarınızın puanlarını toplayın. Her cevabın puanı işaretlediğiniz sayıdır. Alınabilecek en düşük sonuç 20, en yüksek sonuç 100'dür. Eğer cevaplarınızın toplamı 80-100 arası ise, bu bölümü atlayıp diğer bölüme geçebilirsiniz. 60-80 arası bir skorunuz varsa fena değilsiniz. 40-60 arasında ise okumayla ilgili geliştirmeniz gereken yönler var demektir. 20-40 arası bir skor elde ettiyseniz, önünüzde geniş bir yapılacaklar listesi var demektir. 0-20 arası bir skorunuz varsa bu kitabın çok ihtiyaç duyduğunuz bir kitap olduğunu söyleyebiliriz.

Düşünce	***Değerlendirme***
Okuyacağımı önceden belirlerim.	Ne okuyacağımızı seçmezsek, okuyacağımız şey bizi seçer. Eski bir gazete de kendini okutur; gereksiz ve değersiz bir roman da.
Okuma hedefim var.	Okuma hedefi olan insanlar hedeflerine ulaşırken, olmayanlar okuma sırasında bir yaprak gibi rüzgârla savrulur ve zaman kaybederler.
Yılda en az 6 kitap alırım.	Türkiye'de çok az insan kitap satın alıyor. Kitaplığınıza yeni kitap girmiyorsa, kitapçıya gitmiyorsanız kitaplarla ilginiz yoktur. Kitaplarla ilgisi olmayan insanların okuma hızının gelişmesini bekleyemeyiz.

Okumak için hep zamanım olur.	Birçok insan zamansızlıktan şikâyet ettiği için kitap okuyamaz. Kitap okumak isteyen, televizyonu kapar kitap okur. Her türlü bekleme süresinde okuyabileceği bir kitabı yanında taşır.
Kitap okumak ve kitap okuma fikri genel olarak eğlenceli gelir.	Birçok insan kitap okumayı kafasında can sıkıcı olarak tanımlamıştır. Onun için de kitap okumak istemez.
Okumam gerekenleri zamanında yetiştiririm.	Birçok insan yavaş okuduğu için okuması gerekenleri zamanında yetiştiremez.
Okumadan önce yazıyı tarayarak veya konuyla ilgili öğrenmek istediklerimi belirleyerek zihinsel hazırlık yaparım.	Okunacak metni taramak, okumayı tartışmasız bir şekilde hızlandırdığı halde, birçok insan ya üşendiği için ya da yararlı olacağına inanmadığı için metni taramaz.
Yazıya odaklanmada rahatımdır.	Birçok insan, kafasında 40 tilki dolaştığı için yazıya rahatça odaklanamaz.
Okurken aklımda sadece okuduğum vardır.	Birçok insan yavaş okuduğu için aklında birçok konu vardır.
Metnin bütününe bakarım.	Birçok insan yazıda geçen bir şeye takılır ve o ayrıntının ötesine geçemez.

Okurken doğru ve rahat bir oturma pozisyonum vardır.	Okuma konusunda genel tercih sandalye ya da koltuk değil, divan ve yatak olduğunda insan uyumaya başlar.
Okurken zihnim hep açıktır.	Okuma faaliyetini sıkıcı olarak tanımlamışsak, kafamızda başka konular varsa zihnimiz bulanıktır.
Okurken rahat nefes alıp veririm.	İnsan dik durduğunda ya da dik oturduğunda rahat nefes alır. Hâlbuki birçok okuma yarı yatar pozisyonda gerçekleşir.
Okuduğuma geri dönüş yapmadan okurum.	Birçokları, okuduklarına geri dönüş yapar; kafasında başka şeyler olduğundan ilk seferinde okuduğunu anlamaz. Geri döndüğünde ise iyice zaman kaybeder.
İçimden seslendirmeden okurum.	İlkokulda yüksek sesle okumaya alışan çocuklar, yetişkinliklerinde içlerinden seslendirerek okurlar. İçimizden seslendirdiğimizde sadece yavaşlarız.

Dudaklarımı kıpırdatmadan okurum.	Dudak kıpırdatarak okuma da ilkokuldan kalma alışkanlıktır. Bu şekilde okumak, ayağımızda zincirle koşmaya benzer.
Gözlerim (gözlük kullananlar gözlükle) iyi görür.	Okuma sorunlarının temelinde görememe vardır. Doğru gözlük, temiz gözlük camı, doğru mesafe ve doğru ışık, kaliteli bir okumanın temel öğeleridir.
Okuduğumu anlarım.	Odaklanmadan okunanları anlamak mümkün değildir.
Okuduklarımı aklımda tutarım.	Çok azımız okuduklarını aklında tutabiliyor. Okuma sırasında okuduğumuzu bir işlemden geçirmiyoruz. Onun için de unutuyoruz. (Bu konu sonradan açıklanacak).
Okuduklarımı eksik bırakmadan başkasına rahatça anlatırım.	Okunulanların unutulmasının temel nedenlerinden biri de özetlenerek ve seslendirilerek çifte kayıt yapılmamasıdır. (Bu konu da sonradan açıklanacak).

OKUMA KONUSUNDA DOĞRU BİLİNEN YANLIŞLAR

Aşağıdaki tablodaki cümlelerin size göre doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu işaretleyin.

Yanlış İnanışlar	***D***	***Y***
1. Daha iyi anlamak için daha yavaş okumam gerekir.		
2. Yavaş okursam daha iyi odaklanırım.		
3. Hızlı okumak için çok zeki olmak gerekir.		
4. Daha önce çok kitap okumamış biri hızlı okuyamaz.		
5. Zaman zaman geri dönüşler yaparak tekrar edersem hiçbir detayı kaçırmam.		
6. Her türlü müzik dikkatimi dağıtır ve okuduğum metne odaklanmamı engeller.		
7. Sadece eğlenceli şeyler hızlı okunur.		
8. Gözlerimiz satırları akıcı bir şekilde takip eder.		
9. Çok okuyunca beynimiz yorulur.		

10. Kelimeleri harf harf ya da hece hece okuruz.		
11. Metni kelime kelime okumam gerekir.		
12. Hızlı okuyabilen insanlar her metni hızlı okurlar.		

Yukarıdaki ifadelerin hepsi yanlıştır. Şimdi neden yanlış olduklarına bir bakalım.

Yanlış İnanış 1 ve 2

- ***Daha iyi anlamak için daha yavaş okumam gerekir. Yavaş okursam daha iyi konsantre olurum.***

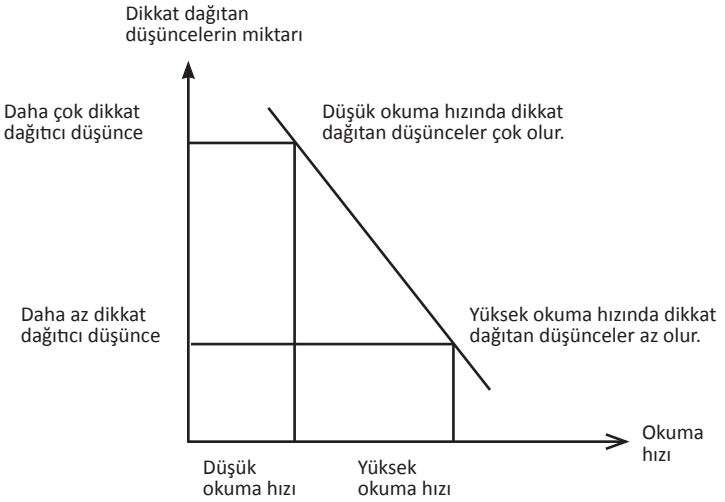
Okuma hızı ile ilgili yanlış inanışlardan belki de en kötüsü daha iyi anlamak için daha yavaş okumanız gerektiğinizi düşünmenizdir. Bu beyninizi ve gözlerinizi yavaş okumaya programlar. Daha iyi anlamak için okuma hızını düşürmek, uzun bir yolu bitirmek için ayağımızı sürterek yürümeye benzer. Yavaş okuduğumuzda anlam bağı çok daha zor kurulur.

Beyin gözlerden, gözler dilden daha hızlıdır. Yani beynin düşünme hızı okuma hızından, okuma hızı da konuşma hızından yüksektir. Beynimiz bizden daha çok bilgi bekler. Biz ona bilgileri yavaş yavaş gönderdiğimizde düşünme ve algılama kapasitesini başka şeyler için kullanır.

Önemli bir makale üzerinde çalışırken kendinizi birden sevgilinizi ya da yakında yapılacak önemli maçı düşünürken bulduğunuz ya da bir metni okumayı bitirdikten sonra "Eee ben şimdi ne okudum?" diye kendinize sorduğunuz oluyor mu? Bunları büyük oranda beyninize yeteri kadar hızlı bilgi göndermemenizden dolayı yaşıyorsunuz. Siz beyninize fırsat verdiğinizde beyniniz de o fırsattan yararlanıp başka şeyler düşünür. Yani yavaş okumak, konsantrasyonu olum-

suz etkiler. Aşağıdaki grafikten görebileceğiniz gibi okuma hızınız arttıkça başka şeyler düşünme oranınız düşer.

"Anlayarak hızlı okuma" ifadesi sanki hızlı okumanıza rağmen anlayamayacaksınız algısı uyandırır. Oysa gözleriniz ve beyniniz belirli bir tempoya ulaştığında, hızlı okumanın sonucu olarak daha iyi anladığınızı görürsünüz. Konsantrasyon gücünü artırmak için daha hızlı okumak gerekiyor. Okuma hızının artması oranında beynimizin odağı o kadar sağlamlaşır.

Okuma Hızı ve Dikkat İlişkisi.

Yanlış İnanış 3

- ***Hızlı okumak için çok zeki olmak gerekir.***

Ortalama bir insan beyin potansiyelini etkili kullanamamaktadır. Bu nedenle bir insan okuma yazma biliyorsa, okuma alışkanlıkları ne olursa olsun düşük okuma hızını ve akılda tutabilme oranını minimum iki katına çıkarabilir.

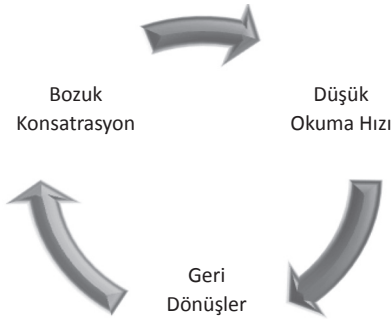
Yanlış İnanış 4

- ***Daha önce çok kitap okumamış biri hızlı okuyamaz.***

Yanlış İnanış 5

- ***Zaman zaman geri dönüşler yaparak tekrar edersem hiçbir ayrıntıyı kaçırmam.***

Bazı okuyucuların sürekli ilerlemeyi göze almadıklarını veya geri dönmeden okurlarsa bir şeyleri kaçıracaklarını düşündüklerini görürüz. Sık sık geri dönüşler yapmak okuma hızınızı yavaşlatır ve beyninizin farklı konularla ilgilenmesine neden olur. Geri dönüşler yapmak hem zaman kaybettirir, hem bilginin karışmasına hem de okuduğunuz metinden sıkılmanıza yol açar. Aynı şeyi birkaç kez okumaktan kaynaklanan güç ve zaman kaybının yanında okuma temposu de bozulur. Göz sadece geri dönüp aynı yeri ikinci kez okumakla zaman kaybetmekle kalmaz, okumanın kesilip geri dönülen yeri belirlemek için de zaman kaybeder. Geri dönüşler arttıkça konsantrasyon bozulur, konsantrasyon bozuldukça geri dönüşler artar. Düzensiz göz hareketleriyle yapılan okuma, gözleri yorar ve okumayı hem yavaş hem yorucu bir hale getirir. Zamanla vazgeçmesi zor bir alışkanlığa dönüştüğü geri dönüşler yaparak okumak tehlikeli bir okuma problemidir.

Geri dönüş yapan bir kişinin okuduğu paragraf:

Çok ilginç bir şekilde insanlar, iyi bir insan olmak ile sözlerini çok ilginç bir şekilde insanlar, iyi bir insan olmak ile ve davranışlarını ayrı olgular olarak ele alıyorlar. Afrika'daki ya da yurdumuz dâhil dünyanın dört bir köşesindeki yoksul insanlar için yardım etme çabasındaki birçok insan, iyi bir insan olmak ile sözlerini ve davranışlarını ayrı olgular sözlerini ve davranışlarını ayrı olgular olarak ele alıyorlar. Afrika'daki ya da yurdumuz dâhil dünyanın dört bir köşesindeki yoksul insanlar için yardım etme çabasındaki birçok insan, en yakınından başlayan çemberlerdeki insanlara iyi davranmayı ve güzel sözlerle yaklaşmayı iyi davranmayı ve güzel sözlerle yaklaşmayı atlıyor. Yardımlaşma derneğinde çok etkin bir insan, basit bir bayram tebrikini yapmıyor. Bin kilometre ötedeki yoksul çocuklara eşya toplayan bir insan, arkadaşına verdiği sözü tutmuyor. Melek gibi kalbe sahip bir başkası karıncayı incitmezken yoksul çocuklara eşya toplayan bir insan, arkadaşına verdiği sözü tutmuyor babasıyla ilişkisinde çok sert bir tutuma sahip olabiliyor. Melek gibi kalbe sahip bir başkası karıncayı incitmezken babasıyla ilişkisinde çok sert bir tutuma sahip olabiliyor.

Yukarıdaki paragrafı okurken aklınız karıştı mı? Geri dönüşler yaptığınızda farkında olmadan beyninize böyle karışık mesajlar göndermiş olursunuz.

Paragrafın özgün hali:

Çok ilginç bir şekilde insanlar, iyi bir insan olmak ile sözlerini ve davranışlarını ayrı olgular

olarak ele alıyorlar. Afrika'daki ya da yurdumuz dâhil dünyanın dört bir köşesindeki yoksul insanlar için yardım etme çabasındaki birçok insan, en yakınından başlayan çemberlerdeki insanlara iyi davranmayı ve güzel sözlerle yaklaşmayı atlıyor. Yardımlaşma derneğinde çok etkin bir insan, basit bir bayram tebrikini yapmıyor. Bin kilometre ötedeki yoksul çocuklara eşya toplayan bir insan, arkadaşına verdiği sözü tutmuyor. Melek gibi kalbe sahip bir başkası karıncayı incitmezken babasıyla ilişkisinde çok sert bir tutuma sahip olabiliyor.

Görüldüğü gibi geri dönüşler yaparak okumak enerjinizi boşa harcamaktır.

Geri dönüşler yapıldığında gözler aşağıdakine benzer düzensiz hareketlerle okur:

Doğru okuma şekli şöyle olmalıydı:

Özgün paragrafta 87 kelime var. Örnek paragrafta ise 164 kelime olduğunu görüyoruz. Geri dönüşler yapıldığında gözlerin algıladığı ve beyne gönderilen kelime sayısı artar. Bu hem gözlerin yorulmasına hem de beynin farklı konularla ilgili düşünce faaliyetlerine başlamasına neden olur.

Yanlış İnanış 6

- ***Her türlü müzik dikkat dağıtır ve metne odaklanmayı engeller.***

Beynimiz aynı anda iki şeye konsantre olamaz. Sözlü müzik dinlerken ders çalışabildiğinizi mi düşünüyorsunuz? Aslında beyniniz sırayla bir dinlediğiniz müzikle bir okuduğunuz metinle ilgilenir. Bir taraftan çalan müziğin sözlerini bir taraftan okuduğunuz cümleleri takip eden beyniniz yazıya yeterince iyi odaklanamaz. Sonunda birinde karar kılar. Ya müzik dinlersiniz, ya da kitap okursunuz.

Ancak bazı müzik türleri beynimizi adeta şarj ederek

odaklanmanıza yardımcı olur. Buna en iyi örnek Mozart eserleridir. Mozart'a ait pek çok parça, beyninizi maksimum çalışma düzeyine çıkarır.

Yanlış İnanış 7

- ***Sadece eğlenceli şeyler hızlı okunur.***

Hızlı okumada belki de en önemli püf noktası okuyacağınız metinden ne istediğinizi metni okumadan önce kendinize sormanızdır. Derinlemesine öğrenmeniz gereken bir konu mu? Fikir sahibi olmak istediğiniz bir konu mu? Üst başlıkları mı öğrenmek istiyorsunuz? Okuduğunuz metin eğlenceli ve popüler bir yazı mı? Sadece keyif almak için mi okuyorsunuz? Anahtar kelimeler peşinde misiniz? Tamamını aklınızda tutmak istemediğiniz bir konuyu derinlemesine okumaya çalışmanın hiçbir anlamı yoktur. Metne göz gezdirin, bilmek ve aklınızda tutmak istediğiniz bilgileri yakalamaya çalışın.

Yanlış İnanış 8

- ***Gözlerimiz satırları akıcı bir şekilde takip eder.***

Okuma esnasında gözler yazılanları algılamak için duraklamalar yapar. Bu aynı zamanda okuduklarımızı harf harf okumadığımızın açık bir göstergesidir. Bir duraklamada ne kadar çok kelime algılanırsa okuma hızı o kadar artar. Sık sık duraklama yapmak gözlerinizi yorar ve konsantrasyonunuzun bozulmasına neden olur. Hızlı okuyabilmek için duraklamaları mümkün olduğunca az ve kısa yapmak ve her bir göz sıçramasında mümkün olduğunca çok kelimeyi algılamak gerekir. Düzenli bir okuma temposuna ulaşmak için gazete metinlerinden başlayabilirsiniz. Gazete yazıları dar sütunlar şeklinde yazıldığı için satırları takip etmek daha kolaydır. Gazete yazılarının satır altlarını kaleminizle işaretleyerek satır başına en fazla 3 sıçrama yaparak oku-

maya çalışın. Bu yazıları her satırda üç sıçrama yaparak okuyabildiğinizde sıçrama sayısını ikiye düşürmeye çalışın.

Yanlış İnanış 9

- ***Çok okuyunca beynimiz yorulur.***

Zaman zaman okumamak için çeşitli bahaneler buluruz. Bunlardan en kötüsü ve en affedilmezi beynimizin yorulduğunu ileri sürmektir. Bu özür hiçbir gerçek dayanağa sahip değildir. Beyin yorulmak nedir bilmez. Beynin yorulması diye bir şey yoktur. Beyin kaslardan oluşmaz. En sürekli, en yoğun, en dayanılmaz çalışmalar bu mucizevî organı yoramaz. Beyninizin yorulduğunu sandığınızda durup vücudunuzu dinleyin ve yorgunluğun gerçekte nerede olduğunu bulun. Gözleriniz mi? Göz kaslarınız sürekli gergin halde olduğu için yorulur. Yoksa omurganızın bir yerinde mi ağrı hissediyorsunuz? Belki de artık ayaklarınızı uzatma ihtiyacı hissediyorsunuzdur.

Her ne olursa olsun hissettiğiniz yorgunluk beyninizle ilgili değildir. Siz çalışmayı bıraktığınızda bile beyniniz size fark ettirmeden çalışmaya ve aldığınız bilgileri özümseyip bir düzene koymaya devam eder. Zaman zaman bir gün önce tam anlayamadığınızı düşündüğünüz bir şeyi ertesi gün öğrenmiş olarak uyanmanız bundandır.

Ne kadar çok ve ne kadar hızlı okursak okuyalım beynimiz yorulmaz. Hissedilen yorgunluk başka bir bedensel yorgunluk, uykusuzluk ya da açlık olabilir. Gözlerinizin yorgunluğunu gidermek için okumanıza kısa bir süre ara vererek kitap dışında bir yere bakın. Tavana, pencereden dışarıya veya odanın başka bir köşesine bakın. Hemen sonra avuç içlerinizle gözlerinizi tamamen kapatarak hafifçe göz yuvarlaklarınıza masaj yapın.

Avuç masajının püf noktası elinizin sıcaklığı sayesinde gözlerinizin rahatlaması ve bir gevşeme duygusu sağlamasıdır. Gözleriniz kapalıyken gözünüzün önünden ışık oyunları geçiyormuş gibi hissedeceksiniz. Gözleriniz kapa-

lıyken gerçekleşen bu ışık geçişi kaybolana kadar bekleyin. Kaybolduktan sonra birkaç saniye daha bekleyip okumaya yeniden başlayabilirsiniz. Bu kısa ara çok daha uzun süre okumanızı sağlayacak. Okumaya başladıktan bir süre sonra gözlerinizde ve başınızda ağrı başladığını fark ederseniz mutlaka bir göz doktoruna gidin. Gözlerinizde bir problem olabilir. Çok okuyanların genellikle gözlüklü olması yanlış okuma alışkanlıklarıyla yakından ilgilidir. Gözlerinize daha iyi bakmanız için aşağıdakileri yapabilirsiniz.

- Mümkün olduğunca gün ışığında okuyun
- Akşam ve gece okumalarınızda bulunduğunuz ortamın ışık açısından uygun olmasına dikkat edin. Işık kaynağını görmeden okuyun. Kitabı gözlerinize çok yaklaştırmayın.
- Okumalarınıza birkaç saniye ara vererek tavana ya da pencereden dışarı bakmayı unutmayın. Gözlerinizi birkaç saniye süreyle kapatmak da gözlerinizin çabuk yorulmasını engeller.
- Avuç içi masajı yapın.
- Göz yuvarlaklarınızda ağrı hissederseniz gözlerinizi kapatıp şakaklarınıza masaj yapın.
- Gözleriniz kızarıp batmaya başladığında okumayı kesin ve gözlerinizi mutlaka dinlendirin.

Unutmayın, ne kadar hızlı okursanız gözleriniz o kadar az yorulur. Çünkü hızlı okuyan kişinin göz hareketleri düzenlidir. Birkaç kelimeyi aynı anda gördüğü için de gözün yaptığı sıçramalar çok daha azdır. Zihinsel yorgunluk sandığımız, çoğu zaman can sıkıntısından başka bir şey değildir. Zihinsel bir ödev zor gelmeye başlar başlamaz, insan içinde niyetini gerçekleştirmek ile bu niyetten vazgeçmek arasında ileri geri dalgalanmalar yaşar.

Washington Üniversitesi Psikoloji Profesörü Edgar J. Swift bir dizi deneyle yorgunluğun asla zihinsel çalışmanın sonucu olmadığını ortaya koydu. Çoğunlukla böyle bir durumun asıl nedeni, dikkatsizlik ve uzaklaşan düşünceleri

toparlamakta gösterilen iktidarsızlıktır.

Yanlış İnanış 10

- ***Kelimeleri harf harf ya da hece hece okuruz.***

Aşağıdaki metni okumaya çalışın. Kelimeleri oluşturan harfler net şekilde okunabildiği halde harfleri birleştirip kelimeleri algılamak ve yazıda neden bahsedildiğini çözmek güçleşiyor. Çünkü kelimeleri harf harf değil bütün olarak algılarız.

Jonglörlük "Juglen" kökünden gelen bir kelime olup "hüner, ustalık, meziyet ve maharet" gibi anlamlar taşır. Ortaçağda gezgin şairlere ve dil ustalarına verilen bir isimken günümüzde iki veya daha fazla objeyi estetik hareketlerle, müzik ve dans ile önceden deneyimlenmiş veya tasarlanmış koreografik uygulamalarla, bireysel ya da takım halinde ardışık olarak çeviren kişilere jonglör; uygulama alanına jonglörlük ve bu sanat uygulamalarına jonglaj denilmektedir.

Okumadan önce harflerin şekillerini ve daha sonra harfleri yazmayı öğrendik. Ancak konuşmaya yeni başlayan çocuklar yazılı harflerin hiçbirini bilmemelerine rağmen logolarını gördükleri markaların isimlerini söyleyebilirler/okuyabilirler. Üç yaşlarında okula ya da anaokuluna gitmeyen yeğenimle denediğimde logolarından tanıdığı marka adlarını kendi yazımla da bir kâğıda yazdığımda bile okuyabildiğini hayretle gözlemlemiştim. Bu örnekte açık şekilde kelimeleri harf harf değil kelime olarak algıladığımızı görüyoruz. Okuma hızını artırmak için gözlerimizin her durraklamasında mümkün olduğunca çok kelimeyi algılamak esastır. İlerleyen sayfalarda göreceğiniz alıştırmalarla aynı anda birkaç kelimeyi görebilecek ve böylece daha hızlı ve kaliteli bir okuma düzeyine ulaşacaksınız.

Lütfen aşağıdaki iki okuma parçasını normal okuma hızınızla okuyun.

Okuma Parçası -1

Kara Delik İnsnlar

Melh Arat

Uzyın ortsında çevresndeki ışık dahl, her şyi yutan ve yuttuklrınn nerye gittklri blli olmyan alnlara "Kara Delik" denyor. Bazn çevremzdki insanlrın bazlarınn da brer "Kara Dlik" oldğnu düşnyorm. O kadr olmsz bakş açıları var ki, çevrlerndeki tüm enerjyi ve iyilği yutyor gbi gelyr. Mtvasyonu yüksk, projleri ve haylleri olan bir insn görmeye dursnlar; hmen onun enrjsini emmek içn o insanı ve hayllerni eleştrmek için binlrce nden bulyrlar.

Kara dlik insnlar, öyle ilgnçlr ki, önlrne geln hr şyi yutuyrlar. Hatta onlrı övsniz de, hedyeler alsnız da durm değşmyor. Örneğin, bir öğrnci olan İbrahm bi gn amcsna dğm günnde br

gömlk alır. Amcsı hedyyi alnca "Bu berbt renk elbette senn terchn. Kumaş da kadar adi ki, temzlk bezi ble yaplamaz. Sobaya atsak tutuşacağndan ble emin değlm." der. Kara delk nsanlara yaranablmek olnaksz gbdr.

Evrendki kara delkler, büyük kütleli yldzların korlarndaki yakıtı bitince, içlerne çökerler. Bu çekmsel çökme, bu eski yldzın etrafnda ne varsa çekp yutmasna yol açar. Aslnda kara delk insnlar da, dünyya sradan brer insan olarak gelr; ncak olylar ve bşka kara delk nsanlar onlarn enerjsn bitrince onlr da brer kara delğe dönüşür. İbrahm, kendsnde kalan son enerjyle düşünr. Kends de çevresndeklere aşırı eleştrlere ve yıkcı değerlendrmelere başlamştr. İşte orda fark edr; dha nce çok kzdğ kara delk nsanlarndan bri gbi davranmktadr. O gün, br kara delk olmmaya ve kara delk nsanlrdan uzk durmya yemn edr.

Tplm klme sysı: 230
Tplm satr sysı: 38

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	

Okuma Parçası -2

Müehndis Zkeâsı

Mleih Aart

Bir öeğrtemn, bir dkotor ve bir mühndeis glof shaaısınn kneaınrda, shanaın boşlamısanı bkeleemkteidrelr. Mhündeis:" Bu aadmlar ne ypaıoyr byöle, 15 dkiaka öcne btiriip shadaan çkımlaarı grekeridi." Dkotor: "Blimyiourm, ama ypatalıkrı byüük bir trebyieiszlik." Öğetremn: " Üstleik çok isbaetsiz onyuoyrlar. Vrudukalrı hçibir top dlieğe grmiioyr. İtşe gröveli gleioyr, onnlua knouaşılm." Gröelvi: "Ksurua bkamaıyn. Shaadaikler, kör itafiyceiler. Kulbüüümzde gçeen snee çıakn ygnıandaki dmuadnan gözelirni kaybettlier. Bu yzdüen itseideklri zmaan bruada ürcteisz oynmaaalırna iizn veryirouz. Örğetemn: "Ne kdaar üüzcü, eeğr çcoulkarı vrsaa oalnra ücertisz dres vreeiiblrim." Dktoor: "Çok gzüel bir fiikr, ben de hsaanteedki dtokor arkdalaşarla knuouşp olanr iiçn bir şeleyr ypaabliir myiiz dyie bkaacğaım." Mhündeis: "Bu aadmalr gnüdüz dğiel de, needn gceleeri oyanımoyrlar?"

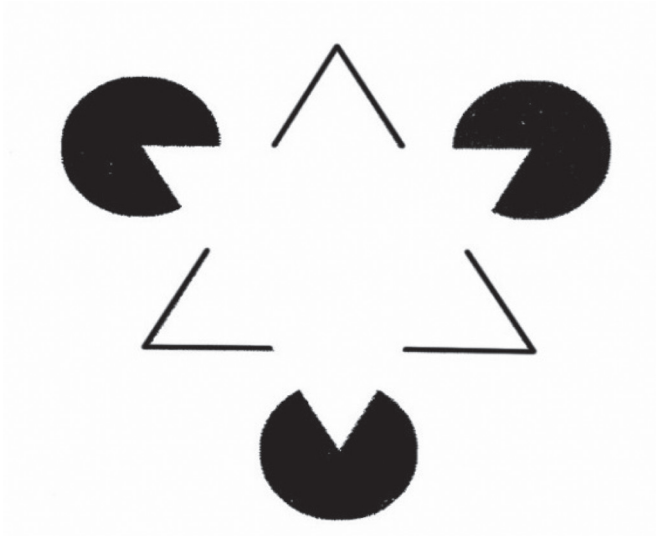
Tolpam kleime syaısı: 111
Tolpam staır syaısı: 22

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	

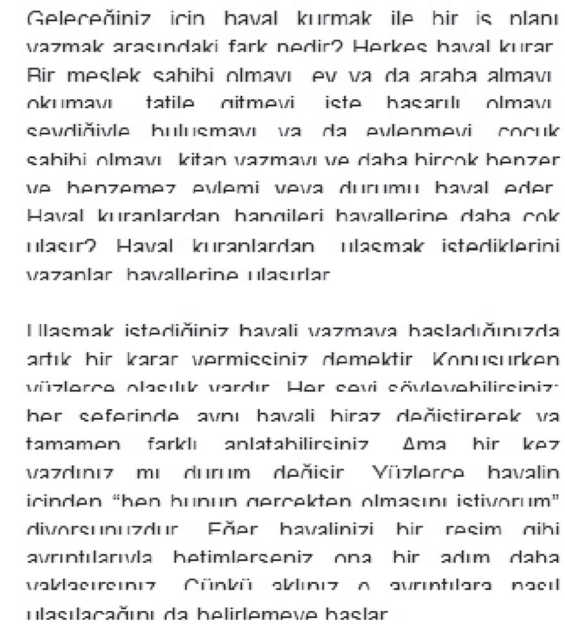
Yukarıdaki okuma parçalarında yazım ya da dizgi hatası yok. İlk okuma parçasında harflerin eksik yazıldığını ikinci okuma parçasında harflerin karışık yazıldığını göreceksiniz. Kelimeleri harf harf okuyor olsaydık bu iki okuma parçası okunamaz olacaktı. Beyinin bütün olarak algılama eğilimi vardır.

Aşağıdaki şekilde kaç üçgen ve kaç daire görüyorsunuz?

Resimde üçgen veya daire yok. Ama beynimiz şekilleri tamamlayarak daire ve üçgen olarak algılıyor.

Beynin eksikleri tamamlayarak algılamasına ilişkin bir başka örneği de aşağıda bulabilirsiniz.

Geleceğiniz için hayal kurmak ile bir iş planı yazmak arasındaki fark nedir? Herkes hayal kurar. Bir meslek sahibi olmayı, ev ya da araba almayı, okumayı, tatile gitmeyi, işte başarılı olmayı, sevdiğiyle buluşmayı ya da evlenmeyi, çocuk sahibi olmayı, kitap yazmayı ve daha birçok benzer ve benzemez eylemi veya durumu hayal eder. Hayal kuranlardan hangileri hayallerine daha çok ulaşır? Hayal kuranlardan ulaşmak istediklerini yazanlar hayallerine ulaşırlar.

Ulaşmak istediğiniz hayali yazmaya başladığınızda artık bir karar vermişsiniz demektir. Konuşurken yüzlerce olasılık vardır. Her seyi söyleyebilirsiniz: her seferinde aynı hayali biraz değiştirerek ya tamamen farklı anlatabilirsiniz. Ama bir kez yazdınız mı durum değişir. Yüzlerce hayalin içinden "hep bunun gerçekten olmasını istiyorum" diyorsunuzdur. Eğer hayalinizi bir resim gibi ayrıntılarıyla betimlerseniz ona bir adım daha yaklaşırsınız. Çünkü aklınız o ayrıntılara nasıl ulaşılacağını da belirlemeye başlar.

Yanlış İnanış 11

- ***Metni kelime kelime okumam gerekir.***

İster gazete yazısı olsun ister tez çalışması olsun, metni kelime kelime okumak zararlı bir alışkanlıktır. Bu alışkanlık da zaman kaybına ve zor anlamaya yol açar. Gözün çabuk yorulmasına neden olur, dikkati dağıtır, anlam bütünlüğünü kavramayı zorlaştırır. Kelime kelime ilerleyerek kayan yazılar tanıdığım herkes için rahatsız edici bir reklam türüdür. Son yıllarda radyoların çalan şarkıyı söyleyen sanatçıyı ve şarkı adını dijital olarak görüntülemesi de okumaya çalıştığınızda tatsız bir deneyimdir. Yazılı kelimeyi görür görmez algıladığınız için takip eden kelimeyi beyniniz tahmin etme-

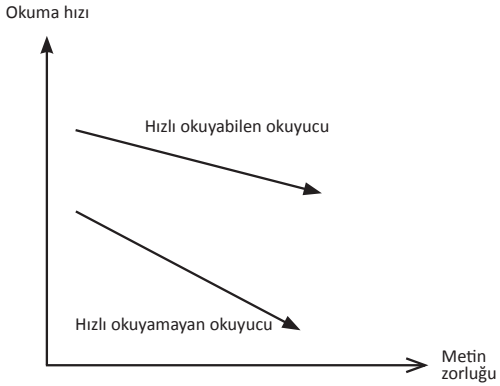
ye çalışır. Çünkü beyin beklemeyi sevmez. Hızlı okumak ve konsantre olabilmek için bir seferde mümkün olduğunca çok kelimeyi aynı anda görüp algılamayı öğrenmek gerekir. İlerleyen bölümlerde aktif görme alanını genişletmeye yönelik alıştırmalar göreceksiniz.

Dil yalnızca kelimelerin bir araya getirilmesi değildir. Kelimesi kelimesine okuyanlar için kendi dilleri bir türlü hâkim olamadıkları bir yabancı dil gibidir.

Yanlış İnanış 12

- *Hızlı okuyabilen insanlar her metni çok hızlı okurlar.*

Aşina olduğumuz bir konu açık bir dille ve rahat okunan harflerle yazıldığı zaman çok hızlı bir okuma yapılabilir. Fakat bazı metinler bize tamamen yabancı ya da anlaşılmaz bir dilde yazılmış olabilir. Konu bütünlüğü olmadan, bir fikirden diğerine atlanarak karmaşık şekilde yazılmış ve mantık örgüsü olmayan metinleri çok hızlı okuma beklentisi yersizdir. Bu gibi durumlarda beyninize karmaşıklığı çözmek ve hiç bilmediği konuları özümsemek için gerekli zamanı vermelisiniz.

Metin zorluğuna göre okuma hızının düşmesine ilişkin grafik.

Bilmediğimiz bir konuda okurken okuma hızı yavaşlar. Ancak grafikte görüldüğü gibi iyi bir okuyucunun yavaşlama oranı, kötü bir okuyucunun yavaşlama oranından çok daha düşüktür.

Okuma hızını metnin zorluğuna göre ayarlamak zaman içinde kendiliğinden gelişen bir yetenektir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, gereğinden fazla yavaşlamanın konsantrasyonu bozup anlama oranını düşürmesinin yanında yavaş okuma alışkanlığı yapma ihtimalini akıldan çıkarmamaktır.

Beynimiz ve gözlerimiz bir yarış arabası gibidir. Arabanızı her zaman aynı hızda, aynı devirde ve aynı viteste kullanamayacağınız gibi farklı konularda farklı okuma hızlarına sahip olmanız normaldir. Hızlı okuma, mevcut okuma hızınızı katlamayı hedefler.

AKILLI OKUMA STRATEJİLERİ

Dünya çapında başarılar elde etmiş olan bir girişimci olan Richard Branson'ın bir sırrı var. Sırrı yaptığı her işe akıl katmak.

İnsan, bilgilenmek ya da sorularına cevap bulmak için okuyorsa da aslında bir anlamda daha akıllı olmaya da çalışıyor. Peki neden okuma faaliyetini de daha akıllı hale getirmeye çalışmıyoruz?

Samanlıkta bir iğneyi kolayca bulmanın yolu, güçlü bir mıknatıs kullanmaksa, etkili bir okumanın formülleri nelerdir?

Bu bölümde etin ve cevaplr okuma sürecinin tekniklerini vermeye çalışacağız.

Strateji-1: Ne Öğrenmek İstediğini Bilmek

Soru sorarak okumaya başlamak, okuma hızını ve anlama performansını şaşırtıcı bir şekilde geliştirir. Okurken

kendinize sormanız gereken sorular:

Bunu neden okuyorum?

Bir amaç için mi yoksa keyif almak ya da eğlence için mi okuyorum?

Okumayı bitirdiğimde ne elde etmek istiyorum?

Bu soruların cevabını bildiğiniz zaman metnin bu sorulara cevap verip vermediğini fark edeceksiniz. "Bu metinde şuraları sorumun cevabı, buraları değil" diyerek birden bire sayalar arasında sörf yapmaya başlayacaksınız.

Strateji-2: Farklı Kaynakları Taramak

"Bir kaynağı bitirdik de, birden fazla kaynak mı bakacağız?" diye düşünebilirsiniz. Bir ders kitabını öğrenemeyen bir öğrenci, aynı dersi birden fazla ders kitabıyla çalışmaya başladığında şaşırtıcı bir şekilde çok daha hızlı öğrenir. Üstelik ilgisi de artar. Çünkü farklı yazarların farklı bakış açılarını ve daha da güzeli eksiklerini görmeye başlar. Bir yazarın eksiklerini yakalamaya başladığımızda kendimizi yazardan akıllı buluruz. Böylece okuma uğraşı eğlenceli hale gelmeye başlar.

Strateji-3: Eleştirel Gözle Okumak

Okurken bir taraftan da sorgulamak okuma kalitesini iyileştirir. Bu metin nasıl daha iyi olabilirdi? Bu metinde geçen konular başka ne şekilde örneklendirilebilirdi? Size göre konu başlıkları ne olmalıydı? Değinilmesi gereken her noktaya değinilmiş mi? Yapısal bozukluk var mı? Bunlar gibi sorular sayesinde okuma, anlama ve akılda tutma veriminizin arttığını göreceksiniz.

Strateji-4: Konuyu Derinlemesine Okumak

Her bilgiye ihtiyacımız farklı düzeydedir. Bilgiye olan ihtiyacımızın düzeyiyle bağlantılı olarak farklı düzeylerde okumalar yaparız.

Sadece fikir sahibi olmak istediğiniz bir konu hakkındaki yazıyı detaylı okumanız gerekmez. Bu durumda yazıyı taramanız yeterli olacaktır.

Bir metni derinlemesine ve son derece dikkatle okumanızı gerektiren tek durum konuyu ayrıntılı olarak bilmeniz gerekmesidir. Böyle bir durumda ön bilgi ve fikir sahibi olmanız için, kitabı, makaleyi ya da yazıyı öncelikle taramanız önerilir. Bu sayede metin yapısı hakkında fikir sahibi olursunuz ve hangi aşamada hangi bilgiyi edineceğiniz konusunda beyniniz bir ön hazırlık yapmış olur.

DERİNLEMESİNE OKUMA

Derinlemesine Okumada ASOTİ tekniği

ASOTİ Tekniği (Aramak, Sormak, Okumak, Tekrarlamak, İncelemek) bir metni derinlemesine okumaya yardım eder. İşte ASOTİ'nin beş aşaması:

a) Aramak

Metni tarayın, içindekiler ve paragrafların ilk cümlelerine göz atarak metin hakkında bir fikre ulaşın. Eğer aradığınız bilgiyi bulamayacağınız bir metinse okumakla vakit kaybetmeyin.

b) Sormak

Konu ile ilgili zihninizde uyanan her soruyu bir kâğıda not edin. Bu sorular aslında sizin okuma hedeflerinizdir. Soruları belirledikten sonra yeniden hızlıca okuyun. Siz okurken beyniniz sadık bir uşak gibi soruların cevabını bulacak ve sıkı sıkıya kaydedecektir. Soruların cevaplarını bulmak, beyninizde konunun iskeletini oluşturur.

c) Okumak

Artık metni okuma vakti. Dikkatlice ve hız kesmeden okuyun. Bu safhada bir akıl haritası oluşturmanızı öneririm. Bilgisayarınızda akıl haritası oluşturmak için bir program kullanabilirsiniz.

d) Tekrarlamak

Bu aşamada konuyu zihninizden tekrarlayın. Yeterince anlayamadığınız ya da aklınızda tutamadığınız bilgi var mı? Bilgilerinizi kontrol edin.

e) İncelemek

Okuduğunuz bölümden kendinize dört beş madde çıkarmaya çalışın. Bunları açıklayıp açıklayamadığınızı gözden geçirin. En iyi yöntem konu hakkında bilgi sahibi olmayan birine öğretmektir. Bu teknik sayesinde üzerinde çalıştığınız konuyu daha kısa sürede öğrenip hafızanızda daha iyi tutabildiğinizi göreceksiniz.

Strateji-5: Aktif Okuma

Bir metni derinlemesine öğrenmek istediğinizde "Melih Arat Okuma Yöntemi"ni kullanmanız, hiç değilse önemli bulduğunuz cümlelerin altını çizmeniz ya da keçeli kalemle belirginleştirmeniz işinize yarayabilir. Bu sayede görsel algılamanız artar ve daha sonraki gözden geçirmelerde önemli noktaları bulmanız kolaylaşır. Zihninizin metin üzerinde odaklanmasını sağlanarak farklı konulara kayması engellenir

MELİH ARAT OKUMA YÖNTEMİ

1. Hangi kitap olursa olsun, kitap okumaya başlamadan önce boş bir A4 kâğıt alınır.
2. Bu kâğıt uzun kısmından ortasından ikiye kırılır ve A5 formunda iki sayfa elde edilir.
3. Kırılmış olan kâğıdın birinci sayfasının en üstüne kitabın ismi, yazarı, yayıncısı ve yayım yılı belirtilir.
4. Daha sonra birinci bölümün başlığı yazılır. Bölüm başlığını yazmadan önce satırın başına bölümün başladığı sayfa numarası koyulur.
5. Daha sonra bölüm içinde dikkat çeken ya da önemli bulunan cümle ve paragraflar varsa, önce sayfa numarası sonra o cümlenin kendisi, cümle uzunsa o paragrafı hatırlatacak kelimeler yazılır.
6. Bu kitabın tamamı için yapılır. Böylece kitabın tüm kritik noktaları çok özet ve bir bakışta görülecek şekilde bir kâğıda aktarılmış olur.

Sonradan kitaptan söz etmek gerektiğinde son derece hızlı bir şekilde, o kâğıda ya da belirtilen ilgili sayfalara bakarak konuyu hatırlamak mümkündür. Söz konusu kitabın not kâğıtları kitabın içinde tutulabilir; arzu edilirse bilgisayara da kaydedilebilir. Bu çalışma yöntemi sayesinde bir kitabı 10 yıl öncede okumuş olsanız bile, ne önemliydi ve neredeydi sorularının cevabı saniyeler içinde verilebilir. Eğer bilgisayara kaydedecek olursanız, dosyanın içinde "ara" komutuyla bir konuyu yüzlerce kitap notu içinde arayabilirsiniz.

OKUDUĞUMUZU ANLAMAK VE ÖĞRENMEK

Şimdi okumaya ara verip "Okumak" kelimesine bir tanım getirelim.

Okumak	

Ahmet Mithat Efendi, "Okumak insanın bilmediği şeyleri öğrenmesidir" diyor. Oysa bildiğimiz şeyleri de okuyabiliriz. Hiçbirimiz okumak kelimesinin anlamını öğrenmek için sözlüğe bakmayız. Ama tanım yapmaya gelince herkesin farklı bir yorum getirdiğini görürüz.

Okumanın sözlük tanımları şöyle:

- Yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmek.
- Yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek.
- Bir şeyin anlamını çözmek.
- Sembollerle yazılmış bir metni görüp anlamak.

Okumak birbirine sıkı sıkıya bağlı iki mekanizmadan oluşur. Görme ve düşünme.[4] İyi göremiyorsanız ya da yeterince düşünmüyorsanız ortada etkili bir okuma eylemi yoktur. Görme yeteneği azalmış bilgili bir yaşlı kişiyi veya fikirleri birbirine bağlamayı henüz öğrenmeye çalışan ama rahat okuyan bir çocuğu düşünün. Görme ve düşünme kanatlarından birinin kırık olması okumanın kalitesini düşürür.

[4] Görme engellilerin parmaklarıyla okumasını konumuzun dışında bırakıyorum. Bu kitabın amacı, gözleriyle okuyan insanların okuma hızlarını ve dolayısıyla anlama oranlarını artırmaktır.

Daha kaliteli bir okuma becerisi için gözlerimiz ve aklımızın iyi bir ortaklık yapması gerekiyor.

Okuma alışkanlıkları ve okuma yeteneği üzerindeki deneysel araştırmalarıyla ün kazanan psikolog Profesör E.L. Thorndike, "**OKUMAK DÜŞÜNMEKTİR**" der. Başka bir deyişle, doğru okumada görsel izlenim sadece beyne aktarılmakla kalmamaktadır. Bu sırada anlamı kavrayan kimse, okuduğundan çok daha fazla bir şey anlıyor, onu eleştirel bir biçimde irdeliyor, yorumluyor ve tüm bilgisiyle ilişkiye geçiriyor. Bu anlamda okumak, titiz bir düşünme eylemidir.

Profesör Thorndike'nin şu ilgi çekici deneyiyle kendinizi deneyin. Aşağıdaki iki cümleyi okuyun ve takip eden soruları cümlelere tekrar bakmadan yazarak cevaplayın:

"Yaklaşık 15.000 kadar kentli işçi 7 Eylül'de geçit törenine katıldı ve 200.000 kişinin alkışını aldı. Hem erkek hem kadın işçilerin olduğu törende birinci grup daha fazla sayıdaydı."

Sorular:

1. Kaç kişi geçit törenine katıldı?

   .....

2. Hangi cinsten olanlar daha çoktu?

   .....

3. Kadın ve erkek işçiler önlerinden geçerken seyirciler ne yaptılar?

   .....

4. Toplam olarak kaç insan oradaydı?

   .....

5. Geçit yapanlar nerede çalışan işçilerdi?

   .....

Cevaplar sırasıyla şöyle olacaktı:

1. 15.000.
2. Erkekler.
3. Alkışladılar.
4. 215.000 kadar.
5. Kentte.

Sizin cevaplarınız nasıldı? Thorndike, bu testteki soruların tamamına doğru cevap veren çok az sayıda kişi olduğunu gözlemlemişti.

Verilen yaygın cevaplar:

1. 200.000.
2. Belirtilmemiş.
3. Coşkulu şekilde katıldılar.
4. Yedi bin.
5. Farklı bölgelerden gelen işçiler.

Demek ki önemli olan kelimelerin görülmesi ve farkında olunması değil, anlamın kavranmış olmasıdır. Beyin yeterince konsantre olmadığında okunan metni gerektiği gibi özümseyemez. Hızlı okuma, daha iyi odaklanmanıza yardımcı olur.

Sonuç vermeyen hızlı okuma kurslarının problemi aktif görme alanını genişletme alıştırmalarına yoğunlaşıp hızlı okuma alıştırmalarını eksik bırakmasıdır.

Hızlı okuma kursundan mezun oldukları halde, hızlı okuyamayanların başarısızlığının altında kitap okurken kendilerini hızlı okumak zorunda hissetmeleri vardır.

Birincisi bu durum olumsuz bir gerilim yaratır.

İkincisi "Ben şimdi hızlı okuyayım; şu anda hızlı okuyorum, gözlerim bir sağa bir sola koşuyor" diye düşünürken insan içinde bulunduğu okuma eylemine yabancılaşır. Böylece hızlı okuma eylemi başarısızlıkla sonuçlanır.

Hâlbuki kafasında gerçekten soru olan bir insan, sorunun cevabını bulmaya odaklı olduğu için okuma sırasında

kendiliğinden bir hız kazanır. Ayrıca kafada bir soru olması, metni anlamlandırmada da çok işe yarar.

Okumanın Amacı Öğrenmektir

Her gün bir kitap okuma hedefi koyan insanlar vardır. Bu hedefi nadiren tuttururlar. Bununla birlikte, hedefi günde asgari bir kitap okumak olmadığı halde günde birkaç kitap okuyabilenler vardır. Hızlı okuma kursuna gidip kitapların hızlı okumaya elverişli sütun yapısına sahip olmadığı için hızlı okuyamadığını iddia edenler de olur. Bazıları da kafayı hızlı okumaya takar; kitabın başına oturunca hızlı okumaya çalışıp gözleri yorulup uykuya dalarlar.

Şimdi öncelikle bazı varsayımları sorgulayalım.

Kitap okumak önemli midir? Önemli olan kitap okumak değil, bir şey öğrenmektir. Öğrenmek ile kitap okumak arasında fark vardır. Bir sürü kitap okuyabilirsiniz; ama hiçbir şey öğrenmeyebilirsiniz.

Hızlı okumanın püf noktalarından bir tanesi, meraktır. Eğer gerçekten sizin için önemli bir sorunun cevabını merak ediyorsanız, o merak tatmin olmadan gözünüze uyku girmeyecekse bir günde bir kitap değil, on kitap bile okuyabilirsiniz.

Bir soruya cevap aramak, insana amaç verir. Rast gele bir günde, bir kitap alıp okumaya kalkıştığınızda acele etmek (hızlı okumak) için nedeniniz yoktur.

BÖLÜM 3
DÜŞÜNME STRATEJİLERİ

HEDEF BELİRLEME:
HIZLA HEDEFE!

KİTABIN BU BÖLÜMÜNE KADAR hızlı okumanın ne olduğunu, ne olmadığını ve nasıl hızlı okunacağı konusunda temel prensipleri öğrendiniz. Artık sonucu belirleyecek olan fark bundan sonraki tutumlarınızdır. Hızlı okuma alıştırmalarını ısrarlı şekilde yapmaya devam edin. Ama tüm bunlara başlamadan önce hedefinizi belirleyin. Hedef edinmek belleğin ve gözlerin verimini yükseltmede en önde gelen koşuldur.

Bütün okuma eylemleriniz bu dakikadan itibaren hızlı okuma hedefine hizmet etsin.

Bu kitabı niçin okuyorsunuz?
- Hızlı okuyabilmek için.

O halde birinci hedef bu. Peki, hızlandırdığınız okuma yeteneğinizle neye ulaşmak istiyorsunuz? Bu soruya elbette ancak siz cevap verebilirsiniz. Belki bir akademisyensiniz ve mümkün olan en çok bilgiye en kısa sürede ulaşmaya çalışıyorsunuz ya da tıp alanındaki gelişmeleri sürekli takip etmek ve geri kalmamak isteyen bir doktorsunuz. Belki üniversite sınavlarına hazırlanıyorsunuz.

Belki okuduğunuz bölümde uzmanlaşmak için zamanınızı daha verimli kullanmak amacındasınız. Belki de bir yerlerden hızlı okuma diye bir şey duydunuz ve merak ettiniz. Eğer son seçenek doğruysa hemen okumayı bırakın ve amacınızı kesin olarak belirleyin. Kesin olarak kanıtlan-

mıştır ki somut bir hedef verimi artırır ve hedefe ulaşma ihtimali ne kadar güçlüyse hedef o kadar çekici hale gelir.

Hedeflerin çekim gücünü kanıtlayan ilgi çekici bir deneyi sizinle paylaşmak istiyorum.

> Bu deney buğday tarlasında çalışan bir grup tarım işçisine uygulanmıştır. Teste katılan işçilerin hepsi orakla biçmek konusunda çok tecrübeliydi. İşçiler iki gruba ayrıldı. Buğday tarlasında karşılıklı yer alarak belirli bir kesimdeki ekinleri biçmeye başladılar.
>
> Tümüyle aynı olan çalışma koşullarında sadece bir tek fark vardı. Gruplardan birinin çalışma alanına her 10 metrede bir olmak üzere küçük kırmızı bayraklar dikilmişti. İki grup aynı anda işe başladı fakat çok geçmeden kırmızı bayrakların dikili olduğu alanda çalışan işçilerin göze çarpacak bir biçimde daha hızlı çalışıldığı görüldü. Ayrıca bir bayrağın dikili olduğu kesime yaklaşıldığı oranda işin hızlandığı saptandı. Deney, ertesi gün deney grupları yer değiştirerek tekrarlandığında kırmızı bayrakların olduğu bölümde çalışan işçilerin yine daha hızlı çalışmakta olduğu gözlemlendi.

Bu örnekte görüldüğü gibi ara hedefler belirleyip bunları başarmak işe yarıyor. Siz de bunu göz önüne alarak günlük ve haftalık ara hedeflerle hedefinizi daha kolay ulaşılabilir hale getirebilirsiniz.

Aşağıdaki hedef belirleme tablosundan yararlanarak siz de hedefinizi belirleyin.

Hedef Belirleme Tablosu

Mevcut Ortalama Okuma Hızı:
Ara Hedefleriniz:
Hızlı Okuma Yeteneğinizi Hangi Alanlarda Kullanmak İstiyorsunuz?

DÜŞÜNEREK OKUMA

İnsanların birçoğu kitap okumayı istiyor; okuduğunu anlamayı istiyor. Ama çok önemli bir aşamayı atlıyor. Önce okuruz; sonra düşünürüz ve daha sonra anlarız. Hızlı okuma kitapları ve seminerleri aslında sadece işin okuma kısmını paylaşır. Okuduğumuzu algılamak başka bir şey, okuduğumuz üstüne düşünmek başka bir şeydir.

Hızlı okumaya merak salanların önemli hatası, okudukları bir kitabın tamamını hafızalarına yerleştireceklerini düşünmeleridir. Bir kitabı ister hızlı okuyun, ister yavaş okuyun bir kitabın tamamını hatırlayabilmek okumanın dışında başka faaliyetler gerektirir. Bu faaliyetler önemli ölçüde düşünsel işlemlerle ilgilidir.

Bir kitabı hızlı bitirmek önemli değildir; önemli olan kitabı okuduğumuzda bir şeyler öğrenmektir. Çoğu kez öğrendiğimiz şey kitabın tamamıyla ilgili değil, zihnimizde zirve yapan noktalarıyla ilgilidir.

Bir kitabın zihnimizde belirli bir bölümünün zirve yapması için hızlı okumalı, ama bazen durup düşünmeliyiz. Bu düşünme anı da bir es vermek kadar kısa değildir. Bazen birkaç dakika düşünmek ya da not almak için durmalıyız.

Bir kitabın zihnimizde zirve yapacak bölümünün neresi olacağını bilemeyiz. Bazen kitabın birinci bölümü olur; bazen sonuncu bölümü. Dolayısıyla kitabı hızlı okumalı ve bizim için ilginç olan, bizim için kitabın kaymağı olan bölüme ulaşmalıyız. O noktaya gelinceye kadar hızlı (aslında doğru) okuma yöntemiyle okumalı, o noktada anlatılanı düşünmek için durmalıyız.

Düşünme Eşliğinde Okuma

Birçok insan televizyon izler gibi kitap okuyor. Diğer bir deyişle hiçbir sorgulama içermeyen bir okumanın sonucunda sadece zaman akmış oluyor. Televizyonda bir film ya da spor programı seyretmiş gibi kitabı bitirmiş oluyoruz. Geriye bir şey kalmıyor. Hızlı ya da yavaş okumamız, kitabı okuduktan sonra aklımızda bir şey kalmasına çok fazla yardım etmez.

OKURKEN DÜŞÜNME STRATEJİLERİ

İşte okurken kullanacağımız düşünme stratejileri:

- **Soru Setini Belirlemek**

Kitabı elimize almadan önce mutlaka bir sorumuz / sorularımız olmalı. Bu kitabı okurken hangi soruya cevap vermek istiyorum? Eğer net bir şekilde bu soruyu sorarsam, zihnim metni, sorumla ilgili olan ve olmayanlar olarak hızlıca iki sınıfa ayıracak.

- **Mantık Kurgusunu Takip Etmek**

Kitabı okurken yapılırken yapmamız gereken şeylerden bir tanesi de mantık kurgusunu takip etmektir. Metin bir mantık kurgusuna sahip mi? Metnin mantığı ve bütünlüğü

nerelerde kırılıyor? Örneğin, kitapta "Bütün erkekler cesurdur" denildikten sonra kitabın bir yerinde korkak bir erkek hikayesi anlatılması mantık kurgusunu bozacaktır.

- **Mesajı / Mesajları Yakalamak**

Metnin içindeki temel genellemeler ve yargıları belirlemek gerekir. Diğer bir deyişle kitabı anlatacak olsak, kitap "....." diyor diyeceğimiz zaman tırnak içine ne yazacağız? sorusunun yanıtını arar bir şekilde okumak oldukça etkili bir yoldur.

- **Koşullu Doğrular**

Her doğruyu geçerli kılan şartlar ve koşullar vardır. "İlaç almak iyidir; ama hasta olduğumuzda. Ayrıca doğru ilacı, doğru dozda." Bir kitabı okurken kitabın içindeki genellemeleri geçersiz bırakan koşulları bulmamız gerekiyor. Örneğin, bir kitap "Yağmurlu havalarda şemsiye almalıyız." diyor. Güneşli havalarda da şemsiye alınamaz mı? Çok rüzgârlı ve yağmurlu bir havada açık şemsiye yürümeyi zorlaştırmaz mı? Bir kitabın içinde bu şekilde ifade edilen tüm doğruları sorgulamak gerekir.

- **Yeniliği Bulmak**

Bir kitabı okurken aklımızda her zaman sabit tutabileceğimiz bir soru; da "Bu kitapta yeni olan nedir?" sorusudur. Çünkü daha önce bildiklerimize yeni bir şey ekleniyorsa, bu değerlidir. Bildiğimizi tekrar eden metinler bize zaman kaybettirirler.

- **Kullanışlı Bilgi**

Bir okuma sırasında aklımızda tutmamızda fayda olacak başka bir soru da "Bu kitapta anlatılanları nasıl, nerede ve ne zaman kullanabilirim?" Enformasyonu nasıl kullanabileceğimi bilirsem, okuma uğraşı birden bire önem kazanacaktır.

- **Komik Olan Ne?**

Bu kitapta yer alan metinde mizahi olarak değerlendirilebilecek ne var? Komik ya da komik olduğu düşünülebilecek neler var?

- **Anlatılamayan Ne?**

Çok eğlenceli bir başka soru; yazar neyi anlatamamış sorusudur. Eğer bir okur, yazarın anlatmak isteyip de anlatamadığını yakalayabiliyorsa ormana piknik yapmaya gidip aslan avlayıp dönmüş gibi hisseder.

BÖLÜM 4

HIZLI OKUMA ALIŞTIRMALARI

AKTİF GÖRME ALANINI GENİŞLETME

HIZLI OKUMA UZMANLARI Manya de Leeuw ve Eric De Leeuw şu ilgi çekici noktaya dikkat çekmektedir: Aklın kaydetmesi ve bir duraklama süresi bir okurdan diğerine genellikle çok az değişiklik gösteriyor. Bu yüzden hızlı okuyucu ile yavaş okuyucu arasındaki ayrımı açıklamakta başka bir püf noktası söz konusudur.

Yavaş okuyucu ile hızlı okuyucu arasındaki fark, bir duruşta kaç kelime algıladıklarındadır.

Bir bakışta ne kadar çok kelimeyi algılarsanız okuma eylemi beyniniz ve aklınız için o kadar çekici hale gelecektir.

Aktif görme alanı, gözlerimizin bir bakışta kavradığı alandır. Bu kitapta aktif görme alanını okumak üzere kitaba baktığımızda algıladığımız kelimeler olarak değerlendireceğiz. Dosdoğru karşıya bakarken sağ taraftan birinin bize yaklaştığını görürüz. Bilgisayar ekranına bakarken yan taraftaki cama bir güvercin konduğunu fark edebiliriz. Sağ ve sol taraftaki cisimler retinaya düştüğü için beyin bunları da algılar. Daha hızlı okuyabilmek için yapmamız gereken aktif görme alanını genişletmektir. Bunun için gözlerinize bir süre alıştırma yaptırmanız gerekecek. Bu süreçte gözlerinizin yorulduğunu ve ağrıdığını hissedebilirsiniz. Bunu daha hızlı koşmak isteyen bir koşucunun her sabah daha hızlı ve daha uzun mesafe koşabilmesine benzetebilirsiniz.

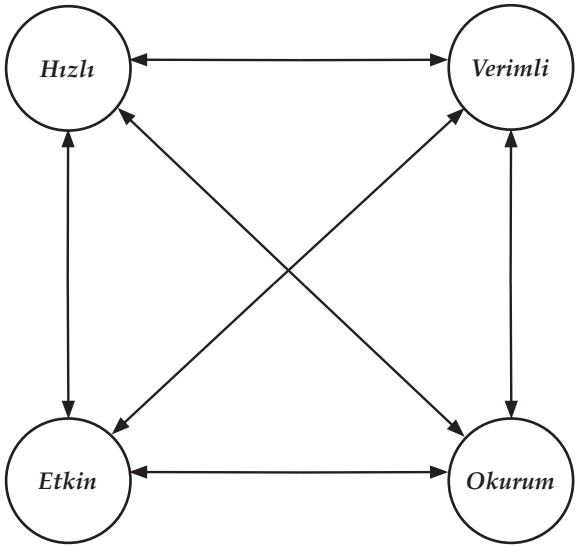
Gözleriniz yorgun olduğunda, bedenen halsiz hissettiğinizde, zamanınız kısıtlı olduğunda alıştırma yapmaya çalış-

mayın. Dikkatinizi tam veremeyeceğiniz için alıştırmalar sizi sonuca ulaştırmayacaktır. Kendinize dinlenmek için zaman ayırın ve daha iyi hissettiğinizde hemen çalışmaya başlayın.

GÖZ ESNETME ALIŞTIRMALARI

Göz Esnetme Alıştırması-1:

Bu alıştırmanın amacı, gözlerimizin daha hızlı atlama yapmasını sağlamaktır. Başınız sabit duracak şekilde okların istikametinde gözlerinizi atlatarak daireler arasında gezin. Bu alıştırmayı bir seferde en az bir dakika sürecek şekilde yapın.

Göz Esnetme Alıştırması-2:

Bulunduğunuz odanın bir kenarına başınız ve sırtınız dik olarak oturun. Oturduğunuz yerin görüş açısının geniş olmasına dikkat edin. Şimdi burnunuzun ucuna birkaç saniye süreyle bakın. Sonra hemen odanın en uzak köşesine kadar görecek şekilde gözlerinizi kaldırın. Bu alıştırma gözlerinizi biraz yoracak. Gözlerinizde ağrı oluştuğunda gözlerinizi birkaç saniye kapatıp avuç içerinizle hafifçe masaj yapın. Bu alıştırmayı bulunduğunuz herhangi bir ortamda bir hafta boyunca günde birkaç kez denemeniz önerilir.

Göz Esnetme Alıştırması-3:

Bulunduğunuz yerde aynı hizada olan iki nesneyi seçin. Başınız ve sırtınız dik olarak oturun. Gözlerinizi çok hızlı bir şekilde seçtiğiniz bir nesneden diğerine geçirin. Gözlerinizde ağrı oluştuğunda gözlerinizi birkaç saniye kapatıp avuç içerinizle hafifçe masaj yapın. Bu alıştırmayı bulunduğunuz herhangi bir ortamda bir hafta boyunca günde birkaç kez denemeniz önerilir.

Göz Esnetme Alıştırması-4:

Başınız ve sırtınız dik olacak şekilde oturun. Gözlerinizi tam sağa, tam sola, tam yukarı ve tam aşağıya ardı ardına hareket ettirin. Gözlerinizde ağrı oluştuğunda gözlerinizi birkaç saniye kapatıp avuç içerinizle hafifçe masaj yapın. Bu alıştırmayı bulunduğunuz herhangi bir ortamda bir hafta boyunca günde birkaç kez denemeniz önerilir.

Göz Esnetme Alıştırması-5:

Sayı Alıştırmaları:

Aşağıdaki tabloda önce iki haneli ve sonra sırayla üç, dört, beş ve altı haneli sayılar göreceksiniz.

İlk iş olarak iki haneli sayılardan başlayın. Bir kâğıt yar-

dımıyla sayıları kapatın. İki haneli rakamların ilkinden başlayın.

Kâğıdı sadece ilk sıradaki sayıyı görecek şekilde bir an için çekip tekrar kapatın. Bir saniyeden daha kısa sürede görmüş olduğunuz sayıyı hatırlıyor musunuz? Kâğıdı diğer sayıları görmeyecek şekilde açıp kontrol edin. Sayının yanındaki boşluğa doğru olup olmadığını not edin. Bu işlemi sırayla tüm sayılara uygulayın.

13		143		2562		20150		289457	
54		162		2187		35725		785942	
23		506		2910		20243		257236	
53		424		5618		90071		990776	
32		448		3584		34693		613374	
33		429		3539		35331		644164	
77		385		7411		81524		978285	
19		608		2888		16599		174246	
93		372		8649		95139		285417	
72		792		6336		61332		735990	

39		117		1141		13458		239986	
57		798		5586		47313		731939	
71		568		5112		55670		668036	
49		686		8404		92439		184877	
35		455		3981		42151		505818	

Göz Esnetme Alıştırması-6:

Aşağıdaki kelimeleri ortadaki harflere odaklanarak *görün*. Diğer harflere kesinlikle bakmayın.

SÜ**P**ER	BİR**A**DER	MAKS**İ**MİZE
HI**Z**LI	MEK**S**İKA	TEKN**İ**KLER
BE**Y**AN	LALE**Z**AR	PSİK**O**LOJİ
EM**L**AK	ÖĞR**E**NME	İNGİ**L**İZCE
YA**Y**IN	GEN**E**RAL	ANLA**M**ADAN
EA**G**LE	ŞAN**O**VEL	LALE**D**EVRİ
EM**İ**NE	P**İ**MA**P**EN	MERS**E**RİZE
Ş**İ**M**A**L	TRA**B**ZON	EKVA**T**ORAL

Göz Esnetme Alıştırması-7:

Tıpkı bir önceki alıştırma gibi, aşağıdaki sayıları yalnızca ortalarındaki rakamlara bakarak algılamaya çalışın. Diğer rakamlara kesinlikle bakmayın.

3 **1** 0	5 1 **2** 7 2	1 6 6 **2** 5 8 4
9 **3** 7	4 3 **5** 4 3	9 4 6 **9** 1 2 1
1 **7** 4	7 5 **6** 6 6	7 2 4 **5** 0 2 7
6 **9** 1	9 3 **8** 4 9	4 5 6 **3** 4 9 5
8 **5** 3	4 6 **0** 5 6	2 9 0 **7** 8 7 8
0 **8** 6	1 8 **7** 8 0	3 8 7 **4** 5 0 7
7 **5** 8	3 0 **3** 0 3	8 6 1 **0** 6 2 0
4 **2** 6	6 9 **2** 1 8	5 4 2 **1** 5 8 3

Göz Esnetme Alıştırması-8:

Aşağıdaki kelimeleri yalnızca kelime veya kelime gruplarının altındaki işaretlere odaklanarak görmeye çalışın.

İSTANBUL
*
EPİGRAFİ
*
BERTARAF
*
GÜZELLEME
*
KARMAKARIŞIK
*
BEREKETLENDİRMEK
*
İSTANBUL SEVGİSİ
*
ZAMAN YÖNETİMİ
*
F1 HIZLI OKUMA
*
YUSUF İLE ZÜLEYHA
*
PENCERE ÖNÜ ÇİÇEĞİ
*
ALTIN KEMER EFSANESİ
*
MEHMET AKİF ERSOY
*
GÜZEL GÖREN GÜZEL DÜŞÜNÜR
*
SIRA DIŞI YAŞAM BECERİLERİ
*
HAFIZA GELİŞTİREN ALIŞTIRMALAR
*
UZUN BİR GÜNÜN ARDINDAN
*
YURTTA SULH CİHANDA SULH
*
IHLAMURLA ÇİÇEK AÇTIĞI ZAMAN

YAĞMURLA GELEN TOPRAK KOKUSU
*
GÜLÜNCE GÖZLERİNİN İÇİ GÜLÜYOR
*
BEN SANA MECBURUM BİLEMEZSİN
*
HAYDAN GELEN HUYA GİDER
*
KAHVE BAHANE SOHBET ŞAHANE
*
Bilmeceler sordunuz bana
*
ne örüyor kabuklu hayvan
*
altın tırnakları arasında
*
ve yanıt veriyorum: Deniz bilir bunu.
*
Dediniz: Neyi bekler ascidia
*
berrak çanında? Neyi bekler?
*
Söylüyorum sizlere: Sizler gibi zamanı bekler.
*
Sordunuz bana Macrocusti yosununun sarılması
*
kime uzanır?
*
Bulmaya çalışın, bildiğim belli bir denizde
*
belli bir zamanda bulmaya çalışın.
*
Kuşkusuz soracaksınız denizgergedanının
lanetli fildişini
*
anlatmam için size nasıl ölür
*

denizin unicornu zıpkında.
*
Belki sordunuz bana titreyip duran
*
tüylerini yalıçapkınının
*
güneyin gelgitlerinin temiz fışkırmalarında?
*
Ve polipin kristalsi yapısını
*
kuşkusuz ki başka bir soru
*
olarak sakladınız, sormak için?
*
Bilmek istersiniz deniz dibinin odacıklarındaki
*
o elektrikli madde hakkında?
*
Kendi yolunda çatlayan silahlanmış sarkıt hakkında?
*
Balık avlayan balığın olta yemi hakkında, derindeki suda
*
bir ip gibi yayılan müzik hakkında?
*
Pablo Neruda
*
Çeviren: İsmail Aksoy

HIZLI OKUMA ALIŞTIRMALARI

Hızlı okumak için aktif görme alanının geniş olması yeterli değildir. Aktif görme alanını ustaca kullanmak da gerekir. Bunun için gördüğünüz kelime demetlerini birbiri ardına ritmik şekilde sıralamanız gerekir. Amacınız sürekli bir tempo kazanmak olmalıdır. Tempo kazandığınızda aktif görme alanınızdan en yüksek düzeyde faydalanacaksınız. Bu sayede gördüğünüz şeyleri düzenli ve dinamik şekilde çözümleme ve kaydetme özelliği de kazanacaksınız.

Gerek anlamama kaygısından, gerek daha iyi bir anlama düzeyine erişileceği sanıldığından, gerekse sadece eski bir okuma alışkanlığından dolayı gözleriniz okuma sırasında istemsiz şekilde geri dönüşler yapıyor olabilir. Gözlerinize bir kalemle kılavuzluk edecek olursanız, gözleriniz emrinize amade olacaktır.

Alıştırma 1:

Kullanılacak Teknik: Kalemle Takip

Elinize bir kalem alın ve ilerleyen sayfalarda göreceğiniz beş okuma parçasını kalemle takip tekniğini kullanarak hızlıca okuyun. Unutmayın, metni okurken her bir satırın üzerinden kalemi hızlıca geçireceksiniz. Yazının tamamını anlamaya çalışmayın. Bu tür alıştırmalarda amaç gözün aktif görme alanını genişletmek ve okumanıza tempo kazandırmaktır. Bu alıştırmayı ister bu metinde ister farklı metinlerde defalarca denemenizi öneririm. Sadece bu yöntemle kendinizi her geçen gün daha hızlı okumaya zorladığınızda bile bir süre sonra okuma hızınızın nasıl olup da bu kadar arttığına şaşıracaksınız.

Okuma Parçası-1

Eşref Saati

Melih Arat

Arzu, kardeşi Kemal'e doğum gününde sıra dışı bir hediye almak istiyordu. Fakat eşi benzeri olmayan bir hediye olmalıydı bu. Arkadaşı Pelin ile karşılaştıklarında Pelin çok mutluydu. "Biliyor musun" dedi Pelin, Alaçatı bugünlerde çok moda bir yer. Sabah okuduğum bir dergiye göre dünyanın en güzel kafeteryaları, kahvehaneleri Alaçatı'daymış. Oraya gitmek istedim. Keşke bir vesile olsa da orayı hem görebilsem, hem de dünyaya tanıtabilsem dedim. Türkiye'deki harika birçok şeyi tanıtamıyoruz. Ama başka uluslar, özellikle Amerikalılar çoğu zaman çok da ilginç olmayan şeyleri çok popüler hale getirebiliyorlar. Bugün patron, Çeşme ve Alaçatı bölgesindeki otellerle ilgili uluslar arası bir web sitesi geliştirme projesi verdi. İnanabiliyor musun? Düşündüm ve oldu."Arzu "Pelincim, tam eşref saatindeymişsin." dedi. Sonra "Buldum" diye bir çığlık attı. "Kemal'e bir eşref saati alacağım." Pelin ne olduğunu da anlamadan şaşkın gözlerle bakıyordu. "Eşref saati" satılmazdı ki! Arzu, Pelin'den ayrıldı ve bir saatçiye gitti. Büyük kadranlı bir kol saati sordu. Fiyatında anlaştıktan sonra saatçiye saatin camını açmasını rica etti. Kadranda "beş" için ayrılmış bölümdeki ince metal çubuğu kaldırdı ve oraya Rotring marka bir kalemle Eşref yazdı. Artık her gün saat beş olduğunda Eşref saati gelecekti. Arzu'nun kardeşi Kemal'in doğum günü Cumartesi gününe denk gelmişti ve aile bu doğum günü kutlamasını

Cumartesi sabah kahvaltıda yapmıştı. Ancak Arzu, Kemal'e doğum günü hediyesini vermedi ve "senin doğum günü hediyen eşref saatinde verilecek" dedi. Saat beş olunca, Kemal'e şöyle bir soru sordu: "Tek bir dilek dileme hakkın olsa ne dilerdin? Kendi isteklerinin olmasını mı, yoksa başka insanlara yardım edebilmeyi mi?" Kemal, ablasının ona sıra dışı bir hediye vermek üzere bir oyun kurduğunu anladı. Dur bir düşüneyim dedi. "Eğer kendi isteklerimin olmasını seçersem, mutsuz olurum." dedi. "Alaeddin sihirli lambasından kendisini mutlu edecek şeyler istedikçe, başına hep problemler gelir. Ne zaman cini serbest bırakır; o zaman mutlu olur. Başkasına yardım edecek olursam, dostlarım artar, kendimi iyi ve mutlu hissederim. Evet, tek bir dilek hakkım olsa, başkalarına yardım edebilmeyi isterim." dedi. İstediği cevabı duyan Arzu, arkasında sakladığı hediyeyi uzattı. Kemal paketi açtı ve saat beş itibariyle eşref saatini gösteren saati aldı. Arzu devam etti: Artık her gün, günde iki defa eşref saatin gelecek. Sabaha karşı ve akşam beşte, insanları yardım etmeyi iste ve onlara yardım etmek için bir şeyler yap. Dileklerin gerçek olacak."

Kemal, kolundaki sıra dışı hediye ile sabaha karşı uyandı. Saat tam beşi, yani eşref saatini gösteriyordu. Kendini birilerine yardım etmekle sorumlu hissetti. Ama sabahın beşinde kime ne yardım edebilirdi ki? "Dua edebilirim" diye düşündü ve aç ve açıkta olanlara Allah'ın yardım etmesi için dua etti. Sonra bu yetersiz geldi. Yataktan kalktı ve geceden kalmış bulaşıkları yıkadı. Geceleyin misafir gelmişti ve bir sürü bulaşık çıkmıştı. Annesi kendini yorgun

hissetmiş ve bulaşıkları yıkamadan yatmıştı. Böylece annesine yardım etmiş olduğunu düşündü. Sabahleyin annesi bulaşıkları yıkanmış olduğunu görünce, "Herhalde Arzu yıkadı, ben de bu zamanı poğaça yapmak için kullanayım" diye düşündü. Kemal sabah okula giderken annesi yeni yaptığı poğaçalardan bir torbaya bolca koyarak verdi. "Anne ama bunlar çok fazla hepsini yiyemem ki" dedi. Annesi ısrar edince okula yollandı. Durağa doğru yürürken evsiz bir adam gördü. Adam onu görünce, Kemal rahat yürüsün diye yol verdi. Böyle bir berduştan beklenmeyecek kadar ince bir davranıştı bu. Kemal, adamın özenli davranışı fark etti ve durdu. İşte yardım etmek için fırsat önünde duruyordu. Adama dönerek size biraz poğaça ikram edebilir miyim diyerek poğaça torbasından bir-iki tane kendine ayırarak gerisini adama uzattı. Adam parasını ödemeye teklif etti. Kemal "ama bu benim size hediyem" dedi. Adamcağız, Biliyor musun evladım, bu sabah keşke biraz ev poğaçası olsa da yesem diye içimden geçirmiştim dedi. Herhalde eşref saatindeymişim." dedi. Kemal gülümsedi ve saatine baktı. "İkimiz de eşref saatindeymişiz amcacım" dedi. Okula gittiğinde bir kompozisyon yazması istendi ve yaşadığı bu öyküyü yazdı. Öğretmeni, tüm sınıfa yüksek sesle okuttuğu bu öyküye 10 üzerinden 10 verdi.

Toplam Kelime Sayısı: 611
Toplam Satır Sayısı: 107

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Kadranda 15:00 için ayrılmış bölümdeki metal çubuğu kaldırdı ve oraya Eşref yazdı.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Arzu sabah annesine yardım etmek için erkenden kalkıp bulaşıkları yıkadı.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Kemal berduşla saat beşte karşılaştı.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Annesi Kemal'e başkalarına da ikram etmesi için bol bol poğaça verdi.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Kemal kompozisyon sınavından 10 üzerinden 10 aldı.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. b, 4. b, 5. a

Kullanılacak Teknik: Kalemle Takip

Okuma Parçası-2

U Dönüşü Yapabilmek

Melih Arat

Geri adım atmak erdem midir; yoksa yenilgi midir? Birçokları bir tartışma konusunda haksız olduklarını fark etseler de geri adım atamıyorlar. Aslında haksız olduklarını fark ettikleri anda geri adım atmayı da başaramayınca tamamen yenilmiş oluyorlar. Özellikle de kendi vicdanları karşısında bu yenilgiyi daha derinden yaşıyorlar. Tartıştıkları kişiden ayrıldıktan sonra da geri adım atma olanakları da kalmıyor ve vicdanlarında düzeltemedikleri bu hatayı yük olarak taşıyorlar. Bir de araya zaman girecek olursa yeniden aynı konuyu açıp düzeltmek daha da zor geliyor. Bu geri adım atılmayan mesele, vücudumuzda bir kesik gibi bir iz bırakıyor. Zamanla unutsak bile, derin bir kesiğin izi gibi kalıyor.

Küçük çocukların birçoğu yenilgiyi hazmedemiyorlar; yenildikleri zaman bütünlükleri bozuluyor. Çocukluklarından çıkamamış yetişkinlerin de birçoğu da benzer durumda. Herhangi bir çatışmada hata yaptıklarını kabul ettiklerinde kendilerini yenilmiş kabul ediyorlar. Hâlbuki önü sonu bir tartışma konusunda olgun davranmış oluyorlar. Çocuklarıyla satranç oynayan babaların birçoğu, çocuklarının özgüveninin gelişmesi için bile mahsustan yenilmeyi içlerine sindiremiyorlar. Yenmeli ve

yenilmeli bir oyun olan satrancı oynamak, bir süre sonra insanı, özellikle yenilgiyi hoş karşılamak konusunda olgunlaştırıyor. Çünkü yenebildiğiniz oyuncular olduğu gibi, sizden üstünler de her zaman oluyor. Bilgisayara karşı oynamak bile çok verimli bir çaba. Bazı programları yenebilirken bazılarına yeniliyorsunuz. Bu yenilme eğitimi, kendi sosyal yaşamınızda geri adım atabilmeyi kolaylaştırıyor.

U dönüşü yapmak her zaman haksız çıktığımız bir durumda haksızlığımızı kabul etmek değildir. Bazen de aldığımız bir kararın yanlış olduğunu fark ederek o karardan dönmektir. Örneğin, birisiyle evlenmeye karar vermiş olabilirsiniz. Sözlenerek ve nişanlanarak bu kararınızı ilan etmiş olabilirsiniz; ama yine de bu kişinin doğru kişi olmadığına inanıyorsanız evlenmeden ayrılmak, sonradan boşanmaktan daha uygun bir seçenek olabilir.

Bazen bize hiç uygun olmayan bir üniversite eğitimi almaya da başlamış olabiliriz. Yeniden üniversite sınavını kazanmak çok zor olduğu için girdiğimiz bölümü bitirip tamamen başka bir iş yapabiliriz. Hukuk okuyan birinin illa da avukatlık yapması gerekli değildir. Rus Dili ve Edebiyatı bölümünü bitiren birinin de illa Rusça öğretmenliği ya da çevirmenlik yapması da gerekmez.

Bu durum özellikle iş dünyası için geçerlidir. Eleman almış bir patron, elemanın doğru insan olduğuna inandığı için işe alır. Ancak elemanın doğru insan olmadığını anladığında onunla çalışmaya devam etmek için geçerli bir neden kalmaz ve elemanın ayrılması gerekir. Aynısı

çalışanlar için de geçerlidir. Bir çalışan da mutlu olmadığı ve kendisi için doğru işyeri olmadığına inandığı bir işyerinden (bu iş yeri uluslararası marka olan ve yüksek ücret ödeyen bir şirket dahi olsa) ayrılabilir.

U dönüşü yapmak bazen taşınma kararlarıyla ilgilidir. Çekilişten çıkan Greencard ile ABD'ye yerleşen biri, eğer orada mutsuz olduğunu hissederse geri döndüğünde karşılaşacağı tüm eleştirilere rağmen Türkiye'ye dönebilmelidir.

Hatamızı ya da yenilgiyi kabul etmek, bize ağır ve sancılı gelebilir; ama kalbimize huzur verir. Ülkü İlçe söylemişti; Uzak doğulu bilgelerden biri şöyle demiş: "Mutlu olmak ile huzurlu olmak aynı şey değildir. İnsan acı çekerken de huzurlu olabilir." Kendimizle barışık, hata ve yenilgilerimizi huzurlu olabilmemizi diliyorum.

Toplam Kelime Sayısı: 458
Toplam Satır Sayısı: 88

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- U dönüşü yapmak her zaman haksız çıktığımız bir durumda haksızlığımızı kabul etmektir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- "Mutlu olmak ile huzurlu olmak aynı şey değildir." sözü Ülkü İlçe'nindir.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Çocuklarıyla satranç oynayan babaların birçoğu, çocuklarının özgüveninin gelişmesi için her seferinde mahsustan yenilmelidir.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Yenilmek, küçük çocukların bir çoğunun midelerini bozuyor.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Bilgisayara karşı satranç oynamak verimsiz bir çabadır.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. b, 4. b, 5. b

Kullanılacak Teknik: Kalemle Takip

Okuma Parçası-3

Çikolata alır mısınız?

Melih Arat

Ömer ve Tolga, üniversite hazırlık kursu sınıfında öğrenciydiler. Bir ders arasında Tolga, test soruları çözen Ömer'e yaklaştı ve konuşmaya başladı. "Ömer, sana bir şey sormak istiyorum. Hepimizden daha fazla çalışıyorsun. Ders aralarında bile test çözüyorsun; derste hiç konsantrasyonunu kaybetmiyorsun. Tüm ödevlerini yapıyorsun; tüm hazırlanma önerilerini yerine getiriyorsun. Sinemaya gitmek gibi birçok teklifimizi bir kenarda bırakıp ders çalışmaya devam edebiliyorsun. Bildiğim kadarıyla okulda da, dershane sınavlarında olduğu gibi müthiş bir başarın var. Bense senden daha farklı olarak çalışamıyorum. İlk fırsatta dalga geçmek istiyorum. Bırak ders aralarında çalışmayı, ders çalışmam gereken zamanlarda bile ders çalışmak istemiyorum. Senin motivasyonunun sırrını merak ediyorum. İnsan nasıl olur da havuz problemi çözmek, açı ortayların kurallarını öğrenmek ya da ekinoksun anlamını ezberlemek için senin kadar motivasyon sahibi olur; istekli olur?"

Ömer, önündeki test kitabını, arasına kalemini koyarak kapattı. "Tolga, benim gittiğim anaokulunda çok ilginç bir öğretmen vardı. Yanılmıyorsam beş yaşındaydım. Bize çok ilginç bir uygulama yaptı. Bir gün arasında elinde büyük bir kutu çikolatayla bizi önüne topladı ve şöyle dedi. 'Çocuklar, elimde büyük bir

kutu çikolata var. İki imkânınız var. İsterseniz, hemen bu kutudan bir çikolata alabilirsiniz ya da oyuncaklarınızı toplar ve on dakika sonra istediğiniz kadar çikolata alabilirsiniz. Ancak hemen bir çikolata almayı seçerseniz bir daha çikolata alamazsınız. Oyuncaklarınızı toplarsanız istediğiniz kadar çikolata alabilirsiniz.' Öğretmenimiz böyle dedikten sonra, grubun çoğunluğu hemen çikolata kutusuna yönelip birer çikolata aldı. Ben ve birkaç arkadaşımız ise, oyuncakları toplamaya kutularına koymaya başladık. Gerçekten on dakika sonra öğretmen söz verdiği gibi oyuncakları toplayan bizlere istediğimiz kadar çikolata verdi. Bu arada önden tek çikolata alan arkadaşlarımız bizi seyrediyor; imreniyor; ilk yedikleri çikolatanın devamını istiyor ama çikolata yiyemiyorlardı."

Tolga, "İyi de bütün bunların üniversite sınavına hazırlanma konusunda motive olmakla ne ilgisi var?" diye sordu.

Ömer, "Çok ilgisi var." dedi ve devam etti: "Ben bu olaydan şöyle bir ders çıkardım kendime. Hayatın her anında istediklerimize ulaşabiliriz aslında. Bir parça çikolata da olabilir bu. Bir film izlemek de olabilir. Gezmeye gitmek de olabilir. Biraz daha uyumak da olabilir. Arkadaşlarla sohbet etmek de, bilgisayarda oyun oynamak da, televizyon da bir dizi izlemek de. İşte bunlara üniversite sınavına hazırlanırken erişmek, tek bir çikolatayı peşin olarak almak ve tek bir çikolatayı almaya razı olmak demektir. Ben bugün çok çalışıyorum; benzetme yerindeyse oyuncakları toplamaya devam ediyorum. Çünkü çikolataların hepsini istiyorum. Önümüzdeki yıl istediğim bölüme

girdiğimde, bugün yapamadığım her şeyi bol bol fazlasıyla yapacağım. Sinemaya da gideceğim, arkadaşlarla da gezeceğim, bilgisayarda oyun da oynayacağım. Ama eğer bugün bunları yapacak olur istediğim bölüme giremezsem; önümüzdeki yıl yine sınava hazırlanmak zorunda olacağım ve istediğim bu faaliyetleri yapmak için özgür olmayacağım. Aklıma ders çalışmanın dışında bir şey geldiğinde, önden tek çikolatayı alan ve biz çikolata kutusunu bitirirken bizi izleyen arkadaşlarımızın pişmanlık dolu bakışları aklıma geliyor ve büyük bir motivasyonla derslerime odaklanıyorum. İşte benim sırrım bu."

Tolga, Ömer'in öyküsünden çok etkilendi ve o da çikolatalardan istediği kadar almaya karar verdi. Sonunda Ömer, Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'ne Tolga da İTÜ-Elektronik Mühendisliği'ne girmeyi başardı.

Toplam Kelime Sayısı: 478
Toplam Satır Sayısı: 92

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Tolga, Ömer'den fazla test sorusu yapmaktadır.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Ömer, 6 yaşındayken gittiği anaokulunda öğretmen, bir kutu çikolata ile ilginç bir uygulama yapmıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Öğretmen çocuklara oyuncakları toplamak için 10 dakika süre vermiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Tolga, İ.T.Ü Endüstri Mühendisliği Bölümünü kazanmıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Ömer, Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümünü kazanmıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. a, 4. b, 5. a

Kullanılacak Teknik: Kalemle Takip

Okuma Parçası-4

Çalışmak Sıkıcı mı, Eğlenceli mi?

Melih Arat

Pınar, üniversite sınavına hazırlanıyordu ve bu iş ona çok sıkıcı geliyordu. Motivasyonu oldukça düşmüştü. İlkokul ikinci sınıfa giden kardeşi Samet ise enerji fışkıran, inanılmaz ölçüde eğlenerek dolaşan bir çocuktu. Samet, bir gün okuldan eve arkadaşı Alp ile geldi. Kendi aralarında bir yarışma düzenlemişlerdi. Samet arka arkaya iki bilmece sordu: "Kolu var, bacağı yok, dikdörtgeni var, karesi yok." İkinci bilmecede şöyleydi: "Küçük, dikdörtgen kutu, içi insan dolu." Alp birincisini bilemedi; Samet bir kâğıda eksi bir puan yazdı. Cevap "kapı" idi. İkincisini ise Alp bildi; cevap "televizyon"du. Ardından Alp sordu: "İncecik beli, elimin eli." Samet düşündü, düşündü ama bulamadı. Cevap "çatal"dı. Ardından ikinci bilmeceyi sordu: "Bir Japon ne zaman merhaba der?" Samet bu sorunun cevabını bildi ve bilmeceleri karşılıklı sormaya ve puanları yazmaya devam ediyorlardı. Her gün düzenli okuldan geliyor; daha önceden araştırıp buldukları bilmeceleri birbirlerine soruyorlar ve haftanın şampiyonunu ilan ediyorlardı. Her ikisi de bilmeceleri bulmak ve çözmek için büyük çaba gösteriyor ve yarışma sırasında inanılmaz eğleniyorlardı.

Pınar, Samet ile Alp'in bu eğlenceli öğrenme yöntemini üniversite sınavına hazırlık için kullanabilir miyim diye düşündü ve arkadaşı

Özlem ile anlaştı. Artık onlarda her akşam okuldan sonra buluşuyor ve birbirlerine test kitaplarından sorular soruyorlardı. Eskiden eziyet olan test çözme işi, şimdi tatlı bir yarışa dönmüştü.

Samet, bu bilmece işini sürdürürken evde yeni bir uygulama başlattı. Hayat bilgisi dersinde öğrendiklerini kâğıtlara yazıyor ve evin duvarlarına, kapılarına yapıştırıyordu. Eve gelen misafirler tuvaletin kapısına açarken Güneş Sistemi'ndeki gezenlerin isimleri ile karşılaşıyordu. Musluğun üstünde ise karasal iklimin özellikleri yazılı idi.

Pınar, küçük kardeşini gıpta ile izliyordu. Bu çocuk bir dahi olmalıydı. Öğrenmesi gereken kritik ne varsa yazıp çevresine yapıştırıyor; çevrede gözüne çarpıyor; böylece öğrenmek için fazla bir zaman da harcamıyordu. Pınar, "Neden bende aynı yöntemi izlemiyorum?" dedi ve üniversite sınavına hazırlıkla ilgili ezberlemekte güçlük çektiği bilgilerin hepsini kâğıtlara büyük büyük yazıp evin değişik noktalarına, duvarlara, kapılara, aynalara astı. Hatta bir adım öteye giderek yöneticiden izin aldı ve apartmanın dış kapısından itibaren zarif bir şekilde kâğıtları apartmanın duvarlarına da astı. Eve her giriş çıkışı da bir öğrenme etkinliği ile dolmuştu. Samet, her hafta kendi notlarını değiştiriyordu. Bu çocuk gerçekten öğrenme konusunda çok yaratıcıydı. Pınar da her hafta kendi kağıtlarını değiştirmeye başladı.

Samet bir gün okuldan eve gelince bir şarkı tutturdu. "Mini mini bir kuş donmuştu, pencereme konmuştu" şarkısı vardır ya onu derste öğrendiği bir bilgiyle birleştirerek söylüyordu. "Mini mini bir Merkür olmuştu;

Venüs'ün yanına konmuştu, aldım onu Mars'ın yanına..." Pınar, bu şarkıyı da duyunca küçük kardeşine iyice hayran oldu. Ezberlemekte zorlandığı formüllerin listesini çıkardı ve onları sevdiği şarkıların sözlerinin içine koyarak yolda yürürken söylemeye başladı.

Sonuç? Pınar üniversite sınavında ilk dört bine ve istediği bölüme girdi. Pınar, üniversite sınavıyla ilgili iyi haberi aldıktan sonra Samet'e bir hediye aldı. Samet, "Bu hediyeyi bana üniversiteyi kazandığın için mi aldın?" diye sorunca Pınar şöyle cevap verdi: "Hayır, bu hediyeyi bana çalışmanın istenirse ne kadar eğlenceli bir şey olabileceğini öğrettiğin için aldım."

Toplam Kelime Sayısı: 469
Toplam Satır Sayısı: 86

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Samet'in arkadaşının ismi Alp'tir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Alp'in ablası Özlem'dir.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Mutfak kapısında gezegen isimleri yazılıdır.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Pınar, üniversite sınavında ilk 4000'e girmiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Samet, Pınar'a üniversiteyi kazanınca hediye almıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a, 2. b, 3. b, 4. a, 5. b

Kullanılacak Teknik: Kalemle Takip

Okuma Parçası-5

Teleskop alacak paranız yoksa?

Melih Arat

Lise birinci sınıf öğrencisi İlker, yıldızlara ve uzaya meraklıydı. Babasından bir teleskop almasını istedi. Ne var ki, istediği teleskopun fiyatı 300 dolar kadardı. Babası ise kısıtlı aile bütçesinde bu teleskopu almak için yer olmadığını söyledi. Bununla birlikte oğlunu tam olarak reddetmeyen baba, ona bir teleskop yapmasını teklif etti. İlker, önce güldü; babasının alay ettiğini düşündü. Ama babası son derece ciddiydi. İlker, "İyi ama nasıl?" diye sordu. Baba da soruyu bir top gibi ona geri attı. "Sence nasıl?" İlker, "İnternet'e bakabiliriz."

dedi. İnternet'te www.google.com.tr adresinde "teleskop" yazınca epeyce bir site geldiyse de, bir teleskopun nasıl yapılacağına ilişkin bir plan gelmedi. İngilizce sözlüğe bakarak teleskopun İngilizce karşılığını İnternet'te yazınca yüzlerce İngilizce site gelmişti; bununla birlikte İlker'in İngilizce bilgisi bu siteleri anlamaya yeterli değildi. Umutsuzluğa düştü. Babasına İnternet'ten bir sonuç çıkmadığını söyledi. Babası, ona "Teleskop yapmaya ilişkin bilgi başka nereden alınabilir?" diye sordu. İlker, "üniversiteden" diye cevap verdi. Babası "Öyleyse onu dene." diye öneride bulundu. İlker, okuldan öğleden sonra üç buçukta çıkınca Ege Üniversitesi Uzay Bilimleri Bölümü'nün yolunu tuttu.

Okul forması ve çantası ile sorarak bir asistanın odasını buldu ve "bir teleskop yapmak" istediğine ilişkin projesini anlattı. Asistan önce şaşırdı ve gülümsedi; sonra birkaç asistan arkadaşını da odaya davet ederek İlker'i tanıştırdı. Yarım saat kadar sohbet ettikten sonra İlker'e birkaç değişik kitaptan teleskop planları ve resimleri, teleskopların çalışma prensiplerine, mercek yapılarına ilişkin bilgilerin kopyalarını verdiler.

İlker planları inceledikten sonra kendisine malzeme listesi hazırlamaya karar verdi. Ancak elindeki planlardaki teleskop malzemeleri hep büyük boyutluydu. Önce bunların küçük ölçülerini hesaplaması gerekliydi. Okuldaki matematik hocasıyla birlikte çalışarak ölçülerin %30'luk daha küçük bir modeldeki karşılıklarını buldular.

Ardından iş mercekleri ve aynaları bulmaya

gelmişti. Çocukluğundan beri gözlüklerini aldığı gözlükçü Yusuf abiye giderek, uzun uzun gözlük camlarının teleskopa olup olmayacağını tartıştılar ve sonunda Yusuf abisi ana şirketten uzmanlardan da destek alarak İlker'in ihtiyaç duyduğu mercekleri buldu. Üstelik İlker'in bu projesine destek olmak amacıyla tüm mercekleri de ücretsiz verdi.

Ardından merceklerin oturacağı teleskop borularını bulmak gerekiyordu. Soba borusu satan bir tenekeciye gitti; ama buradaki boruların hiçbirinin çapı istenilen ebadı tutmuyordu. Tenekeci, büyük bir nalbura gidip su borusu bakmasını tavsiye etti. Nalburdan ihtiyaç duyduğu iki boruyu aldıysa da üçüncü boruyu bulamamıştı. Bu boru beş santim çapında bir boruydu. İzmir'in hurdalığına bile gitti ama yine de istediği boruyu bulamadı. Eve dönünce aklına annesine iş yerinden hediye edilen takvimin silindirik kutusu geldi. Aradı ve buldu. Tam istediği çaptaydı. Ardından malzemeleri birleştirebilmek için babasıyla birlikte bir Cumartesi gününü harcadı. Bir tek teleskopun ayağı eksik kalmıştı. Tek tek tüm komşularına fotoğraf makinesi ayağı olup olmadığını sordu; birinin video kamera ayağı vardı. Onu 15 günlüğüne ödünç istedi.

İlker, müthiş bir heyecanla geceyi beklemeye başladı. Çatıya çıkacak ve hayranı olduğu yıldızları artık daha yakından görecekti. Sonuç hüsran oldu. Hiçbir şey görünmüyordu. Pazar günü tüm mekanizmayı babasıyla gözden geçirdi ama Pazar gecesi de bir şey görünmedi. Pazartesi günü teleskopu alıp Ege Üniversitesi Uzay Bilimleri bölümüne gitti. Asistanlar İlker'in teleskopunu şaşkınlıkla incelediler.

Her şey doğru görünüyordu. Yanlış olan baktıkları yerdi. Şehrin ışıkları yıldızların net olarak görünmesini engelliyordu. Pazartesi günü Manisa yolu üstündeki Sabuncubeli tepesine çıktılar ve tüm Samanyolu teleskopun ucundaydı. İlker, liseden sonra üniversitede Uzay Bilimleri bölümüne girdi. Okulu birincilikle bitirdikten sonra Avrupa'da Airbus'ta araştırma-geliştirme bölümünde çalışmaya başladı.

Toplam Kelime Sayısı: 519
Toplam Satır Sayısı: 101

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- İlker, lise son sınıf öğrencisidir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- İlker, üniversitedeki asistanlardan teleskop yapabilmek için gerekli yardımı alamamıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Gözlükçü Yusuf Abi proje için gerekli mercekleri ücretsiz vermiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

4- İlker ilk denemesinde teleskopu çalıştırmayı başarmıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

5- İlker üniversitede Uzay Bilimleri bölümüne girmiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. a, 4. b, 5. a

Alıştırma 2:

Kullanılacak Teknik: Paragraf Tekniği

İlerleyen sayfalarda göreceğiniz Mozart ve Cemal Reşit Rey ile ilgili iki okuma parçasını yalnızca paragrafların ilk ve son cümlelerini okuyarak gözden geçirin. Daha sonra değerlendirme sorularını cevaplayın.

Bir konuyu derinlemesine öğrenme ihtiyacınız olmadığında paragraf tekniğini kullanabilirsiniz.

Okuma Parçası-1

Wolfgang Amadeus Mozart

(Salzburg, 1756-Viyana, 1791)

Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük müzik dehalarından biri olarak kabul edilen Wolfgang Amadeus Mozart, 27 Ocak 1756'da Salzburg Başpiskoposu'nun Yardımcı Müzik

Direktörlüğü görevini yapan, kemancı ve besteci Leopold Mozart'ın oğlu olarak dünyaya geldi.

Müzikte çok erken bir gelişme göstererek 3 yaşında piyano çalmaya ve 5 yaşında beste yapmaya başladı. Ablası Maria Anna da (1751–1829) başarılı bir yorumcuydu. Leopold yetenekli çocuklarını Avrupa'ya tanıtmaya karar verdi. İlk olarak 1762'de Münih ve Viyana'ya gittiler. Mozart bu tarihte ciddi bir eğitim almamasına karşın keman çalmaya da başlamıştı.

1763'ten 1766'ya değin süren ilk uzun turnede Münih, Augsburg, Frankfurt, Cologne, Brüksel, Paris ve Londra'ya gittiler. Paris'te Versailles Sarayı'nda 15. Louis ve Londra'da III. George tarafından kabul edildiler. Mozart Londra'da J.C Bach, Abel ve Manzuoli ile çalışma imkânı buldu. Hollanda ve Avusturya ziyaretlerinin ardından, Mozart ailesi 1766'da Salzburg'a geri döndü. 1767'de ikinci kez Viyana'ya gitti. 1769'a değin Bastien und Bastienne ve La Finita Semplice adlı iki opera besteledi.

1769'da, babası Mozart'ı İtalya'ya götürdü. Artık Mozart'ın dehası herkes tarafından kabul ediliyordu. Martini, Nardini ve Jomelli ile çalışma imkânı buldu. Allegri'nin Miserere adlı eserini ilk kez dinledikten sonra eksiksiz olarak yazması İtalya'da Mozart'a olan hayranlığı daha da artırdı. Aralık 1770'te Mitiridate, re di Ponto operası Milano'da gösterildi ve büyük başarı kazandı.

1777'de babasının sağlığı el vermediği için, Mozart turnelerine annesi ile devam etti. Münih, Augsburg ve Mannheim'in ardından

1778'te Paris'e geldiler. Annesi aynı yılın Temmuz ayında öldü. Paris o dönemde Piccini ile Gluck arasındaki çekişmeye odaklanmış olduğu için, Mozart'a fazla ilgi gösterilmedi.

Mannheim'da bulunduğu sırada 18 yaşındaki Aloysia Weber'e aşık oldu. Aloysia ile İtalya'ya gitmek istedi; ancak reddedildi. Morali bozuk ve sinirli bir şekilde Salzburg'a dönen Mozart artık keman çalmayacağını, sadece klavyeli enstrümanlar ve aryalar üzerinde çalışacağını söyler; ancak Sinfonia Concertante isimli keman ve viyola için konçertoyu besteler.

1781 yılında Salzburg Başpiskoposu'nun oyunları sonucu görevden alınır. Buna çok sinirlenen Mozart, hakarete uğradığını ve intikamını alacağını söyler; ama böyle bir durum olmaz. Viyana'ya yerleşen Mozart bu kez Weber ailesinin ortanca kızı Constanze'ye aşık olur ve evlenir. Weber ailesi Bohem tarzı yaşamaktadır. Constanze de aynı Mozart gibi elinde para tutmayı beceremez. Yine de bu evlilik Mozart'ı babasının baskısından kurtardığı için iyi olmuştur. Evliliğinin ardından Mozart verimli bir döneme girer. Her türde şaheser eserler verir. Le Nozze di Figaro (1786), Don Giovanni(1787) ve Cosi fan tutte (1790) operalarını besteler. Bu dönemde iyi gelir elde etmesine rağmen parayı elinde tutmayı bilemez. 9 yılda 11 kez ev değiştirir. Ayrıca mason olur. Müziğinin en güzel örneklerinden biri olan The Magic Flute operasını besteler.

Mozart ömrünün son dönemlerinde yine sıkıntılı günler geçiriyordu. Requiem üzerinde çalıştığı sıralarda böbrek yetmezliğinden 5 Aralık 1791'de öldü. Mezarının üzerine

herhangi bir yazı yazılmadığı için tam olarak nereye gömülü olduğu bilinmemektedir. Requiem ise, öğrencisi Franz Xaver Süssmayr tarafından tamamlandı.

Mozart çok küçük yaşlardan itibaren saraylarda konserler vermiş, normal bir çocukluk yaşayamamıştır. Müzikte çok erken olgunluğa ulaşmasına karşın diğer konular göz önüne alındığında çocuk kalmıştır. Bunda yeteneklerini sömüren babasının da büyük payı vardır. Herkesten daha yetenekli olduğu için, diğer müzisyenler tarafından pek sevilmemiş, ömrünün büyük bölümünü iyi maaşlı bir iş arayarak geçirmiştir. Disiplinden uzak bir şekilde büyüyen Mozart'ın elindeki para da su gibi akıp gitmiştir.

Mozart'ın müziğinde mükemmel bir denge, berraklık ve duygusal yoğunluk vardır. Özellikle sonatlarında başka hiçbir bestecinin eserlerinde bulunmayan düzeyde tema bolluğu görülür.

Mozart eşsiz yeteneğiyle bütün müzik formlarında eserler verdi. 41 senfonisi, 27 piyano, 5 keman, 2 flüt, 4 korno, 1 klarinet konçertosu, 20 piyano sonatı vardır. Buna karşın Mozart'ın en başarılı eserleri operalarıdır. Canlı opera kişileri oluşturmakta başarısını ise ondan sonra yalnızca Verdi yakalayabilmiştir.

Toplam Kelime Sayısı: 577
Toplam Satır Sayısı: 113

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Salzburg'da doğmuştur.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Babası Salzburg başpiskoposuydu.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Üç yaşında piyano çalmaya, 5 yaşında beste yapmaya başladı.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Allegri'nin Miserere adlı eserini ilk kez dinledikten sonra eksiksiz olarak yazdı.

a. Doğru
b. Yanlış

5- 1777'de babasının sağlığı el vermediği için Mozart turnelerine halası ile devam etti.

a. Doğru
b. Yanlış

6- The Magic Flute operasını İtalya'da besteler.

a. Doğru
b. Yanlış

7- Requiem'i Mozart'ın öğrencisi Franz Xavier Sessmayr tarafından tamamlandı.

a. Doğru
b. Yanlış

8- Mozart'ın parayı elinde tutamayan bir yapısı vardır.

a. Doğru
b. Yanlış

9- Mozart'ın en başarılı eserleri kemanla yaptıklarıdır.

a. Doğru
b. Yanlış

10- Sanat hayatı boyunca 41 senfoni bestelemiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. a, 4. a, 5. b, 6. b, 7. a, 8. a, 9. b, 10. a

Kullanılacak Teknik: Paragraf Tekniği

Okuma Parçası-2

Cemal Reşit Rey

(1904, Kudüs-7 Ekim 1985, İstanbul)

Cumhuriyet tarihinin ilk kuşak bestecilerinden, Türk Beşleri grubunun bir üyesi,Onuncu Yıl Marşı, Lüküs Hayat opereti gibi ünlü eserlerin yapımcısıdır.

Cemal Reşit Bey sarayla yakın ilişkileri olan, son Osmanlı ailelerinden birinin oğluydu. 25 Ekim 1904'te Kudüs'te doğdu. Babası Ahmet Reşit Rey, o dönemde Kudüs'e mutasarrıf olarak atanmıştı. Cemal Reşit'in müziğe yeteneği o yıllarda ortaya çıktı. Diğer çocuklar sokakta oynarken o bulduğu bir akordiyonu çalmaya ve ondan çıkan sesleri taklit etmeye çalışıyordu.

Beş yaşındayken ailece İstanbul'a geldiler. Burada bir yandan ilkokula giderken, bir yandan da piyano çalışmaya başlar. Galatasaray Lisesi'nde okumaya başladığı yıllarda babasının politik durumu nedeniyle 1913 yılında zorunlu olarak Paris'e taşınırlar.

Burada özellikle Fransa Cumhurbaşkanı Raymond Poincare aileye sahip çıkar. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına çok az zaman vardır ve Ahmet Reşit Bey ve ailesi dünyanın kültür başkenti Paris'te yaşamaya başlarlar. Cemal Reşit Bey daha çocuk yaşlarında Gusvay Mahler'i orkestra yönetirken görecek, konservatuarda onu müdür ve ünlü besteci Gabriel Faure dinleyecektir. Faure onu

dinledikten sonra ünlü pedagog Marguerite Long'a telefon açar ve "Madam size bir Türk çocuğu gönderiyorum ve hiçbir şey söylemiyorum, kendiniz göreceksiniz" der. Sonra babasına dönerek "Oğlunuz hayatta müzikten başka hiçbir şey yapamaz" diye onun müzik dehasını hemen keşfeder. Claude Debussy'nin öğrencisi, Maurice Ravel'in en yakın dostlarından ve eserlerini en iyi yorumlayan piyanistlerden biri olan Marguerite Long, 19 yaşına kadar hiç para almadan Cemal Reşit'in eğitimi ile yakından ilgilenecektir.

Ahmet Reşit Bey ve ailesi, savaş başlayınca Paris'te uzun süre kalamazlar. Cenevre'ye yerleşirler. Cemal Reşit eğitimine burada Konservatuarı'nda devam ederken, normal lise eğitimini de sürdürür. Konservatuarın ustalık sınıfına kadar yükselir ancak 1919'da babası dahiliye nazırlığına atanınca İstanbul'a gelirler. Baba oğlunu hemen İstanbul'da bir piyano öğretmenine götürür. Ancak çocuğun piyano bilgisi öğretmeninkinden fazladır. Cemal Reşit bu kez tek başına Paris'e eğitime gönderilecek, tekrar Marguerite Long'la çalışmaya başlayacaktır. Konservatuarda Gabriel Faure'den müzik estetiği dersleri alır. Besteci, piyanist ve orkestra şefliği üzerinde eğitim görür. Daha okul yıllarında besteleriyle ilgi çekmeye başlar.

Cemal Reşit Bey, Cumhuriyetin ilanından iki ay önce Konservatuarı'ndan mezun olur. Bu arada İstanbul Belediyesi Darulelhan'a (ilk konservatuar) batı müziği bölümü açılmasına karar verilir ve hoca olarak genç Cemal Reşit çağrılır. Bu onun için dünyanın en büyük sevincidir. Henüz 19 yaşındadır, onu

Avrupa'da büyük bir kariyer beklemektedir ancak hocalarının tüm engellemelerine karşın İstanbul'a döner. Belki Batı'daki büyük kariyerini bırakmıştır ama Cemal Reşit Rey Türkiye'de klasik müziğin kuruluşuna öncülük etmiş, pek çok öğrenci yetiştirmiş ve yaşamı boyunca müzik dünyasının hep bir numarasında yaşamıştır.

Türkiye'ye döndükten sonra yaşamı boyunca artık kendi ülkesinden hiç ayrılmayacak, çeşitli orkestralar kurup, bunlarla yurt içi ve dışında konserler yönetecek, dünyanın en ünlü sanatçılarını şef olarak Türkiye'de ağırlayacak, Türkiye'de bir yandan klasik müziğin yaygınlaşması için çalışırken, öte yandan yazdığı operetlerle tiyatro dünyasında unutulmayacak eserlere imza atacaktır.

Cemal Reşit Bey'in yaşamı sürekli çalışarak, üreterek geçti. Ailesiyle birlikte oturdukları Nişantaşı'nda Şair Nigar Sokak'taki konakta anne babası, abisi Ekrem Reşit, kız kardeşi Semine ve eşi Semih Argeşo ile birlikte yaşıyorlardı. Semih Argeşo Cemal Bey'in kurup yönettiği İstanbul Senfoni Orkestrası'nın başkemancısıydı. Semine Hanım da orkestrada keman çalıyordu. Konakta hem ciddi klasik müzik çalışmaları yapılıyor, hem de abisi Ekrem Reşit'le birlikte müzikaller üzerine çalışıyorlardı.

Cemal Bey'in müzikalleri zevk almasının ötesinde yapacağı klasik müzik çalışmalarında özellikle yurt dışı konserlerinde değerlendirmek için para kazanmaya yönelik olarak da yaptığı oluyordu. Çünkü özellikle o yıllarda Türkiye'de klasik müzik yapmak bir misyoner

gibi çalışmayı gerektiriyordu. Babasının ölümü, ardından Semine Hanım ve eşinin ayrı bir eve çıkarak konaktan ayrılmaları, Ekrem Reşit Bey'in ve 1962'de annesinin ölümü ile Cemal Bey'in konak yaşamı son buldu. Koca İstanbul'da tek başına kalmıştı. Yanında abisine çok iyi baktığı için aile emektarı olan Rıfkı Ergün ve ailesiyle birlikte Serencebey'de bir apartman dairesine taşınır. Orkestradan emekli olan Cemal Bey, piyano dersleri vermekte, yine evi eski dostları ve öğrencileri ile dolup taşmaktadır ama artık o eski debdebeli günler geride kalmıştır. Bir zamanlar şık giysileri ile her yerde dikkat çeken Cemal Reşit Rey üzerinde eski kıyafetleri, mütevazı evi ile onu eskiden tanıyanların içlerini acıtmaktadır. Giderek Rıfkı Ergün'ün ailesini kendi ailesi gibi görmeye başlar. Hele içlerinde sağır dilsiz olan Melek'i özel bir ihtimamla büyütür.

1970'lerde Cemal Reşit Rey, Haldun Dormen'in sahneye koyacağı bir müzikalin siparişini alır. Abisinin ölümünden sonra müzikal yazmamaya karar veren Rey, Erol Günaydın'ın yazacağı metinleri müzikleştirebileceğini söyleyerek herkesi şaşırtır. Erol Günaydın'la kısa süre içinde çok iyi dost olurlar ve "Yaygara 70" büyük başarı kazanır. Ardından "Uy Balon Dünya" isimli ikinci bir müzikal yapılır ama aynı başarıyı yakalayamaz. 1980'lerde Cemal Bey iyice kendi dünyasına çekilir.

Cumhuriyet'in 10. Yıl kutlamaları için 1933'de bir marş yarışması düzenlenir. Cemal Reşit Rey, güftesi Behçet Kemal Çağlar ve Faruk Nafiz Çamlıbel'e ait olan şiir üzerine bir beste yapmaya karar verir. Uzun süre uğraşıp,

herkesin coşku ile birlikte söyleyeceği bir marş oluşturmaya çalışır. Ancak abisi Ekrem Reşit'e yaptığı çalışmayı bir türlü beğendiremez. Sonunda Cemal Bey'in aklına mehter ritmi gelir ve besteyi yapar. Herkesin rahatlıkla söyleyebileceği bir eser çıkar ortaya.

Ankara'da eseri piyanoda çalarak kendi seslendirir. Marşı değerlendirecek olan heyetin içinde bulunan dönemin Milli Eğitim Bakanı Cemal Bey'in "Cumhuriyet" sözcüğünde majörden minöre geçtiğini bunu da cumhuriyeti küçük düşürmek için yaptığını iddia eder ancak Cemal Reşit şu örnekle durumu kurtarır:

"Minör küçük anlamına gelir ama müzikte bu anlamda kullanılmaz. Beethoven'in Napoleone'un kahramanlıkları için yazdığı Eroica'nın ikinci bölümü de do minör tonundadır."

Jüride bulunan bir başkası ise bir kahramanlık öyküsü olan Marseillaise'in de minör tonundan olduğunu söyleyince durum tatlıya bağlanır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 10. Yıl Marşı böylece ortaya çıkmış olur.

Cemal Reşit Rey, operet yazmaktan ve abisi ile sahne sanatçıları ile birlikte yaşanan anılardan her zaman en sıcak biçimde söz etmişti:

"Zerafet, incelik, nükte, hoşgörü... Bir sırada elli kişi oturmuş ve elli kişi de gülüyorsa bu bir sosyal hadisedir. Operet bestelediğim yıllar hayatımın en zevkli, en neşeli yıllarıdır. Sahne sanatçıları ile kısa sürede kaynaşmıştık. Onlarla konakta buluşur, şarkılar söyler çalışırdık. Rahmetli biraderimin ölümü ile operet devri benim için kapanmış oldu."

Cemal Reşit Rey, 1932-1942 yılları arasında abisi Ekrem Reşit Rey'le birlikte operet ve revü müzikleri besteler. Cemal Reşit Bey, bir yandan ciddi klasik eserlerini yazarken, abisi ile birlikte Viyana, Paris havasını İstanbul'da yaşatmaya çalışmakta, sahneye konulan her oyun İstanbul'da büyük sükse yapmaktadır. Cemal Reşit Rey'in bu popüler çalışmaları kimi klasik müzik sanatçısı tarafından onun zamanını boşa harcaması olarak görülmesine rağmen, Cemal Bey bu çalışmaları hiçbir zaman küçümsememiş, sanat ve eğlenceyi düzeyli biçimde bir araya getiren operet ve revülerinden hep sevgi ile söz etmiştir.

Rey Kardeşler'in ilk operet çalışmasını dönemin Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Muhsin Ertuğrul ve İstanbul Valisi Muhittin Üstündağ talep eder." Üç Saat Opereti" bu istek üzerine yazılır. Beş ay süreyle kapalı gişe oynayınca, Muhsin Ertuğrul gelecek sezon için onlardan yeni bir müzikal talebinde bulunur. İkinci operet "Lüküs Hayat" olur. Rey Kardeşler'in yazdıkları operetler içinde en beğenileni her zaman "Lüküs Hayat" olmuştur. Üçüncü yıl için yazılan operet "Deli Dolu" olur. Deli Dolu'da ana fikir iki yüzlülüktür. Eserde orkestrayı dönüşümlü olarak Hasan Ferit Alnar ve Cemal Reşit Rey yönetirler. Sahnede kullanılan karikatürler Cemal Nadir tarafından çizilir. Deli Dolu'nun ilk orkestrası mali sıkıntılar dolayısıyla 10 kişiliktir. 1979'da İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından sahnelenirken Cemal Bey, orkestrayı yetmiş kişiye çıkartır. 1937'de "Hava Civa" yazılır. Eserin ilk temsili 1943 yılında Avni Dilligil yönetiminde Ses Operet ve Tiyatrosu'nda

yapılır. Ancak savaş yılları ekonomik krizi de beraberinde getirmiş ve eser daha küçük bütçeli olarak sahneye konulmuştur. Eserin baş kadın oyuncusu Semiha Berksoy'dur.

Rey Kardeşler'in bu operetlerin dışında revü çalışmaları da vardır. Adalar, Alabanda ve Aldırma. Bunlardan Alabanda'da Safiye ayla oynamıştır.

Cemal Reşit Rey'in abisinin ölümünden sonra operet çalışmaları biter. Ailede birbirinin arkasına gelen ölümler ve maddi sıkıntılar sonucu satılan konaktan kalan para ile taşındığı Serencebey'deki küçük apartman dairesindeki yalnız yaşam, yaşlılık dönemindeki Cemal Reşit Rey'i sanat dünyasından da uzaklaştırmıştır. 60'lı yılların sonlarında Haldun Dormen onu ziyarete gider ve birlikte yeni bir operet çalışması yapmalarını önerir. Abisinin ölümünden sonra operetlere veda eden Cemal Bey, şarkı sözleri için Erol Günaydın'la çalışmaya razı olur. "Yaygara 70" isimli oyun büyük bir başarı kazanır. Ardından aynı ekiple" Uy Balon Dünya" isimli yeni bir çalışma daha yapılır ancak çok başarılı olmaz. 1971 yılında son opereti olan "Bir İstanbul Masalı"nı besteler.

1985'de "Lüküs Hayat" 51 yıl aradan sonra yine aynı sahnede İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda sahnelenecektir. Cemal Bey, gala gecesi için özel olarak hastaneden çıkarılır ve Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'na getirilir. Eser yıllar sonra yine büyük bir başarı kazanmıştır. Haldun Dormen ve Gencay gürün onu alkışlar arasında sahneye çıkarırlar. Anlatılmaz derecede mutludur.

Seyirci onu dakikalarca ayakta alkışlar. Bu onun son sahneye çıkışı olacaktır. Ertesi gün tekrar hastaneye yatırılır ve buradan ikinci çıkışında Edirnekapı'daki aile mezarlığına defnedilecektir ama hala hayatta gibidir.

Toplam Kelime Sayısı: 1381
Toplam Satır Sayısı: 269

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Cemal Reşit Rey, "Onuncu Yıl Marşı", "Lüküs Hayat" gibi ünlü eserlerin yapımcısıdır.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Cemal Reşit Rey'in babası İstanbul'da mutasarrıf idi.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Cemal Reşit Rey'in müziğe olan ilgisi ilerleyen yaşlarında ortaya çıkmıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Cemal Reşit Rey Konservatuarda Gabriel Faure'den müzik estetiği dersleri alır.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Semih Argezo Cemal Reşit Rey'in kurup yönettiği İstanbul Senfoni Orkestrasının baş kemancısıydı.

a. Doğru
b. Yanlış

6- Cemal Reşit Rey, güftesi Behçet Kemal Çağlar ve Faruk Nafiz Çamlıbel'e ait bir şiir üzerine bir beste yapar.

a. Doğru
b. Yanlış

7- Cemal Reşit Rey, 1932-1942 yılları arasında abisi Ekrem Reşit Rey ile birlikte piyano ve gitar üzerinde çalışmalarına yoğunluk verir.

a. Doğru
b. Yanlış

8- Rey Kardeşlerin yazdıkları operetler içinde en beğenileni her zaman "Lüküs Hayat" olmuştur.

a. Doğru
b. Yanlış

9- 1937'de yazılan "Hava Civa"nın ilk temsili 1943 yılında Avni Dilligil yönetiminde "Ses ve Operet Tiyatrosu"nda yapılır.

a. Doğru
b. Yanlış

10- Cemal Reşit Rey'in mezarı Kudüs'tedir.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a , 2. b, 3. b, 4. a, 5. a, 6. a, 7. b, 8. a, 9. a, 10. b

Alıştırma 3:

Kullanılacak Teknik: Soru Tekniği

Hediye edilen araba ne renkti? Süreniz 7 saniye.

Otoyol 60

Melih Arat

Bir iş adamı aracının içinde elinde cep telefonu hararetli bir şekilde iş konuşması yapıyordu. Bağıra çağıra konuşurken arabadan inmeye karar vererek şoför kapısını açtı. Ne var ki, arkadan gelen bisikletli bir adam aniden açılan kapıya çarptı. Arabanın kapısı zarar görürken, işadamının cep telefonu da yere düştü. İş adamı, yerden doğrulmaya çalışan bisikletliye bağırmaya başladı, "Ne kadar dikkatsizsin, önüne baksana!!!" İki adam gayri ihtiyari arabanın kaputunun önüne geçtiler. İşadamı söylenmeye devam ederken o an hiç beklenmedik bir şey daha oldu. Arkadan gelen bir kamyon, hem bisikleti hem de cep telefonunu çiğnedi. İş adamı iyice çileden çıktı. Bisikletli adama daha da kızgın bir şekilde konuşmaya devam etti. "Senin yüzünden bugün hayatımın en önemli iş görüşmesini kaybettim. Tek bağlantı imkanım cep telefonuydu o da yok artık!!!" Adam aynı şeyleri bağıra çağıra tekrar ediyordu ki, bisikletli adam sakin bir şekilde ilginç bir şey sordu: "Bisikletle arabana çarpmamış olmamamı mı tercih ederdin?" İşadamı tereddütsüz bir şekilde "Elbette!!!

Keşke arabama bisikletinle çarpmamış olsaydın!!!" diye bağırmaya devam etti.

O an bir sihir oldu. Zaman üç dakika geriye, hikâyenin en başına adamın otomobilde konuştuğu ana gitti. Adam yine arabada hararetle cep telefonuyla konuşuyordu. Arabanın elli metre arkasından bisikletli adam belirdi. Ancak paçasının tozunu almak için kaldırıma yanaştı ve durdu. Bu sırada iş adamı elinde cep telefonu hararetli bir şekilde iş konuşmasını yaparak dikkatsiz bir şekilde arabadan çıktı. Süratli bir şekilde arkadan gelen kamyonu fark etmedi ve bu sefer hem cep telefonu hem de kendisi kamyonun altında kaldı.

***

Liseyi bitiren genç adam, doğum gününde ailesiyle birlikte bir restoranda oturuyordu. Masadaki herkes delikanlıya doğum günü hediyelerini verdiler. Delikanlının ablası ona profesyonel bir fırça seti hediye etti. Delikanlının hayali ressam olmaktı. Babası ise önce bir zarf uzattı. Zarfın içinde ülkenin en önemli özel okullarından birinin hukuk fakültesine kabul edilmesiyle ilgili bir mektup vardı. Ne var ki, delikanlı hukuk okumak istemiyordu. Babasının hediyeleri ise bitmemişti, bir de araba anahtarı uzattı. Çocuk şaşırdı, bir araba da istememişti. Yemekten sonra hep birlikte dışarı çıktılar, Restoranın önünde üstü açık beyaz bir araba duruyordu. Herkesin hoşlanacağı harika bir arabaydı ama delikanlı ne arabaları seviyor, ne de beyazdan hoşlanıyordu. Araba gencin değil, babasının tarzıydı. Baba ise, oğlunu ülkenin en

iyi okuluna soktuğu ve insanların rüyalarında göreceği bir arabayı hediye ettiği için takdir bekliyordu. Çocuk babasının gönlü kırılmasın diye, teşekkür etti ama içinden keşke bunlar olmasaydı dedi. O an yine bir sihir oldu. Önünde durdukları binanın tepesindeki boyacılardan birinin boya kovası çocuğun kafasına düştü ve çocuk hastaneye kaldırıldı.

Gözlerinin hastanede açtı, ne kadar süredir hastanede yattığını bilmiyordu. Yatağında uyandığında doktor olduğunu düşündüğü biri yanına geldi. "Geçmiş olsun efendim, daha iyisiniz şu anda, ancak sizi taburcu etmeden önce zihinsel yeteneklerinizi test edeceğim" diyerek, bir deste iskambil kâğıdı çıkarttı. "Şimdi size birer birer kâğıtları göstereceğim, hangilerinin sinek, maço, karo olduğunu söyleyeceksiniz." Adam kâğıtları göstermeye başladı. Genç de kağıtları gördükçe, kağıtların cinsini söylüyordu. Test bitince genç adam, hepsini bildiğini varsayarak "Nasıldım ama?" diyerek gururlandı. Testi yapan adam ise, "Hiçbirini bilemediniz" dedi. Tekrar kartları çıkardı ve kartlardaki sembollerin orijinal renklerinde olmadığını gösterdi. Örneğin, sinek normalde siyah renkte iken bu destede kırmızıydı. Bütün semboller orijinalinden farklı renkteydi ve genç gördüğünü değil, rengin ona çağrıştırdığını söylemişti. Testi yapan görevli, "Siz görmüyorsunuz, görmeye koşullandığınızı görüyorsunuz" dedi. Adam dışarı çıktı ve bir süre sonra doktor odaya girdi. Genç "Zihinsel yeteneklerimle ilgili testi geçemedim, şimdi ne olacak?" diye sordu. Doktor "Ne testi?" dedi, "Size test filan yapılmadı!" "Ama iskambil kâğıtlarıyla gelen bey, dikkat testi filan gibi bir

şey...” “Efendim, hastanemizde böyle testler yapılmamaktadır.”

Toplam Kelime Sayısı: 567
Toplam Satır Sayısı: 105
Cevap: Beyaz

Alıştırma 4:

- **Sayı Alıştırması:**

Bir sonraki sayfada bulunan tablonun ilk satırında verilen sayılar aynı sütun boyunca bir kez daha yazılıdır. Sizden yapmanızı istediğimiz, her bir sütunun ilk satırında verilen sayının ikincisini aynı sütun içinde bulmanız. Toplam süreniz 20 saniye.

29	512	2916	20249	257242
35	451	3587	34696	613377
36	432	3542	35334	644167
82	390	7416	81529	978290
25	614	2894	16605	174252
95	374	8651	95141	257242
75	795	2916	61335	735993
42	120	1144	20249	289989
62	803	5591	47318	731944
77	574	5118	55676	668042
51	688	8406	92441	184879

38	458	3984	42154	505821
58	278	3784	62914	754930
89	512	5297	58217	698549
28	908	4967	33021	401309
29	420	3973	45649	958353
97	285	6630	72900	874767
30	597	4013	32751	488515
86	653	7133	94879	664121
69	888	9708	58218	989610
49	613	4279	36228	560421

Alıştırma 5:

Kullanılacak Teknik: Soru tekniği

Aşağıdaki metinde kaç kez "bir" kelimesi kullanılmıştır? Cevabı bulmak için süreniz yalnızca 15 saniye. Zaman tutması için bir arkadaşınızdan yardım alabilirsiniz.

Hareket Etmenin Gücü

Melih Arat

Bireyin toplumsal yaşamda bir lidere dönüşmesi, hareket etmesine ve hareketinin sürekliliğine bağlıdır. Tamamen toplumun suyuna giden birinin lidere dönüşmesi teknik olarak mümkün görünmüyor. Topluma yön vermek için hareket etmek gerekiyor.

Bu arada bir bireyin bildikleri ve yaşamdaki seçenekleri, deneyimlerinin çapına bağlıdır. İnsanın belirli bir noktada doğduğunu ve yaşamını çok önemli ölçüde o noktaya yakın bir çevrede geçirdiğini düşünürsek kişinin seçenekleri, deneyimlerin çapı orantısında olacaktır. Deneyimlerinizin çapı ne kadar genişse, seçenekleriniz de o kadar çok olacaktır. Deneyimlerinin dairesel çapı küçük olan birinin seçenekleri de az olacaktır. Deneyim çapının küçüklüğü kişinin dünyasının küçüklüğünün göstergesidir. Deneyimlerinin çapı geniş olan birinin seçenekleri de geniş olacaktır. Onun içinden bir amacın ortaya çıkması, bu amacın kişisel, kurumsal ya da daha geniş grupları ilişkilendiren bir amacı olması muhtemeldir. Bununla birlikte hiç hareket etmeyen ve deneyim çapını küçük tutan birinin bir amacı olmayacağını ve dolayısıyla takipçinin de olmayacağını söyleyebiliriz.

Sıra dışı bir şey düşünelim. Bir erkek gömleği düğmemiz var. Plastikten beyaz küçücük bir düğme. Bu düğmeyi, boyu 30 santim olan bir ipliğin ucuna bağlıyoruz. İpliğin diğer ucunu 15 santimlik bir pipetten geçiriyoruz. İpliğin ucuna büyükçe bir kurşun kalem silgisi bağlıyoruz. Şimdi pipetin bir ucunda küçücük bir düğme, diğer ucunda ondan çok daha ağır bir silgi bulunuyor. Düzeneğimizi pipetten dik olarak, düğme yukarıda ve silgi aşağıda kalacak şekilde tutuyoruz. Silgi ağır olduğu için düğmeyi aşağıya çekiyor.

Bu düzenekteki düğme biziz. Bir insan. Silgi ise toplumu ve toplumsal sistemi temsil ediyor. Toplum o kadar güçlü ve ağır ki, o ne derse biz onu yapıyoruz. Ağırlığı ile bize yön

veriyor. Hemen her bireyin durumu, toplum karşısında aynı. Buraya kadar bir sorun yok. Tek sorun toplumun ağırlığının yeni bir lider çıkmasına izin vermemesi. Yani fizik kurallarını tersine çevirecek bir şeye ihtiyacımız var. Küçük ve hafif olan düğmemiz ağır olan silgiyi yukarıya çekebilmeli. Ama sistemi tersine çevirmediğimiz sürece, küçük olan düğme silgiyi çekemiyor. O örnekte de sistem tersine dönmüş oluyor. Liderler bazı örnekler de her şey karıştığı, büyük sorunlar çıktığı ve işler tersine döndüğü zaman ortaya çıkıyor.

Ancak böyle olmayan zamanlarda liderler nasıl ortaya çıkacak? Yani küçük düğmemiz (bireyimiz), pipetin diğer ucundaki ağır ve büyük silgiyi (toplumu) nasıl kendi yönüne nasıl çekecek?

Şimdi elimizdeki sistemi pipetten hızlıca çevirdiğimiz zaman üstteki küçük düğme dönmeye başlıyor. Çevirme hızımız arttıkça düğme daha hızlı dönüyor. Düğme hızlı döndükçe inanılmaz bir şekilde ağır silgiyi yukarıya doğru çekiyor. Düğme daha önce ulaşmadığı yerlere doğru döndükçe silgiyi daha güçlü çekiyor. Çevirme hızımız arttıkça silgi pipetin ucuna kadar geliyor. Düğme, ipliğin bütün fazla kısmını yanına çekmiş durumda. Düğme artık, silginin (toplumun) liderine dönmüş durumda. Ancak tüm bu liderlik hareketin sürekliliğine bağlı.

Düğmenin dönüş hızı azaldıkça silgi tekrar düğmeyi aşağıya doğru çekiyor. Hareket azaldıkça düğme aşağıya doğru iniyor. Düğmenin hareketi durunca, silgi tamamen düğmeyi pipetin ucuna getiriyor ve orada kalıyor.

Toplam Kelime Sayısı: 448
Toplam Satır Sayısı: 85
Cevap: 21

Alıştırma 6:

Aşağıdaki metni sadece işaretli olan kelimelerde duraklayarak okumaya çalışın. Renklendirilmemiş kelimelere kesinlikle odaklanmadan gözlerinizi hızlıca satır başlarından sonlarına doğru kaydırarak yazıyı bitirin. Yazının tamamını anlamaya çalışmayın. Bu tür alıştırmalarda amaç gözün aktif görme alanını genişletmek ve okumanıza tempo kazandırmaktır. Sayfadaki her satırın yalnızca birinci ve sonuncu kelimelerini okuyarak metnin tüm satırlarını çabucak gözden geçirme alışkanlığı kazanacaksınız. Bir süre sonra ilk ve son kelime arasındaki kelimeleri de algılayabileceğinizi göreceksiniz. Gazete yazılarını bu şekilde okumayı alışkanlık haline getirin. Bu alıştırma gözlere esneklik kazandırmanın yanında aklın konuya dikkat kesilmesini sağlar.

Okuma Parçası:

Teklif Etmenin Gücü

Melih Arat

Yaprak ailenin ilk kızıydı. Annesi onu tam bir hanımefendi gibi yetiştirmişti. Yaprak iki kız kardeşinden de çok daha güzeldi. O kadar güzeldi ki, onu görenler güzelliğinden utanır, gözlerini kaçırırlardı. Buna rağmen iki kız kardeşi ondan çok önce evlendi. Yaprak bu güzelliğine rağmen otuz yaşına geldiğinde bir kişi bile ona evlenme teklif etmemişti. Kendisinden 15 yaş büyük olan Sefa Bey, bir toplantıda Yaprak'ı fark etti ve bu dünya güzeli kızın ailesine onunla evlenmek istediğine dair haber gönderdi. Yaprak'a fikrini sorduklarında

hiç itiraz etmeden kabul etti. Aralarındaki yaş farkına hiç aldırmadı. Dedi ki, "Şu ana kadar bir tane bile evlenme teklifi almadım; bundan sonra da alacağımdan emin değilim. Bu teklifi kabul etmek istiyorum." Onun güzelliğine hayran olan yüzlerce erkek olmuştu aslında; ama hiçbiri evlenmeyi teklif etmeye cesaret edememişti.

***

Sevgi, Türkçe öğretmeniydi. Yaz tatilinde ilk defa Almanya'daki akrabalarını ziyaret etmeye gitti. Almanya'yı çok beğendi ve orada yaşamak istedi. Ancak ne çalışma izni vardı, ne de Almanca biliyordu. Yine de orada kaldığı dönemde Almanca bilen bir akrabasıyla çevredeki okullara giderek Türkçe öğretmeni olarak çalışmak istediğini söyledi. Ziyaret ettikleri beş okul onu reddetti. Ancak altıncı okul, randevu bile almadan gelen bu Türk öğretmeni kabul etti.

***

Apartmanın geniş bir bahçesi vardı. Galip Bey, hep bu bahçeye bir yüzme havuzu yapılmasını hayal etti. Ama apartman sakinlerinden kimsenin bu işe para ayırmak istemeyeceğini düşündü. Aradan dört yıl geçti. Bir film izledi, filmde bir genç, düzenli çalışmıyor sadece parası bittiği zaman bir mağazaya girip bir hafta her türlü işe yardım etmek istediğini söylüyordu. Elbette bir sürü mağaza sahibinden ret cevabı alıyordu; ama günün sonunda mutlaka bir tane mağaza sahibi, bir haftalığına çocuğa iş veriyordu. Galip Bey, bu filmi izledikten sonra apartman bahçesine havuz yaptırmanın maliyetini araştırdı ve ilk apartman yönetim kurulu toplantısında

apartman bahçesine bir havuz yapılmasını teklif etti. Aslında hiç umudu yoktu, ama insanlar bu fikri çok sevdiler ve hemen kabul ettiler.

***

Çiko'nun aklı fikri televizyonda bir komedi programı sunmaktı. Ancak televizyonlarda hiç tanıdığı yoktu. O da kendisinin ayakta komedisini bir kamerayla kaydetti ve hazırladığı görüntüleri televizyon kanalı yöneticilerine gönderdi. Bir yıl boyunca hiçbir televizyondan haber çıkmadı. Ancak bir televizyon kanalının yöneticisi, aynı televizyon kanalının radyosunda bir program yapmasını önerdi. Radyo programındaki başarısından sonra televizyonda da ayakta komedi yapmaya başladı.

***

Dünyanın en başarılı satıcılarından biri olarak emekli olmuştu; bir gazeteci bu ünlü satıcıyla söyleşi yaparken sordu: "Satıştaki bu başarınızın sırrı nedir?" Ünlü satıcı "Basit," dedi. "Ben hep satışı kaparım. Satış kapatmak, müşteriye görüşmenin sonunda 'Bu malı ya da hizmeti alır mısınız?' diye sormaktır. Birçok satıcı ürünü tanıtır; özelliklerini anlatır; faydasını belirtir; müşterinin ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağını anlatır; ama malı satamaz. Çünkü satışı kapatmamıştır. Müşteriye "Almak ister misiniz?" diye sormamıştır. Ben her zaman satışın ön adımlarında iyiydim; ama bundan daha önemli olanı satışı kapatmadığım, 'Alır mısınız' diye ürün ya da hizmeti teklif etmediğim satış yoktur. Eğer bir teklif yapmazsanız, insanlar evet ya da hayır diyecekleri bir karar alma durumuna

girmezler. Cevabın hayır olması da önemli değildir. Eğer 'Hayır" cevabını duyma riskine girmezseniz, 'Evet' cevabını hiç duyamazsınız."

Toplam Kelime Sayısı: 489
Toplam Satır Sayısı: 92

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1. Yaprak, Sefa Bey'den 15 yaş küçüktü.

a. Doğru
b. Yanlış

2. Sevgi Almanya'da Türkçe öğretmenliği yapmak için 5 okula başvurdu.

a. Doğru
b. Yanlış

3. Galip Bey apartman yöneticisiydi.

a. Doğru
b. Yanlış

4. Çiko'nun aklı fikri tiyatro oyuncusu olmaktaydı.

a. Doğru
b. Yanlış

5. Satıştaki başarının sırrı satışı kapatmaktır.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a, 2. a, 3. b, 4. b, 5. a

Alıştırma 7:

Kullanılacak Teknik: Satır başı–Satır sonu

İlerleyen sayfalarda göreceğiniz üç okuma parçasını sadece işaretli olan kelimelere bakarak okumaya çalışın. Sadece renklendirilmiş kelimelere odaklanın ve gözlerinizi hızlıca satır başlarından sonlarına doğru kaydırarak yazıyı bitirin. Yazının tamamını anlamaya çalışmayın. Bu tür alıştırmalarda amaç gözün aktif görme alanını genişletmek ve okumanıza tempo kazandırmaktır. Bu alıştırmayı ister bu metinde ister farklı metinlerde birkaç kez denemeniz önerilir.

Okuma Parçası-1

Öykü İnsanı Nerelere Götürür?

Melih Arat

Hakan, lise birinci sınıfın ikinci dönemi başladığında okul panosunda bir ilan gördü; lise öğrencileri arası öykü yarışması yapılıyordu ve başvurunun son tarihi 15 Eylül'dü. Bu yarışmaya katılmaya karar verdi. Hayatında hiç öykü yazmamıştı; ama önünde altı aylık bir süre vardı. Bu sürede öykü yazmayı öğrenebileceğini ve bu konuda başarılı olabileceğini düşündü. Önce kendi Edebiyat öğretmenine gitti ve bu yarışmadan söz ederek yardım istedi. Öğretmeni

pek yüreklendirici olmadı; "Sen derslerinle uğraş, bu yarışmaları ilkokuldan beri yazanlar kazanıyor." dedi. Hakan, hemen yılmadı; okuldaki bir başka edebiyat öğretmenine–Ayça Hoca'ya gitti. Ona da yarışmaya katılacağını söyleyerek hocanın rehberliğini istedi. Ayça Hoca, önce cesaretinden ötürü tebrik etti ve onu okul kitaplığına götürdü. Kitaplıktan bazı öykü kitaplarını ve yazarlık konusunda bir kitap seçti ve bu kitapları Hakan'a bir haftada okuması için verdi. Hakan kitapları okuyacak, daha sonra Ayça Hoca ile tartışacaktı. Hakan hocasına teşekkür etti ve kitapları okumaya başladı. Hocanın seçtiği iki kitap Türk Dil Kurumu Yayını olan "En Güzel Hikâyeler" isimli iki ciltlik bir seçkiydi. Türkiye'de yayımlanmış en güzel hikâyelerin bir derlemesi. Hakan bu öykülerin hiçbirini daha önce okumamıştı. Okudukça büyülendi ve daha çok öykü yazmak konusunda isteklendi. Hakan hayatında ilk defa bir haftada beş kitap okudu. Kitapları okuduktan sonra Ayça Hoca'yla öğle tatillerinde bir araya gelerek öykü üstüne konuşmaya başladı. Bu arada Ayça Hoca her hafta ona kitap vermeye devam ediyordu.

Ayça Hoca, her gün öğle yemeğinde öykülerin yazma tekniğini, öykünün bizzat kendisini, yazarın yaklaşımını hepsini birer birer ele alıyorlardı. Hakan, bu görüşmeler sırasında birkaç şey düşündü. Birincisi, "Bir öykü yazabilmen için bu dünyada diğer insanların görmediği bir şeyleri görmen ya da herkesin gördüklerini görüp onların fark etmediklerini fark etmen gerek." Bunun için farklı deneyimlerden geçmesi gerekiyordu. Farklı deneyimler, kendiliğinden gelmiyordu. Bir

şeyler yapması gerekti.

Mart ayı bitmeden bir karar aldı. Her gün okuldan sonra beşle yedi arasında değişik yerlerde birer ay süreyle çalışacaktı. Önce oturdukları semtteki eczacı Verda Hanım'a gitti ve okuldan sonra iki saat dükkândaki işlere karşılıksız yardım etmek istediğini söyledi. Gelen giden hastalar, müşteriler irili ufaklı birçok öykü anlatıyorlardı. Komik hastalık öyküleri, komik kaza öyküleri. Hastalık hastası insanlar, ilaç parasında bile pazarlık yapmaya kalkan cimri insanlar, ilaçları hediye paketi yaptırmaya kalkanlar, iğne yaptırmak isteyen ama kalçasını açmak istemeyenler türlü türlü değişik insanlar geliyordu. Hakan bütün bunların hepsini not alıyordu. Bir ay bitince, berberi Murat Abisine gitti ve ona bir ay boyunca yerleri süpürebileceğini söyledi. Murat Abisi biraz şaşırdıysa da kabul etti. Berber dükkânı da, eczane kadar zengin öyküler sunuyordu. İnsanlar traş olurken pek bir geveze oluyorlar. Karısından şikâyet edenler, seyahatlerini anlatanlar, patronunu çekiştirenler, çok argo konuşanlar, berbere gelip berberin malzemelerini kullanıp kendini güzelleştirmeye çalışan gençler dâhil birçok farklı tip gördü ve onlardan öyküler öğrendi. Berber deneyiminden sonra bir kuaför deneyimi de yaşamak istedi ve annesinin gittiği bir kuaföre giderek öykü yarışması projesini anlatarak bir ay çalışmak istediğini söyledi. Kuaför önce istemediyse de eski müşterisi Fatma Hanım'ın hatırına kabul etti. Hakan buradan da birçok değişik öyküyü not aldı. Bunlardan sonra bir avukat bürosu ve bir sigorta şirketi bürosunda da çalıştı.

Yazın Temmuz ayında çalıştığı turistik mağazadan farklı ülkelerden insanların da öykülerini derleme şansı oldu. Bu mağazada çalışırken Hollandalı bir aile ve onların oğlu ile tanıştı ve onlarla dost oldu. Onların ricası ile onlara İstanbul'u gezdirdi. Yaz sonunda onu Hollanda'ya davet ettiler ve o da hayatında ilk defa yurt dışına çıkarak Hollanda'ya gitti.

Bu arada hayatı inanılmaz bir tempo kazanmıştı. Sürekli öykü kitapları okuyor, deneyimlerini not alıyor; gördüğü farklı tipleri öykülerinde bir araya getiriyordu. Eylül ayı geldiğinde değil bir öykü, bir kitap çıkaracak kadar öykü yazmıştı. Bu arada inanılmaz ölçüde sosyalleşmiş; kavrayışı gelişmiş, okuma hızı okudukça artmıştı. Tüm bu faaliyetler okuldaki başarısını da artırmıştı. Eylül ayında Ayça Hoca ile birlikte öykülerden birini seçerek yarışmaya gönderdiler. Hakan yarışmanın sonucunu hiç merak etmedi; onun ödülü bizzat bu sürecin kendisiydi.

Toplam Kelime: 615
Toplam Satır: 111

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Ayça Hoca'nın Hakan için seçtiği iki kitap Türk Dil Kurumunun yayını olan "En Güzel Hikayeler" adlı iki ciltlik seçkiydi.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Hakan hayatında ilk defa bir haftada 8 kitap okudu.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Hakan bir öykü yazabilmek için bu dünyada diğer insanların göremediği bir şeyleri görmen ya da herkesin gördüklerini görüp onların fark edemediklerini fark etmen gerek diye düşünüyordu. Bunun için farklı deneyimlerden geçmesi gerekiyordu. Hakan bu düşünceleri doğrultusunda farklı mekanlarda farklı işlerde çalıştı.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Hakan hayatında ilk kez Hollanda'ya gitti.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Hakan "Öykü Yarışması" ödülünü kazanamadı.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a 2. b 3. a 4. a 5. b

Kullanılacak Teknik: Satır başı-Satır sonu

Okuma Parçası-2

Zeynep

Melih Arat

Parlak Öğrenciler Koleji'nde edebiyat

öğretmeni Rauf Bey, okuldaki kütüphaneyi geliştirmek için karar aldığını ve ona yardımcı olabilecek öğrenciler aradığını duyurdu. Beş yüz öğrencili okuldan sadece lise ikinci sınıf öğrencisi Zeynep, Rauf Bey'e görev için gönüllü olduğunu bildirdi. Zeynep, hocası ile yaptıkları ilk toplantıda okul kütüphanesinin kimsenin okumadığı, insanların attığı kitaplarla değil, herkesin okumak isteyeceği sıra dışı kitaplarla dolması gerektiğini söyledi. Rauf Hoca da, "Sıra dışı bir kitap listesi nasıl hazırlarız" diye sordu. Zeynep, ertesi gün sorunun cevabıyla geldi. "Hocam, büyük bir kitapçıya gidip tüm kitapları bir Cumartesi günü sabahtan akşama incelerim. Her konudan en ilginç sıra dışı kitapları, yazarları, yayınevleri, yayınevlerinin adresleri ile birlikte listelerim. Sonra da bu yayınevlerinden isteriz."

Böylece ilk Cumartesi günü, Zeynep Kadıköy'deki büyük kitapçılardan birine sabah 09:15 gibi giderek projesiyle ilgili yapacağı çalışmayı anlattı. Ama kitapçı reddetti. Zeynep yılmadı, bir kitapçıya daha gitti; o kitapçı da bu inceleme çalışmasına izin vermedi. Saat 10:00'a yaklaştığında altı kitapçı Zeynep'i reddetmişti. Yedinci kitapçı ise Zeynep'i dinledi ve "harika bir şey düşünmüşsün," dedi; "ama hazırlayacağın listeden ben de isterim; onu birkaç liseyle daha paylaşabilirim. Belki benden bu kitapları alırlar."

Zeynep akşama kadar tarih, edebiyat, araştırma-inceleme, felsefe, psikoloji gibi birçok alandan yaklaşık bin kitabın künyesini not aldı. Pazartesi günü okula gidince Rauf Hoca'ya hem listeyi verdi; hem de yayınevlerine

kitapları hibe etmelerini isteyen yazının bir şablonunu. Rauf Hoca, ilgili tüm yayınevlerine bir talep yazısı yazdı.

Zeynep bu arada İngilizce kitap koleksiyonunu da geliştirmek için bir fikir bulmuştu: "Hocam, ABD'den dört beş liseye de yazsak, o liselerdeki öğrencilerin evlerindeki kitapları istesek..." Rauf Hoca hemen destekledi: "Harika bir fikir, fakat hangi liselere yazalım?"

Zeynep, İnternet'ten ABD'de on kadar lise ve onların gerek müdürlerinin gerek öğrenci başkanlarının e-posta adreslerini buldu. İngilizce bir mektup hazırladı. Kendi ismi ve Rauf Hoca'nın ismiyle imza bölümünü kapatarak, bu okullardaki öğrencilerden kitap istedi. Bütün bunlar olurken, Türkiye'de talep ettikleri bin kitabın yaklaşık yedi yüz tanesi yayınevlerinden geldi. Fakat özellikle çok istediği üç kitapla ilgili yayınevleri, sadece %50 indirimli olarak satabileceklerini bildirdiler.

Zeynep, hocasına bir yarışmayla gerekli olan parayı kazanabileceklerini ancak hocaya çok iş düşeceğini söyledi. Hoca, "Nasıl bir yarışma olacak" diye sordu: "Öğrenciler yarışmaya beş milyon vererek katılacaklar; kütüphaneden bir kitap alacak, bir ay içinde bu kitabı bitirecek ve kitap hakkında sizin soracağınız 25 soruya tam doğru cevap veren elli milyon alacak." diye cevap verdi Zeynep. İlk ay yarışmaya sadece 10 öğrenci katıldı; ancak yarışmanın final bölümü beş yüz öğrencinin önünde yapıldı. Yarışmacılardan biri de, tüm soruları bilip 50 milyon TL kazanınca bir sonraki yarışmaya müthiş bir talep oldu. Beş yüz öğrenci yarışmaya katıldı. Kütüphaneden aldıkları

beş yüz kitabı harıl harıl çalıştılar; ama sadece 10 tanesi yarışmadan başarıyla çıktı. Zeynep ve Rauf Hoca kütüphane için 2 milyar TL kazanmışlardı. Bu parayla hemen almak istedikleri kitapları satın aldılar.

Bu arada ABD'de yazıştıkları on lisenin üçünden altı koli kitap geldi. Kütüphane birçok özel okuldakinden çok daha zengin ve seçme kitaplara sahip olmuştu. ABD'deki okullardan biri, Zeynep'i ABD'ye davet etti. Türkiye'yi tanımadıklarını, yaz okulunda öğrencilere Türkiye'yi tanıtan bir sunum yapıp yapamayacağını soruyorlardı. Zeynep, Temmuz ayını Kuzey Karolayna'da geçirdi. Liseyi dereceyle bittikten sonra da Edebiyat fakültesine girdi.

Zeynep'in öyküsünde hoşuma giden şeyler: Gönüllük ruhu, kitapçıları gezerken reddedilmesine rağmen yılmaması, daha iyiyi (iyi kitaplardan oluşan bir kütüphaneyi talep etmesi), sorunlar karşısında pes etmemesi (istediği bazı kitaplar gelmeyince pes etmeyip sorunu son derece yaratıcı bir yarışmayla çözmesi), kendi projesini hayata geçirirken başka insanlara da yardım etmiş olması (diğer çocukların kitap okuması), küresel ilişkiler kurmaya çalışması. Aramızdaki Zeyneplerin çoğalması dileğiyle.

Toplam Kelime: 564
Toplam Satır: 108

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Rauf Bey, Parlak Öğrenciler Kolejinde Edebiyat Öğretmenidir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Rauf Bey, kütüphaneyi geliştirmek için karar alır, bu kararını okuldaki öğrencilerin bir çoğu destekler.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Zeynep'i kütüphane için kitap sağlamak için gittiği hiçbir kitapçı reddetmez.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Zeynep, İngilizce kitap koleksiyonunu geliştirmek için ABD ile yazışır.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Liseyi derece ile bitiren Zeynep, Edebiyat Fakültesine girer.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a, 2. b, 3. b, 4. a, 5. a

Kullanılacak Teknik: Satır başı-Satır sonu

Okuma Parçası-3

Kora-Korna'dan Dersler

Melih Arat

Ahmet Hoca, uzun süreden sonra okulumuza atanan ilk ve tek müzik öğretmeniydi. Okula geldikten sonra girdiği tüm derslerde bir okul korosu kuracağını ve isteklilerin başvurmasını söyledi. Bu arada ilginç bir not daha ilave ediyordu söylediklerine, yetenek önemli değildi. "Sesiniz güzel olsun olmasın, müziğe duyarlı bir kulağınız olsun olmasın koroya katılabilirsiniz" diyordu. Bize bu tuhaf geldiyse de, koroya okuldan otuz kişi başvuruda bulundu.

Bunların bir kısmı gerçekten bet sesli arkadaşlarımızdı. Onlardan koro elemanı değil, ancak kamyon kornası olabilirdi. Haftada üç gün okuldan sonra saat 15:30 ile 16:30 arasında çalışılacaktı. Hocamız ilk hafta tüm grup üyelerini teker teker dinledi ve grubu ikiye böldü. Koro ve Korna. Hoca sanki benim bu bet sesli arkadaşlar için yaptığım yorumu biliyormuşçasına bet seslilere "Korna" ismini vermişti. Gruba yaptırdığı müzik de sıra dışı idi. En bilindik parçaları, orijinal süresinin iki katı kadar bir sürede söylüyorlardı. Bunun nedeni, parçanın tüm sözlerinin iki kere söylenmesiydi. İlk yaptıkları parça hiç unutmuyorum, "daha dün annemizin kollarında yaşarken" idi. Önce Koro Grubu, normal notalı biçimde "Daha dün annemizin kollarında yaşarken" şarkısının ilk mısrasını

söylüyor; sonra Grup Korna aynı mısrayı rap formunda söylüyordu. Düzen ve düzensizliğin sıra dışı bir uyumu vardı. Üstelik Koro ve Korna'daki arkadaşlar bu şarkıları söylerken çok eğleniyorlardı; ayrıca onları izleyenlerde. Koro-Korna Grubunda Serap Topçu, Jülide Vayni, Emrullah Çakır, Emin Levent Türkeli, Meltem Işıloğlu, Bekir Çağlıkeçecigil, Filiz Yılmaz, İsmet Kayabaşı, Didem Gül Çucu, Bahadır Şahiner, Yüksel Büyükuçar ile Bora-Ebru Hediyeoğulları kardeşler ile grubun şimdi ismini hatırlayamadığım diğer üyeleri vardı.

Bora ve Ebru kardeşlerin öyküsü biraz daha da ilginçti. Ebru Koro'da, Bora ise Korna'da idi. Evde ise, Ebru ile Bora'nın anne-babası geçimsiz bir çift idi. Sürekli tartışıyorlardı. Ebru ile Bora evde çalışabilmek için anne-babalarını koro ve korna çalışmalarına dahil ettiler. Ebru ve annesi korodaki şarkıları düzgün söylüyor, Bora ve babası ise şarkıları bozuk rap formunda söylüyordu. Bu çalışma onların ailecek inanılmaz ölçüde eğlenmelerine neden oldu. Anne-babası artık daha az tartışıyor; birlikte olmaktan zevk alıyorlardı.

Ahmet Hoca'nın Koro-Korna'sının ünü giderek Türkiye çapında yayılıyordu. Önce gazeteler sonra televizyon kanalları ilgi gösterdiler. Bu sırada bir problem oldu. Koro-Korna grubundaki bazı öğrencilerin sınıf öğretmenleri, öğrencilerinin notlarının iyi olmadığını ve gruptan ayrılmaları gerektiğini söyledi. Ahmet Hoca, sınıf öğretmenlerinden zaman istedi ve grubu toplayıp sorunu açıklayarak "ne yapabiliriz" diye gruba sordu. Gruptan dersleri çok iyi olan arkadaşlar, "biz arkadaşlarımıza yardım edebiliriz" diye hemen

atıldılar. Koro-Korna çalışmalarının dışında ders çalışmak içinde görüşmeye başladılar ve sonuçta bir ay sonra yapılan sınavlarda Koro-Korna grubunun tüm öğrencileri, okulun en yüksek performansını gösterdiler.

Bu arada bir İtalyan menajer, Türkiye'yi ziyaretinde grup Koro-Korna'yı televizyonda izledikten sonra grubu İtalya'daki bir Koro festivaline davet etti. Grup Koro-Korna İtalya'ya gitti. Liseden sonraki yaşamlarında bir kısmı konservatuara girerken, bir kaçı İtalya'da müzik okumaya başladı. Korna grubundan olanlardan bazıları ise amatör müzik kariyerlerini devam ettirirken İtalya'da tekstil mühendisliği okumaya başladılar.

Ahmet Hoca mükemmel bir proje yöneticisiydi; elimde ne kaynak var diye bakıyordu ve kumaşa göre elbise biçiyordu. Yetenekli ve yeteneksiz insanlardan sıra dışı bir takım yaratmış, bu takımda bu projede yer alma cesaretini, sabrını gösterenlerse aileleriyle birlikte ödüllerini almışlardı.

Toplam Kelime: 491
Toplam Satır: 94

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Ahmet Hoca'nın koro çağrısına okuldan kırk kişi başvurdu.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Ahmet Hoca'nın grubuna katılmak için yetenekli olmak gerekiyordu.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Bora ve Ebru aynı gruptaydılar.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Koro-Korno'nun çalışmaları Bora ve Ebru'nun ailelerinin ilişkilerini olumlu etkiledi.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Grup Koro-Korna "Koro Festivali"ne katılmak için Fransa'ya gitti.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. b, 4. a, 5. b

Alıştırma 7:

Şimdi lütfen aşağıdaki soruları dikkatle okuyun. Süreniz 30 saniye. Gazete haberlerini 45 saniye içinde tarayarak cevapları bulun. Gazete haberlerini okurken sorulara dönüp kopya çekmeyin.

Sorular:

1. Bruce Willis'in düğün töreni nerede gerçekleşti?

2. Şenol Yıldız, kara fırınlar için icat ettiği hamur kesme makinesi için kaç yıl çalıştı?

3. Avrupalı çiftin bisikletli turunun ilk durağı neresiydi?

4. Bu çift hangi tarihte turlarını bitirmeyi planlıyor?

5. Adapazarı'nda tren hangi sebeple yandı?

6. Londra'da yapılan araştırmaya göre kadınların yüzde kaçı sigortalı?

7. Londrada yapılan araştırmaya göre 2005'e göre kadınların yaptığı ev işlerinin yıllık değeri ne kadar artmıştır?

8. Britanya tekvando milli takımının genç umudu kaç yaşındadır?

9. Penelope Cruz'un giydiği elbise kaç yıllıktır?

10. Hollanda'da 100 yaşını geçen insanların yüzde 25'ini kaç yaşındaki insanlar oluşturmaktadır?

100 yaşın üstündekilerde artış

Hollandalılar arasında 100 yaşını geride bırakanların sayısının son 30 yılda beş kat arttığı açıklandı. Merkez İstatistik Enstitüsünün verilerine göre, 1979 yılında Hollanda'da 100 yaş ve üzerinde toplam 350 dolayında kişi yaşarken, bu sayı 1 Ocak 2009 itibarıyla 1633 kişi olarak belirlendi. 100 yaşını tamamlayan Hollandalılar arasında kadınlar büyük çoğunluğu oluşturuyor. 30 yıl önce 100 yaşın üzerindeki her üç kişiden biri erkek iken, bugün bu oran her 8 kişide bir erkek olarak ortaya çıkıyor. Verilere göre, 100 yaşın üzerindeki kişilerin yaklaşık dörtte birini 101 yaşındakiler oluşturuyor. 100 yaşın üstündekilerin üçünün 19'uncu yüzyılda doğmuş kişiler olduğu, en yaşlı Hollandalının, Rotterdam'da yaşayan, 111 ya şında genç bir bayan olduğu kaydedildi. (aa) 23/03/2009 Sabah

Kahkaha Gazı sızıntısı

İngiltere'de bir kimyasal fabrikasından, 'kahkaha gazı' olarak da bilinen Nitröz oksit (nitrous oxide) sızıntısı oldu. Northamptonshire'daki kimyasal fabrikasından yapılan açıklamada, bir hata sonucu sızan gazın bölgeye yayıldığı, gazın insanların sinir sistemini etkileyebildiği belirtildi. Polis yetkilileri, gazın rüzgarın da etkisiyle Finedon ve Irthlingborough kasabalarına yayıldığını belirterek; halka, camların kapalı tutulması çağrısı yapıldığını kaydettiler. 23/03/2009 Zaman

Cumhuriyetimizin 84. Yılı Çoşkuyla Kutlandı

Bozüyük Kafkasya Kültür Derneği Kültür Merkezi Yapılan Törenle Açıldı

Penelope Cruz'un Oscar giysisi antikaymış!

Ankara - Oscar ödülü kazanan ispanyol oyuncu Penelope Cruz'un, gecede göz kamaştırışıklığının sırrı çözüldü. Oyuncu antika değer taşıyan 60 yıllık kıyafetini 8 yıl önce bir mağazada bularak aldığını ve o günden bu yana hiç giyinmediğini belirtti. People dergisinin internet sitesinde yer alan habere göre, yönetmenliğini Woody Allen'in üstlendiği, Türkiye'de "Barselona" yapımıyla "En iyi yardımcı kadın oyuncu" dalında Oscar ödüllüne değer bulunan Cruz gecede boy gösterdiği kıyafetin sırrını ortaya döktü. "Pierre Balmain" marka kıyafetini 8 yıl önce satın aldığını hiç giyinmediğini anlatan Penelope Cruz, bu giysisinin 60 yıllık antika değer taşıyan bir tuvalet olduunu belirtti. "Bu kıyafeti 8 yıl önce buldum ve onu gerçekten çok özel bir gün için sakladım" sözleriyle Oscar gecesinde verildiği önemi vurguladı. Bu kıyafetini zarif bir pırlanta bilekle süsleyen Cruz, 69 karatlık elmaslarla süslü değerli kolyesiyle de dikkatleri üzerine toplayarak, Oscar törenlerinin en şık oyuncularından biri oldu. (aa) 25/02/2009 Radikal.

Tekvandocular bilgisayar oyunlarıyla çalışıyor

Brita nlayı tekvandocular 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'na dövüş konulu bilgisayar oyunlarıyla hazırlanıyor. Britanyalı tekvandocular 2012 Londra Olimpiyatı'na bilgisayar oyularıyla hazırlanıyor. Eski bir Rugby oyuncusu olan performans analisti Des Blackburn, dövüş konulu bilgisayar oyunlarını 6-7 aydır kullandıklarını söyledi. Blackburn, bilgisayar oyunlarının zihni diri tuttuğunu, el-göz eşgüdümüne faydası olduğunu öne sürüyor. "Sporcular, Manchester'daki antrenman tesislerinin yakınında oturuyorlar. Evlerine gidip bilgisayar oyunu oynamaları konusunda onları cesaretlendiriyoruz." Britanya takımının madalya umutlarından, 22 yaşındaki Tyrone Robinson ağırlık, kondisyon ve tekvando çalışmalarını birarada yürütüyor, bilgisayar oyunlarını dinlenmek için kullanıyor. Robinson konuyla ilgili şunları söyledi: "Hiçbir zaman Street Fighter IV karakterleri gibi etrafa ateş topları savuramayacağım. Yine de çılgınca tekmelerinden bazılarını deneyebilirim." 18 Mart. 2009 Çarşamba www.ntvmsnbc.com

ki tekerlekle ver elini Avrupa!

İstanbul'dan Fransa'ya gitmek üzere bisiklete yola çıkan Fransız çift, Tekirdağ'ın Hayrabolu ilçesine ulaştı. Fransız Bertrand(30) ve Srephanie Weydenmeyer (25) ise, 21 Martta çıktıkları Avrupa turunda Hayrabolu ilçesinde mola verdi. Bertrand Weydenmeyer, iki derneğin sponsorluğunda bisikletle yola çıktıklarını ve kendilerinin lisanslı bisikletçi olduklarını söyledi. Fransa'dan uçakla İstanbul'a geldiklerini ve iki kişilik bisikletleriyle 21 Martta Fransa'ya gitmek üzere yola çıktıklarını ifade eden Bertrand Weydenmeyer, şöyle dedi: ``Ben öğretmenim, eşim ise bir markette kasiyer olarak çalışıyor. Bisikletle gezmeyi çok seviyoruz. Çıktığımız bu Avrupa turu 5 ay, yaklaşık 150 gün sürecek. Turumuz 15 Ağustos'ta Fransa'nın Aurillac şehrinde son bulacak. Yaklaşık 6 bin kilometre pedal çevireceğiz. Bittiğimiz ülkelerin, tarihi ve kültürel mekanlarını ziyaret ediyoruz. Değişik milletlerin kültürlerini yaşayarak keşfediyoruz.`` Stephanie Wendenmeyer ise daha önce de yine eşiyle Endonezya turuna çıktıkları, şimdi ise İstanbul'dan çok daha kapsamlı bir Avrupa turuna başladıklarını belirtti.Geçtikleri yerlerde Türklerin sıcak ilgisiyle karşılaştıklarını ifade eden Wendenmeyer, ``Yol güzergahlarında verdiğimiz molalarda Türkler çay ikramında bulundular. Bu sıcak ilgi bizleri memnun etti. Tekirdağ üzerinden geldiğimiz Hayrabolu'da konakladıktan sonra Uzunköprü'den trenle Yunanistan'a geçerek, bisikletle turumuza devam edeceğiz`` diye konuştu

İlkokul mezunu mucitten kara fırınları rahatlatacak buluş

İlkokul mezunu mucit,kara fırınların işini kolaylaştıran ve arızası internet yoluyla tamir edilebilen hamur kesme makinesi icat etti. Hendek'te yaşayan kara fırın işçisi 29 yaşındaki Şenol Yıldız, bu makineyi yapmak için 4 yıl uğraştığını söyledi. Türkiye'deki ekmek fırınlarının yüzde 80'inin kara fırın olduğunu belirten Yıldız, "Kara fırınlarda hamur makine ile yoğruluyor ama halen elle kesiliyor. Bunu nasıl aşabilirim diye kafa yormaya başladım. 4 yıl boyunca bunun önüne geçmek için çalıştım. En sonunda bu makineyi tasarladım." dedi. Tasarladığı makinenin hamuru istenilen gramajda otomatik olarak el değmeden kestiğini ve kesilen hamur sayısının dijital ekranda görülebildiğini kaydeden Yıldız, "Bir kara fırında bir kişi günde en çok 2 bine yakın hamur kesebilir. Benim icat ettiğim makine saatte 1.800 hamur kesebiliyor. Ayrıca el değmemesi sebebiyle hijyen sağlanmış oluyor. Makineyi çok basit tasarladım. Mekanik arıza zor yapar, ancak yaptığı takdirde de çok kolay. Birçok bağlantıyı bir cıvata ile hallettim. Bu da tamiri basitleştiriyor. Elektronik kısım arızalandığı takdirde ise internet yoluyla tamir edilebiliyor. Bunun için makinenin internet olan bir bilgisayara bağlanması yeterli olur. ABD'de bile olsam makinenin elektronik arızasını internetten yapabilirim." dedi. 02.03.2009 Zaman

Ev işleri ve çocuk bakımına paha biçildi

LONDRA - Kadınların bir yılda karşılığı ödenmeyen, 80 bin liralık ev içi yaptığı belirlendi. İngiltere'de yapılan bir araştırmada, kadınların ev işleri ve çocuk bakımı için haftada ortalama 74 saat vakit harcadıkları, bu iş başkasına yaptırılmış olsaydı bu kişiye 80.000 TL ödenmek zorunda kalınacağı hesaplandı. Daily Telegraph ve Daily Mail gazetelerindeki haberde, kadınların çocuk bakımına haftada ortalama 33 saat harcadıkları, bunun çocuklarının bakımına 21,5 saat ayıran erkeklerinkinden yüzde 50 daha fazla olduğu belirtildi. Bir sigorta şirketinin yaptığı araştırmaya göre, ev kadınları haftada 82 saat ev içi yaparken, dışarıda tam zamanlı çalışan bir kadın ev işlerine 55 saat ayırıyor. Sigorta şirketi, kadınların yaptığı ev işlerinin yıllık değerinin 2005'te yapılan benzeri bir araştırmadakine göre yaklaşık 20 bin lira artmışını kaydetti. Yaptıkları işin bu yüksek değerine karşın, kadınların sadece % 53'ünün hayat sigortasının olduğu belirtildi. 16/03/2009 Radikal

Garda bekleyen tren yandı

Adapazarı Garı'nda bekleyen yolcu treninde yangın çıktı. Adapazarı Garı'nda bekleyen yolcu treninde çıkan yangında maddi hasar oluştu. Garda, ertesi gün sabah 05.30'da Haydarpaşa seferini yapmak üzere peronda beklet ilen 11615 sayılı trenin ikinci vagonunun tuvalet bölümünde, henüz belirlenemeyen bir nedenle yangın çıktı. Gar görevlilerinin ihbarı üzerine olay yerine gelen itfaiye ekipleri, yangını büyümeden söndürdü. Vagonda maddi hasar meydana geldi. (aa)
2009-03-20 Haber5
http://www.haber5.com

20 milyon dolarlık köfte sattı, Moskova yolunu tuttu

Aktör Bruce Willis evlendi

Amerikalı oyuncu Bruce Willis, ikinci kez evlendi. Oyuncunun menajeri tarafından dün yapılan açıklamada, 54 yaşındaki Willis'in 30 yaşındaki manken ve oyuncu Emma Heming ile Turks ve Caicos Adası'ndaki evinde, küçük bir törenle hayatını birleştirdiği belirtildi. Çiftin bir yıl önce arkadaşları vasıtasıyla tanıştığı belirtildi. Misafirler arasında Willis'in oyuncu Demi Moore ile evliliğinden olan üç kızı Rumer, Scout ve Tallulah Belle ile Moore ve eşi de bulundu. Çiftin California'da arkadaşları için de bir tören düzenleyeceği belirtildi. 2009-03-23

Ruslar 'Sultanahmet Gecesi'ni sevdi, Rusya'ya girme kararı aldık

Cevaplar:

1. Turks ve Caicos Adası'ndaki evinde.
2. 4 yıl.
3. Tekirdağ'ın Hayrabolu İlçesi.
4. 25 Ağustos.
5. Trenin ikinci vagonunda tuvalet bölümünde henüz belirlenemeyen bir nedenle yangın çıktı.
6. % 53.
7. 20 bin.
8. 22 yaşında.
9. 60 yıllık.
10. 101.

Alıştırma 8:

Aşağıdaki sorulara sadece 20 saniye göz gezdirin. Sonra kendi tercih edeceğiniz bir tekniği kullanarak yazının içinden soruların cevabını 90 saniye içinde bulun. Metni okumayı tamamladıktan sonra aşağıdaki soruları metne geri dönüp bakmadan cevaplayın. Süreniz başladı...

Okuma Parçasına İlişkin Sorular:

1. Osman kaç yıl sonra işten çıkarıldı?
2. Ders notlarını getirmeyi unutan kimsenin adı nedir?
3. Televizyon tamircisine dert yanan kimsenin ismi nedir?
4. Faruk evliliklerinin kaçıncı yılında ayrılmak istediğini söyledi?
5. İflas eden şirketin adi nedir?

Okuma Parçası:

Neden Birden İşler Ters Gidiyor?

Melih Arat

Osman dört yıldır bir şirkette çalışıyordu. İşinden memnundu. Üçüncü yıldan sonra biraz heyecanını kaybetmişti ama yine de işinde elinden geldiğince verimli olmaya çalışıyordu. Sabah zamanında gidip akşam zamanında çıkıyordu. İşler nasıl diye sorulduğunda aklına ufak tefek şikâyet edecek konular gelse de "iyi" diye cevap veriyordu. Ancak dördüncü yılın sonunda İnsan Kaynakları yöneticisi kendisini yanına davet etti ve işten çıkarıldığını bildirdi. Osman deyim yerindeyse şok olmuştu.

***

Rabia ile Begüm sürekli birlikte takılan iki arkadaştı. Üniversite birinci sınıftan itibaren yakın arkadaş olmuşlardı. Birlikte ders çalışıyor; birlikte sinemaya gidiyor; evlerinde birbirlerini ziyaret ediyorlardı. Dışarı çıkacakları zaman, ne zaman nereye gidileceği konusunda bazen fikir ayrılıkları oluyordu; hatta bunun sonucunda çatışmalar da... Ama yine de arkadaşlıkları sürüyordu. Bir gün Begüm Rabia'ya ders notu getirecekti; ne var ki ders notunu getirmeyi unutmuştu. Rabia bu duruma inanılmaz büyük bir tepki verdi. Sanki Begüm Rabia'nın çok önem verdiği bir varlığına zarar vermişti. Rabia'nın tepkisi o kadar şiddetliydi ki, o günkü kavgadan sonra bir daha konuşmadılar. Begüm olan bitene bir anlam verememişti.

Ahmet Bey, televizyon tamircisine dert yanıyordu. "Düne kadar hiç problemsiz

çalışıyordu. Birden bozuldu. Ne olduğunu anlayamadım. Bozulması için hiçbir geçerli neden yok. Bir şey durup dururken bozulmaz ki..."

***

Faruk ile Sevinç birbirlerini severek evlenmişlerdi. Mutlu olduklarını düşündükleri birkaç yıldan sonra evlilikleri önemli ölçüde bir alışkanlığa dönüşmüştü. Ancak yine de görünen bir sorun, büyük kavgalar ve çatışmalar yoktu. Yaşam standartları da ortalamanın üstündeydi. Evliliğin beşinci yılında Faruk, Sevinç'ten ayrılmak istediğini söylediğinde Sevinç inanılmaz ölçüde şaşırmıştı.

***

Derimax isimli deri konfeksiyon şirketi, 1990'ların başında kurulmuştu. Özellikle İstanbul Beyazıt'ta alışveriş yapan Rus turistlere deri ceketler ve kabanlar satıyorlardı. Derimax'ın işleri özellikle 1990'ların ortalarında zirveye çıkmıştı. Milyon dolarlar kazanıyorlardı. Ancak 1998 geldiğinde şirketin işleri bıçak gibi kesildi. Depoda milyon dolarlık mallar vardı. Çeklerle alınmıştı, hiç satış yoktu ve montların borçlarının geri ödenmesi imkânsızdı. Derimax yöneticileri problemin üstünden gelemeyerek iflas ettiler.

***

İnsanlar özellikle yavaş yavaş gelişen değişimleri anlamakta güçlük çekiyorlar. Değişim bir eşiği aştığında ise iş işten geçmiş oluyor. Bir kova düşünün. Kovadaki su, doldukça yükselir. Ancak bir sorun yoktur.

Kova su almak için tasarlanmıştır. Ancak kova su aldıkça su yükselir. Yine sorun yoktur. Ancak kovadaki su en üst noktaya geldiğinde kova taşmaya başlar. Daha önce bir sorun olmayan su akışı, artık radikal bir soruna dönüşmüştür. Önceki durumla ilgisi olmayan bir durum söz konusudur. Aslında olacaklar önceden bellidir; ancak önlem alınmamıştır.

Bir şirkette çalışırken birden atılıyorsanız, siz farkında olmasanız da kovayı dolduran bir şeyler olmuştur. Bir arkadaşınız ya da eşiniz sizden ayrılmaya karar verdiyse siz fark etmeseniz de onları rahatsız eden kovayı dolduran bir şeyler olmuştur. Bir televizyon ya da bilgisayar birden bozulmaz, tıpkı bir paket lastiğinin gerile gerile kopması gibi bir sürecin sonunda bozulur. Biz görmesek de televizyonun içinde bir yerde bir parça ısınmıştır ya da başka bir sorun olmuştur. Tüm diğer örneklerde de bizim fark etmediğimiz bir sürü aksaklık kovayı doldurmuştur. Dolayısıyla kovanın taşması bize şaşırtıcı ve anlamsız geliyor. Kovanın taşmaması için olan bitenin farkında olmak ve zamanında müdahale etmek gerekiyor. Yaşamınızdaki kovaları taşırmamanız dileğiyle...

Toplam Kelime Sayısı: 489
Toplam Satır Sayısı: 98

Cevaplar:

1. Dört yıl.
2. Begüm.
3. Ahmet Bey.
4. 5. yılında.
5. Derimax

Alıştırma 9:

Aşağıdaki okuma parçalarını yalnızca satır ortalarından geçen çizgiye odaklanarak okumaya çalışın. Satırların ortasına bakarken tüm satırı görmeye çalışın. Bu alıştırmayı gazete veya dergilerdeki köşe yazılarına keçeli kalemle çizgi çekerek günde en az bir kez yapın.

Okuma Parçası-1

Sınav Kaygısını Yenmek

Melih Arat

Cesur, öğretmenlik hayatına girdiğinden beri düşünüyordu; çocukları sınav kaygısından kurtarmanın yolu neydi? Bu konuda değişik kitaplar okumuştu; konferanslara katılmıştı. Ama yine de tatminkâr bir cevap bulamamıştı. Prof. Dr. Hakkı Çalışkan hangi sınav olursa olsun, sınava iyi hazırlanmış öğrencilerin kaygılanmayacağını yazmıştı. Ancak Cesur öğretmen, sınava iyi hazırlanmış nice öğrenci görmüştü ve birçoğunun kaygı düzeyi yine de çok yüksekti. O zaman bu sorunun cevabı başka bir

şey olmalıydı. Bazıları rahatlama tekniklerinin kaygıyı ortadan kaldıracağını belirtiyordu; ama bu da yapıldığı an için geçerliydi. Evet nefes egzersizleri, rahatlama teknikleri işe yarıyordu; ama birkaç saat.

Cesur, bir gün yolda yürürken bir kitaptan kopmuş bir sayfa gördü yerde. Merak ederek eğildi ve kâğıtta "Sınav kaygısını nasıl yenersiniz?"başlığını okudu. İşte aradığım diyerek, kağıdı hızla eline aldı. Kâğıtta şöyle yazıyordu:

"Kaygıyı yenmek ile ilgili sorunların başında kaygının tanımlanmaması gelir. Aslında kaygı, kişinin alacağı sonuçlarla ilgilidir. Kişi sonuçların arzu edildiği gibi olmayacağından korkmaktadır. Sonuçlar istediği gibi olmadığı zaman kişi bu durumdan maddi ve manevi olarak zarar göreceğini düşünmektedir. Sınavı kaybedecek olursa, erişmeye çalıştığı bir okul ya da işe giremeyeceğini, bir taraftan da sosyal olarak yargılanacağını düşünmektedir. Arzu edilen sonuç kümesi erişilebilir hale getirildiğinde kaygı ortadan kalkacaktır. Kendisiyle barışık (kendini iyi ve kötü yönleriyle kabul etmiş) insanlarda..."

Cesur, sayfanın arka yüzünü çevirdi; ne var ki, yazı devam etmiyordu. 27-28 numaralı sayfalarıydı kitabın. Ancak

28. sayfadaki bu yazı orada bitiyordu. Hemen acaba kitabı bulabilir miyim diye düşündü; ancak kitap sayfasının üstünde ya da altında kitabın ya da yazarı adı geçmiyordu.

Cesur sayfayı cebine koydu ve otobüste düşünmeye başladı. "Arzu edilen sonuç kümesi erişilebilir hale getirildiğinde kaygı ortadan kalkacaktır." Bu cümle ne anlama geliyordu. Öğrenciler sınavı kazanmak istiyordu; işte istedikleri sonuç buydu. Elbette sınav geçince, kaygı da geçmiş olacaktı. Ama o cümle sanki başka bir şeyi perdeliyordu. Okula vardığında bahçede açık sözlülüğüyle tanınan bir öğrenci olan Açıksöz'ü gördü. Açıksöz ayrıca okulda yapılan kaygı testlerinde en düşük kaygı düzeyinde çıkmıştı.

Deneme sınavlarında da oldukça başarılıydı. Annesi-babası ona "Açıksöz" ismini verdikleri gibi, onun açıksözlü konuşmalarını da dinliyorlardı. Cesur Öğretmen, Açıksöz'e bu yaşamda ne istediğini sordu. Çocuk sanki daha önceden bu sorunun cevabını çalışmış gibi: "Hocam ne mi, istiyorum? Arabalar yakıtla, insanlar sevgiyle yol alıyorlar. Ekonomi iyi de olsa kötü de olsa fark etmez; arabaya benzin koymazsak gitmez, ben de okulda başarılı da olsam, başarısız da olsam fark etmez, bana

sevgi sunulmazsa yaşayamam. Kayıtsız, şartsız sevilmek, ailemce, arkadaşlarımla ve öğretmenlerimce olduğum gibi kabul edilmek istiyorum. Sağ olsunlar, annemle-babam ile bu konuda iyi anlaşıyoruz. Ben sınavda başarılı olsam da, olmasam da onlar beni sevecekler. Elbette başarılı olmamı istiyorlar ve ben de başarılı olmak istiyorum. Ama sınavın sonucunda yargılanma korkusu olmaması beni rahatlatıyor. Tüm dönem rahat çalıştım. Hiç endişesizce giriyorum sınava."

Cesur Öğretmen, durumu daha iyi kavramaya başlamıştı. Öğrencilerin kaygısı, sınav değildi. Sınav iyi gitmezse sınavdan sonra olacakların kaygısıydı. Gerek aile, gerekse çocuk eğer sınavın sonucu iyi de olsa kötü de olsa durumu daha rahat kabul edecek olsalardı kaygı düzeyi azalacak ve belki çocuk da hiç stressiz, emeklerinin ve çalışmasının karşılığını alacaktı. O gün geç saatte otobüste giderken istemeden birinin omuz üstünden gazete okuyordu. Başarılı biriyle yapılmış söyleşinin başlığı şöyleydi: "Bir şeyi ne kadar çok isterseniz, ödeyeceğiniz bedel o kadar yükselir." Birden aklında bir şimşek çaktı. Aileler ve çocuklar, büyük sınavları ne kadar önemsiyorsa kaygı düzeyleri de o kadar yüksek oluyordu. Yazının devamını görmeye çalıştı. "Yaşamda

ekonominin prensipleri geçerlidir. Talep ne kadar yüksek olursa fiyat o kadar artıyor. Onun için bir şeye makul ölçüde bir talep gösterirseniz, makul bir fiyata sahip olabilirsiniz. İlle de olsun diyenler, bedelini ödemeye haz..."

Toplam Kelime Sayısı: 572
Toplam Satır Sayısı: 142

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Cesur Öğretmen, öğretmenlik hayatına girdiğinden beri çocukları sınav stresinden kurtarmanın yolu üzerine düşünüyordu.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Cesur Öğretmen, yolda yürürken "Sınav Kaygısını Nasıl Yenersiniz?" başlıklı bir kağıt bulur.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Cesur Öğretmenin bulduğu kağıdın üzerinde ait olduğu kitaba dair bilgiler vardır.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Cesur Öğretmen, "Arzu edilen sonuç kümesi erişilebilir hale getirildiğinde kaygı ortadan kalkacaktır" cümlesinin ne anlama geldiğini bulur.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Cesur Öğretmen, Açıksöz adlı öğrenciyle konuştuktan sonra öğrencilerin kaygısının "sınav" olmadığı yargısını iyice güçlendirir.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a, 2. a, 3. b, 4. a, 5. a

Okuma Parçası-2

Bir kahramanınız var mı?

Melih Arat

Suay önündeki kitaptan kafasını kaldırdığında saat gece yarısını gösteriyordu. Odasında yorgun gözlerle çıkıp anne-babasının televizyon izledikleri odaya süzüldü. Televizyonda ünlü oyuncu Şener Şen bir sohbet programında kendi hayat öyküsünü anlatıyordu. Suay'ın en sevdiği oyuncu Şener Şen'di. Aslında yatmayı düşünüyordu ama bu adamın yaşam öyküsünü bir daha başka yerde öğrenemem diyerek programı izlemeye karar verdi.

Şener Şen, Vefa Lisesi'ni bitirdikten sonra Köy Öğretmeni olarak Doğu'da

iki yıl çalışmıştı. Öğretmenlik yüce bir meslekti ama Şener Şen, 16 yaşındayken Yeşil Sahne isimli amatör tiyatrodaki günlerini unutamıyor, tiyatroculuk yapmak istiyormuş. Böylece İstanbul'a geri dönerek babasının istememesine rağmen öğretmenliği bırakmış ve İstanbul Şehir Tiyatrosu'na iş başvurusunda bulunmuştu. Tiyatronun yöneticisi Şener Şen'e verecekleri bir kadro olmadığını söylemiş; ancak o sırada savaş sahnesi olan bir oyun olduğunu yirmi kadar asker figüranı rolü olduğunu ve bunlardan biri bir gün hasta olur ya da başka bir nedenle gelemeyecek olursa onun yerine rol alabileceğini söylemişti. Şener Şen, teklif sayılamayacak bu öneriyi kabul etmiş ve babasına koşarak İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda işe kabul edildiğini söylemişti.

Bir tiyatro oyununda figüranlardan hangisinin hangi gün hasta olacağına ilişkin bir takvim yok elbette. Böyle bir durumda Şener Şen'i 1960'larda olmayan cep telefonundan arayacakları da yok. Şener Şen'in figüranın olmadığı durumu tespit etmesinin tek bir yolu var. Her gün tiyatroya gitmek ve gelmeyen var mı diye kontrol etmek. Bu arada Şener Şen tiyatrodan para da almıyormuş; neden alsın ki zaten bir iş yapmıyormuş. Bununla birlikte babasına tiyatroda çalıştığını söylediği için babadan da para alamıyormuş. Ama her gün yol masrafı ve yemek masrafı olacakmış. Şener Şen, parası olmadığı için her gün evden çıkıp

iki saat yürüyerek tiyatroya ulaşıyor; figüranlardan birinin hasta olup gelip gelmediğini kontrol ediyor ve akşam tekrar iki saat yürüyerek eve dönüyormuş. Bu kararlılık ve azim Şener Şen'e bir yıl içinde birkaç defa sahneye çıkma şansı vermiş. Ertesi yıl da tiyatronun yöneticisi Şener Şen'in bu azmini, kararlığını dikkate alarak ücretli olarak işe almış.

Suay bu öyküyü dinledikten sonra düşündü. Türkiye'nin en büyük sinema oyuncusu, tembellik yaparak yetişmemişti. O farklı yöresel aksanlarla konuşabilen, çok farklı karakterlere bürünebilen oyuncu bir azim, çalışkanlık ve kararlılık abidesiydi. Program bitince odasına geri döndü ve yarım kalan kitabıyla karşılaştı. Şener Şen olsaydı, ne yapardı dedi içinden ve Şener Şen bu kitabı bitirmeden uyumazdı diye cevap verdi. Kitabı saat ikiye kadar bitirdi. Ertesi gün okuldan sonra arkadaşları futbol oynamayı teklif ettiler. Tekrar Şener Şen olsaydı ne yapardı diye düşündü, benim bir hedefim var; hedefim çalışmayı gerektiriyor. Şener Şen olsaydı, eve gider çalışırdı dedi ve arkadaşlarını reddederek eve gitti. Akşam sekiz buçuk sularında yine yoruldu ve televizyonun bulunduğu odaya gitti. Güzel bir aksiyon filmi başlamıştı. Bir on dakika kadar filme takıldı ve sonra yine kendine sordu; Şener Şen olsaydı ne yapardı? Şener Şen filmi bırakır gider okuması gereken kitapları okur, çözmesi gereken soruları çözerdi. Odasına gitti ve çalışmaya başladı.

Suay, hayatındaki her türlü kararla ilgili olarak Şener Şen'i referans almaya başlamıştı. Geçmişe kıyasla iki kat daha fazla çalışıyordu ve ortaya çıkan ürünler, sonuçlar Suay'ı çok mutlu ediyordu. Şener Şen'i referans aldığı bu çalışma modeliyle sadece üniversiteyi kazanmadı; okulda da derece yaptı ve yüksek lisansta da üstün bir başarı gösterdi.

Nasıl bu kadar başarılı oluyorsun diye soran bir arkadaşına, "Çok kolay bir kahramanım var ve her türlü karar durumunda kahramanım ne yapardı diye soruyorum ve onun yapacağı gibi davranıyorum. Sen de benzer bir başarı yakalamak istersen kendine bir kahraman seç."

Toplam Kelime: 545
Toplam Satır: 113

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Suay'ın en sevdiği oyuncu Şener Şen'dir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Şener Şen Vefa Lisesi'ni bitirdikten sonra köy öğretmeni olarak doğuda beş yıl çalışmıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Şener Şen, maddi olarak hiçbir sorun çekmemiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Suay, kendine bir kahraman olarak Şener Şen'i seçer.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Suay, çok başarılı bir yaşam sürmektedir. Nasıl bu kadar başarılı oluyorsun? diye soran arkadaşına arkadaşına kendisininkine benzer bir başarı yakalayabilmesi için kendine bir kahraman seç der.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. a, 2. b, 3. b, 4. a, 5. a

Okuma Parçası-3

391

Melih Arat

Sosyoloji öğrencisi Sevinç, Ege Üniversitesi'nde yapılan bir öğrenci kongresine katılmak üzere İzmir'e gitmişti. Kongrenin birinci günü komik bir olay yaşandı. Kongre salonundaki ön sıralara üniversite öğretim üyeleri oturmuştu. Bir grup öğrenci

bu olayı protesto etti: "Öğrenci kongresinde nasıl öğretim üyeleri protokol sıralarına otururdu!" Bu gerekçe yüzünden bir arbede yaşandı ve saat 10:00'da başlayacak kongre saat 15:00'e kadar başlayamadı.

Sevinç bu olaya çok şaşırmıştı. Olay çok saçmaydı. Sonuç itibariyle onlar hocaydı. Ne kongresi olursa olsun, saygı görmeleri gerekirdi. Ama işin problem yanı, bu kongre için İstanbul'dan kalkıp gelmişti ve sosyoloji konusunda bildiriler dinleyeceğini düşünürken 6 saati uçup gitmişti.

Bu konu üstüne konuşmak için geniş bir zaman vardı. İstanbul'dan gelen arkadaşlarıyla ister istemez bu olayı konuştular. Sevinç dedi ki: "İnsanlar tersten düşünmeyi bilmiyorlar." Arkadaşları şaşırdı: "Ne demek tersten düşünmek?" Sevinç devam etti: "Özellikle kızacak bir şey bulduğumuzda onun tam tersini yapmaya tersten düşünmek diyorum. Örneğin, sabah öğrenci arkadaşlarımız haklı ya da haksız öğretim üyelerimize kızarak öfkelerini yansıttılar. Hâlbuki özellikle bu öfke anında tamamen tersten düşünmek gerekiyor. Hocaları protokol sırası olan ön sıralardan kaldırmak yerine salondaki en kıdemli hocaya program dışı da olsa bir söz verilebilirdi. O zaman hem hocalar onurlandırılmış olurdu hem de 6 saatimiz uçup gitmezdi. Tersten düşünmenin bir güzelliği de öfkemizin sonunda olacakları düşünüp o sonuçlara yol açmamaktır."

Sevinç'in arkadaşı Nuran, nişanlısı çok kıskandığını ve en küçük bir olayda öfke nöbetleri geçirdiğini söyledi. Nuran "Ben nasıl tersten düşünebilirim?" diye sordu. Sevinç

biraz düşünüp cevap verdi: "Öfkeyle nişanlının üstüne yürüdüğünde o seni daha mı çok seviyor sanıyorsun? Birisi bize bağırıp çağırırsa onu daha mı çok severiz yoksa ona olan sevgimiz mi azalır? Ya da biz hata yapacak olsak bizi hoş gören bir insanı mı daha çok severiz yoksa hatamızı yüzümüze vuranı mı? Onun için tersten düşünmek gerek. Nişanlını çok sevdiğin için onu kıskanman çok doğal; ama kıskanma duygunu öfkeye döndürmen sana olan sevgisini azaltır."

Sohbete katılan Şanal "Çok ilginç ben de 391 diye bir teori kullanıyorum. Sevinç senin anlattığına benziyor." dedi. "Öfke birçok örnekte 391 olarak formüle edilebilir. Bizim öfke öncesi durumumuz 391'in 3'ü. Öfke nöbetiyle olaya 391'in 9'una büyüyor. Öfke nöbetinin sonunda kazançlarımız ise 391'in 1'ine düşüyor. Mesela benim kardeşim de çok sinirli doğası olan bir insan ve hep bu söylediğim 391'i yaşıyor. Geçenlerde bir arkadaşı akşam bize gelirken getirmesi gereken bir defteri getirmemiş. Kardeşim öyle bir kızdı ki, öyle bağırıp çağırdı ki, çocuk artık onunla görüşmeyi bıraktı. Defter çok önemliymiş ertesi gün girecekleri sınavın notları varmış. Ders çalışmak için gelmiş ve mutlaka o defteri de getirmeliymiş. Çocuk defteri unutunca kıyamet koptu. Defter unutulduğunda durum 3'tü. Kıyamet kopunca 9 oldu. Çocuk arkadaşlığını kesince ve sınavdan da kalınca durum 1 oldu. Hâlbuki basit bir şekilde birlikte çocuğun evine dönselerdi, onların evinde ders çalışabilirlerdi ve sadece yarım saatleri kaybolmuş olurdu."

Salim söze girdi: "Benim bir formülüm var,

adı "Beşer". Ben de bir sorun olunca bu sorunun beş önemli yönünü düşünüyorum. Örneğin, buraya gelirken abim 'Uçak biletini ben alırım senin' dedi. Ama yanlış tarihe bilet almıştı. Bu durumun pek güzel bir yanı yok diye düşünebilirsiniz. Birincisi ben biletler konusunda iletişim kurarken daha dikkatli olmam gerektiğini öğrendim. İkincisi uçakla tek başıma geleceğime otobüsle sizle geldim ve yolda sohbet etmek imkânı oldu. Üçüncüsü otobüste kitap okuma imkânı da buldum. Dördüncüsü uzun süredir İstanbul-İzmir arasında karayolunda gelmedim. Yolda çorba içmek çok hoşuma gider. Bir de çorba içtim. Beşincisi artık anlatacak bir hikâyem var. Eğer uçak bileti doğru tarihe kesilse idi şimdi ben size anlatacak ne bulacaktım?"

Toplam Kelime: 560
Toplam Satır: 101

Okuma Süresi:	
Okuma Hızı: [Bir dakikada okunan kelime sayısı]	
Anlama Oranı:	

Değerlendirme Soruları:

1- Sosyoloji öğrencisi Sevinç, kongreye katılmak üzere Ankara'ya gitmiştir.

a. Doğru
b. Yanlış

2- Sosyoloji Öğrencileri Kongresi, tam zamanında başlamıştır.

a. Doğru
b. Yanlış

3- Sevinç, arkadaşlarına "Tersten Düşünmek" diye bir düşünceden söz eder.

a. Doğru
b. Yanlış

4- Şanal, Sevinç'in anlattığına çok benzer "391" adlı bir teori ile olaylara yaklaşır.

a. Doğru
b. Yanlış

5- Salim'in arkadaşlarının yöntemlerine benzer bir formülü yoktur.

a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar:

1. b, 2. b, 3. a, 4. a, 5. b

OKUMA TEMPOSUNU ARTTIRMAK

Şimdiye kadarki alıştırmalarda okuma hızınız belirli bir tempoya ulaştı. Şu an hızlı okuduğunuzu ancak yeterince iyi anlamadığınızı düşünüyor olabilirsiniz. Hız kesmeden alıştırmalara devam etmelisiniz. Birazdan yapacağınız alıştırmada size bir yardımcı gerekiyor. Ailenizden veya arkadaşlarınızdan bir kişinin zamanlama konusunda size yardımcı olmasını isteyin.

Unutmayın, şu an anlamayı değil beyninizi ve gözlerinizi hızlı okumaya şartlandırmayı hedefliyoruz.

1. Aşama:

Yardımcınızdan bir dakika zaman tutmasını isteyin ve aşağıdaki çalışmayı kalemle satırları takip ederek mümkün olduğunca hızlı şekilde okuyun. Yapmanız gereken şey metni anlamaya çalışmak değil, tüm kelimeleri görerek satırları taramaktır. Bir dakikanın sonunda geldiğiniz yere lütfen "1" yazın.

2. Aşama:

Bir dakikalık süre bittiğinde yardımcınızdan 50 saniye tutmasını isteyin ve bu 50 saniye içinde "1" yazdığınız noktaya gelmeye çalışın. Bu aşamayı 50 saniyede "1" yazılı noktaya gelene kadar tekrar edin. Eğer "1" yazdığınız noktayı geçtiyseniz lütfen geldiğiniz yere "2" yazın.

3. Aşama:

60 saniyede okuduğunuz noktaya 50 saniyede gelebildiğinizde yardımcınızdan bu kez de 40 saniye tutmasını isteyin. "1" yazdığınız noktaya 40 saniyede gelene kadar bu aşamayı tekrar edin. İlk denemede hedeflediğiniz noktayı geçerseniz kaldığınız noktaya "3" yazın.

4. Aşama:

Yardımcınızdan 30 saniye tutmasını isteyin. "1" yazılı noktaya 30 saniyede gelene kadar bu aşamayı tekrarlayın ya da geçtiyseniz kaldığınız yere "4" yazın.

5. Aşama:

Yardımcınızdan 20 saniye tutmasını isteyin. "1" yazılı noktaya 20 saniyede gelene kadar bu aşamayı tekrarlayın ya da geçtiyseniz kaldığınız yere "5" yazın.

Okuma Parçası

Uyarlama

Melih Arat

Uyarlama sözcüğü (adaptation), sözcük olarak kendi anlamını taşısa da bir tanım vermek uygun olacaktır. Uyarlama, edebiyat ve film arasındaki karşılıklı alışverişte, bir romanın, oyunun veya diğer edebi kaynağın filme aktarılmasıdır.

Uyarlamaların Günümüz Kültüründeki Önemi

Bir öngörüye göre, yapılan filmlerin %30'u romanlardan yola çıkılarak yapılmaktadır. Çok satıyor olarak sınıflandırılan kitaplarınsa %80'in sinemaya uyarlanmaktadır. Zeynep Çetin Erus'un "Amerikan ve Türk Sinemalarında Uyarlamalar" isimli eserinde 1990-2000 yılları arasında gösterime giren 2766 filmden 336 tanesi yani filmlerin %12'si roman uyarlamasıdır. Eğer iki uygulama

arasındaki ilişki incelenecek olursa, filmlerin önemli ve edebiyatın ise hala çok etkili olduğu görülmektedir. Filmler, kitapların okunduğundan çok daha fazla izlenmektedir; bununla birlikte filmler edebiyattan beslenmektedir. Bu bilgilerden hareketle edebiyat uyarlamalarının sinema alanında çok karşılaşılan bir tür olduğunu söyleyebiliriz. Edebiyat ile sinema arasında köprü kuran bu dikkat çekici büyüklükte alan birçok üniversitede karşılaştırmalı edebiyat, kültür incelemeleri veya medya bölümlerinde derslere ve yüksek lisans programlarına da konu olmuştur. Bunun yanı sıra ders kitapları dahi yayımlanmaktadır. Ayrıca Oscar ödülleri içinde "en iyi yazılmış uyarlama"(The Academy Award for Writing Adapted) kategorisi de bulunmaktadır. Bu örnekler yazılı kültürün görsel ve işitsel kültürle yeniden yaratıldığını ve özgün olandan ayrı tutulduğunu da göstermektedir.

Uyarlamaların, Özgün Edebi Eserden Farklılaşması

Yazılı edebiyat eserinin (roman, öykü veya oyun) özgün ilk kaynak olduğunu düşünecek olursak, iletişimde kullanılan medyanın değişimi radikal bir farklılaşma yaratmaktadır. Yazıdan ve hatta özel olarak belirtmek gerekirse kitaptan, filme geçiş tıpkı bir dilden başka bir dile çeviri yapmak gibi anlam farklılaşmalarına yol açmaktadır. Ayfer Tunç, edebiyatın sözcüklerin dünyası, sinemanın ise görüntülerin dünyası olduğunu belirtiyor. Ayfer Tunç, edebiyatın çok önemli ölçüde fikirler temelinde özetlenebileceğini

belirtirken sinemanın önemli ölçüde bir olay örgüsü–öykü olduğunu vurguluyor. Yazar bir romanda kahraman duvara bakarken kendi fikirlerini kahramana düşündürüp bunu okuruna söyleyebilir; ama sinemada kamerayı kahramanda uzunca bir süre sabitleyerek arka planda düşünceleri okuyarak izleyiciyi tutabilmek mümkün olmayabilir; dolayısıyla bir hareketler dizisiyle bir olay örgüsü yaratılması zorunluluğu doğmaktadır. Bununla birlikte sinemanın sadece görüntü olmadığını da hatırlamakta fayda var. Sinema görüntü ve sesin birlikte kullanıldığı bir çoklu-medya (multimedia) ortamdır. Dolayısıyla bir metnin arkasına bir müzik parçası dahi konduğunda anlamda bir farklılaşma gerçekleşmektedir.

Edebiyat uyarlamalarından özgün olandan öteye çok önemli bir sapma da yazılı edebiyat hayal gücünü çok önemli ölçüde serbest bırakırken, edebiyat uyarlaması olan film, okurun ya da izleyenin kafasında oluşabilecek olası görüntü seçeneklerini filmde kullanılmış olan tek görüntü setine indirgemektedir. En geniş ve en ayrıntılı betimlemelerin yer aldığı romanlarda bile her okur bu betimlemeleri kendi aklında yeniden yaratmakta özgürdür. Ancak bir edebiyat uyarlamasında belirli bir kahraman için kullanılan oyuncunun fiziksel görünümü, sesi, jest ve mimikleri kurgu kahramanı gerçekliğin içinde tek seçeneğe sıkıştırmaktadır.

Bir edebiyat eseri ile uyarlamasından hangisinin daha üstün olduğu da başka bir tartışma konusudur. Elbette edebiyat eseri ilk kaynak olduğu için daha üstün tutulma eğilimi vardır. Anlam her zaman yeniden

bağlamlandırmanın (re-contextualization) bir sonucudur. Bir film, bir anlatıyı romanın içinden alırken ister istemez yeniden kurmaktadır. Belirli oyuncuların yüzleri, mekânlar ve zaman ile film yeni bir bağlam kazanmaktadır. Bir taraftan da eski bağlamını yitirmektedir. Roman yazarının verdiği tüm detaylar kullanılmazken, film de yeni ayrıntılar devreye girmektedir.

Film uyarlama, bir ağacın görüntü olarak kaydedilirken ağacın köklerinin alınamaması gibi bir durumdur. Ağacın kökleri romanda olsa da onlar filmin içine giremez. Dolayısıyla bağlam bir anlamda sınırlanmakta bir anlam da değişmektedir. Aslında edebiyat eserini ya da filmi belirli bir hiyerarşiye oturtma arayışında unutulan bir şey de 'gerçeğin kendisi'dir. Roman da bir tür gerçek yaşam uyarlamasıdır ve gerçek yaşamdan seçilen parçaları düzenleyerek o da yeniden bağlamlandırmaktadır.

Bu yeniden bağlamlandırma sürecinde gerçek, roman ya da filmden hangisi daha üstündür? Gerçek, bir tür yeniden bağlamlandırmadan geçerek roman olduğunda bazı örnekler de 'gerçeğin' kendisinde çok daha güzel bulunabilir; aynı şekilde bir film de romanın kendisinden çok daha güzel bulunabilir. Örneğin, Godfather filmleri belki de aynı isimli romandan çok daha büyük bir ilgi uyandırmıştır.

Dolayısıyla roman ve sinemayı bir hiyerarşiye oturtmak yerine her ikisini de ayrı yaratılar olarak da ele alabilmek mümkündür.

Edebiyat uyarlamalarındaki temel tartışma

konusu olan 'özgün edebi esere sadakat' sorunu herhalde hep sürecek. Çünkü "uyarlama" sözü; özgün eserin yansıtılacağı varsayımını akla yerleştiriyor. Ne var ki, uyarlamaların özgün eserden uzakta olmasına yol açan bu metinde sıralandığı gibi birçok neden var. Filmin ticari başarısı için, eserin popüler kültüre yaklaştırılması, orijinal eserde olmayan korku, gerilim öğelerinin ya da ulusalcı veya erotik öğelerin katılması gibi birçok müdahale oluyor. Oyuncu, senarist ve yönetmenin egoları da, yazarın metninden uzaklaşmaya yol açabiliyor. Bir oyuncu, romandaki kahramanın ruh halini benimsemeyip yönetmeni de takmayıp kendi kafasına göre bir beden dili kullanabiliyor; senarist romancının metnini beğenmediği için aynen kullanabileceği halde farklılaştırabiliyor. Yönetmen, eserle tamamen başka bir anlam yaratmak isteyip aynı malzemeyi farklı bir şekilde kullanıp tam ters bir anlam üretebiliyor. Yine yönetmenin uyarlama içinde kendi mesajlarını da filmin içine koyma çabası ya da beğenmediği mesajları ve kahramanları ayıklaması da filmin edebiyat eserinden uzaklaşması için bir başka neden oluşturuyor. Filmin en azından edebiyat eserinin ruhunu taşıması bekleniyorsa da, her okuma da edebiyat eseri farklı algılandığı için, edebiyat eserinin ruhunun tanımlanması ve onun filme yansıtılması da ayrı bir sorun olarak kalıyor. Bütün bunlar da "uyarlamaların" belki de çoğunu "uyarlamama" haline getiriyor.

Toplam Kelime Sayısı: 823
Toplam Satır Sayısı: 167

5 Aşamayı tamamladıktan sonra yardımcınızdan sizin için yine 60 saniye tutmasını isteyin. Bu kez geldiğiniz son noktadan itibaren ilk paragraftan başlayarak 60 saniye içinde satırları kalemle takip ederek, anlamaya çalışmadan ama tüm kelimeleri gördüğünüzden emin olarak hızlıca okuyun. İlk denemenizde 60 saniyede okuduğunuz kelime sayısı ile ikinci denemenizde 60 saniyede okuduğunuz kelime sayısını karşılaştırın. İnanılmaz bir fark göreceksiniz. Bu farkın sebebi önceki beş aşamada gözlerinizin ve beyninizin belli bir tempoya ulaşmış olmasıdır. Bugünden itibaren sadece bu alıştırmayı her gün yaparsanız kısa bir süre sonra hem hızlı okuduğunuzu hem de eskisinden daha iyi anladığınızı göreceksiniz.

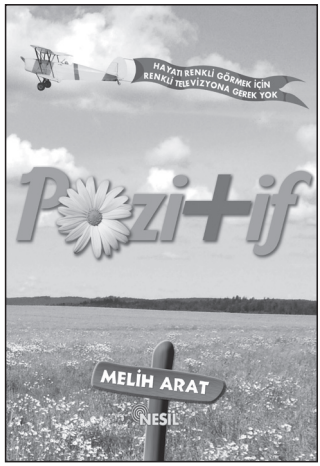
Pozitif

Melih Arat

NESİL

(0212) 551 32 25

www.nesilyayinlari.com

Bakış açınızı değiştirdiğinizde hayat size gülümsemeye başlar.

***

- Kendim için bir şey istemiyorum. Allah'ım sadece anneme güzel bir gelin nasip et.

***

- İmkansız diye bir şey yoktur.

- Tabii kocacığım, özellikle senin gibi her işini başkasına yaptıranlar için!"

***

- Oğlum seni çalıştırmanın bir yolu var mı?

- Tabii babacığım, eğer çalışmak eğlenmek demek olsaydı; eğlenmek de çalışmak demek olsaydı, sürekli çalışır hiç eğlenmezdim.

***

Melih Arat, bu kitapta pozitif olmanın gücünü ve keyfini okurlarıyla paylaşıyor.

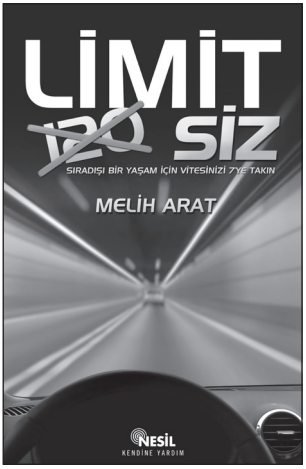
Limit Siz

Sıradışı Bir Yaşam İçin
Vitesinizi 7'ye Takın

Melih Arat

NESİL

(0212) 551 32 25
www.nesilyayinlari.com

Önce kendi kanatlarına güven!
Büyük başarı kalpten gelir, beyinde büyür, ellerden hayata akar.
Dışımızdaki limitler, içimizdekiler kadar büyür ya da küçülürler.
Kafesten çıkınca değil, kafesi içimizden çıkarınca özgürleşiriz.
Kendi yolundan, kendi kanatlarıyla, kendi hayaline gidenlere,
Kendi gücüyle başarmayı anlatan yeni bir `başarı müfredatı`:
Başarı: `Baş` olmak için `arı` gibi çalışmak gerekir!
Başarı sonuç alır susar, başarısızlık açıklama ister.
Başarı (b)ilgi ister. `Bilgi`nin de beşte dördü `ilgi`dir!
Sadece iyide değil, kötü yolda da rekabet vardır!
Her başarının bir son kullanma tarihi bulunur!
İnsanlar üçe ayrılır:
Gerçekten başarılılar,
başarılıyım diye geçinenler
ve başarılı insanlar üzerinden geçinenler!